

ЕКОЛОГІЧНИЙ ПАСПОРТ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

2023 рік

ЗМІСТ

Назва	Зміст, сторінка
1. Загальна характеристика	
2. Чисельність населення	
3. Фізико-географічна характеристика	
4. Атмосферне повітря	
5. Водні ресурси	
6. Земельні ресурси	
7. Лісові ресурси	
8. Рослинний світ	
9. Тваринний світ	
10. Природно-заповідний фонд	
11. Формування екологічної мережі	
12. Поводження з відходами та небезпечними хімічними речовинами	
13. Радіаційна безпека	
14. Корисні копалини	
15. Моніторинг навколишнього природного середовища	
16. Міжнародне співробітництво	
17. Планування природоохоронної діяльності	
18. Найважливіші екологічні проблеми регіону	
18.1. Основні чинники та критерії для визначення найважливіших екологічних проблем	
18.2. Аналіз найважливіших екологічних проблем	
18.2.1. Екологічні проблеми, спричинені збройною агресією проти України	
Примітки	

1. Загальна характеристика

Дата утворення	22 вересня 1937 року
Територія ¹ , км ²	24585,5
Кількість адміністративно-територіальних одиниць (районів)	4
Кількість міст	9
Кількість селищ	17
Кількість сільських населених пунктів	885
Чисельність наявного населення (за оцінкою) на 01 січня 2022р., тис. осіб ²	1091,821
з них:	
міське	750,698
сільське	341,123
Щільність населення, осіб на 1 км ²	44

¹За даними Головного управління Держгеокадастру у Миколаївській області (станом на 01.01.2022).

²За даними Головного управління статистики у Миколаївській області

2. Чисельність населення

Таблиця 1 - Чисельність населення Миколаївської області станом на 1 січня 2022 року

Назва одиниці адміністративно-територіального устрою	Чисельність наявного населення, тис. осіб		
	усього	міське	сільське
Миколаївська область	1091,821	750,698	341,123
Міські територіальні громади			
Миколаївська міська ТГ	470,011	470,011	–
Баштанська міська ТГ	21,612	12,180	9,432
Новобузька міська ТГ	18,078	14,782	3,296
Снігурівська міська ТГ	22,729	12,045	10,684
Вознесенська міська ТГ	34,789	33,442	1,347
Южноукраїнська міська ТГ	41,625	40,714	0,911
Новоодеська міська ТГ	17,209	11,510	5,699
Очаківська міська ТГ	14,346	13,663	0,683
Первомайська міська ТГ	69,256	64,576	4,680
Усього	709,655	672,923	36,732
Сільські територіальні громади			
Вільнозапорізька сільська ТГ	5,420	–	5,420
Володимирівська сільська ТГ	3,292	–	3,292

Горохівська сільська ТГ	7,134	–	7,134
Інгульська сільська ТГ	8,275	–	8,275
Привільненська сільська ТГ	5,568	–	5,568
Софіївська сільська ТГ	5,541	–	5,541
Широківська сільська ТГ	3,363	–	3,363
Бузька сільська ТГ	5,218	–	5,218
Дорошівська сільська ТГ	5,349	–	5,349
Мостівська сільська ТГ	4,367	–	4,367
Новомар'ївська сільська ТГ	4,863	–	4,863
Прибужанівська сільська ТГ	7,551	–	7,551
Прибузька сільська ТГ	4,931	–	4,931
Веснянська сільська ТГ	8,584	–	8,584
Галицинівська сільська ТГ	7,385	–	7,385
Коблівська сільська ТГ	7,670	–	7,670
Костянтинівська сільська ТГ	9,522	–	9,522
Куцурубська сільська ТГ	7,458	–	7,458
Мішково-Погорілівська сільська ТГ	7,063	–	7,063
Нечаянська сільська ТГ	4,176	–	4,176
Радсадівська сільська ТГ	4,060	–	4,060
Степівська сільська ТГ	8,756	–	8,756
Сухосланецька сільська ТГ	4,743	–	4,743
Чорноморська сільська ТГ	5,214	–	5,214
Шевченківська сільська ТГ	14,184	–	14,184
Благодатненська сільська ТГ	5,580	–	5,580
Кам'яномостівська сільська ТГ	7,199	–	7,199
Мигіївська сільська ТГ	8,087	–	8,087
Синюхинобрідська сільська ТГ	5,646	–	5,646
Усього	186,199	–	186,199
Селищні територіальні громади			
Березнегуватська селищна ТГ	18,734	7,259	11,475
Казанківська селищна ТГ	14,488	6,523	7,965
Братська селищна ТГ	11,761	4,953	6,808
Веселинівська селищна ТГ	17,414	7,555	9,859
Доманівська селищна ТГ	14,398	5,728	8,670
Єланецька селищна ТГ	14,379	4,636	9,743

Олександрівська селищна ТГ	8,897	5,040	3,857
Березанська селищна ТГ	13,492	4,000	9,492
Воскресенська селищна ТГ	14,792	4,659	10,133
Ольшанська селищна ТГ	8,942	3,582	5,360
Первомайська селищна ТГ	9,225	2,638	6,587
Арбузинська селищна ТГ	10,046	5,954	4,092
Врадіївська селищна ТГ	16,309	7,986	8,323
Кривоозерська селищна ТГ	23,090	7,262	15,828
Усього	195,967	77,775	118,192

3. Фізико-географічна характеристика

Миколаївська область розташована на півдні України в басейні нижньої течії ріки Південний Буг. На заході межує з Одеською, на півночі з Кіровоградською, на сході та північному сході з Дніпропетровською та на південному сході з Херсонською областями. На півдні омивається водами Чорного моря. Площа – 24,6 тис.км². Центр області – місто Миколаїв.

Глибоко в суходіл вдаються Дніпровсько-Бузький, Березанський та Тилігульський лимани. До території області належать острів Березань і Кінбурнська коса. Поверхня області являє собою рівнину, нахилену в південному напрямі. Більша частина області лежить у межах Причорноморської низовини. На півночі простягаються Подільська височина (правобережжя Південного Бугу) та Придніпровська височина (лівобережжя Південного Бугу).

За особливістю природних умов територія області належить до степової зони. Клімат помірно-континентальний з м'якою малосніжною зимою і жарким посушливим літом. Пересічна температура січня – -4,5°С, липня – +22,2°С. Річна кількість опадів коливається від 330 мм на півдні до 450 мм на півночі області. Висота снігового покриву 9-11 см. Природні та кліматичні умови області сприятливі для інтенсивного вискоєфективного розвитку сільського господарства.

На території області налічується 142 річки (довжиною більше 10 км) загальною довжиною 3619,84 км, з яких одна велика річка Південний Буг та шість середніх річок: Кодима (59,0 км), Синюха (24,0 км), Чорний Ташлик (41,0 км), Чичиклея (86,0 км), Інгул (179,0 км), Інгулець (96,0 км).

В межах області споруджено багато ставків та водосховищ. Річки і ставки використовуються в основному для зрошування сільськогосподарських рослин та рибництва.

4. Атмосферне повітря

В області відсутні підприємства хімічної та вугільної промисловості, тому вона не входить до переліку регіонів з високим забрудненням атмосфери. Рівень техногенного навантаження на навколишнє природне середовище Миколаївської області нижчий, ніж в середньому по Україні.

В атмосферне повітря області зі стаціонарних джерел забруднення щороку надходить не більше 15 тис. тонн забруднюючих речовин. Основними забруднювачами атмосферного повітря Миколаївської області є підприємства постачання газу та переробної промисловості, а саме: АТ «Оператор газорозподільної системи «Миколаївгаз», ТОВ «Миколаївський глиноземний завод», ТОВ «Оператор газотранспортної системи України» та «ЮГ цемент» Філія ПрАТ «ДІКЕРГОФФ ЦЕМЕНТ УКРАЇНА», викиди від яких 2022 року склали 2,235 тис. тонн забруднюючих речовин, що на 44% менше ніж 2021 року, що пов'язано зі зменшенням обсягів виробництва.

Таблиця 2- Динаміка обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря за період 2020-2022 роки

Показники	2020 рік	2021 рік	2022 рік
1	2	3	4
Загальна кількість (одиниць) дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, виданих у поточному році суб'єкту господарювання, об'єкт якого належить до:	183*	137*	57*
першої групи	**	**	**
другої групи	36	22	10
третьої групи	147	115	47
Викиди забруднюючих речовин та парникових газів від стаціонарних джерел, тис. т	11,204	12,186	***
Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у розрахунку на км ² , т	0,456	0,496	***
Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у розрахунку на одну особу, кг	10,1	11,08	***

* Без урахування дозволів, виданих для об'єктів першої групи;

** Дозволи для об'єктів першої групи видає Міндовкілля, тому зазначена інформація відсутня в облвійськкадміністрації;

*** Відповідно до відомостей головного управління статистики у Миколаївській області інформація щодо викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел Миколаївської області за 2022 рік відсутня. Інформація щодо викидів забруднюючих речовин за 2022 рік буде оприлюднено після надання суб'єктами господарювання звітності протягом трьох місяців після припинення чи скасування воєнного стану або стану війни.

Таблиця 3 - Рівні забруднюючих речовин в атмосферному повітрі в зоні та агломерації (агломераціях) за 2022 рік

Назва забруднюючої речовини ²	Номер пункту спостережень	Річне середнє значення забруднюючої речовини, мг/м ³	Зафіксовані перевищення граничних рівнів або цільових показників забруднюючих речовин у відсотках в загалом за рік (ГДК м.р.)	Зафіксовані перевищення інформаційного або порогів небезпеки забруднюючих речовин (ВЗ та ЕВЗ)*
1	2	3	4	5
Пил	м. Миколаїв	0,08	0	Відсутні
Діоксид сірки		0,007	0	Відсутні
Оксид вуглецю		2	0,6	Відсутні
Діоксид азоту		0,04	0	Відсутні
Оксид азоту		0,02	0	Відсутні
Фтористий водень		0,002	0	Відсутні
Формальдегід		0,014	3,0	Відсутні
Важкі метали, мкг/м ³				
Залізо	м. Миколаїв	0,721	0	Відсутні
Марганець		0,028	0	Відсутні
Мідь		0,027	0	Відсутні
Нікель		0,031	0	Відсутні
Свинець		0,019	0	Відсутні
Хром		0,038	0	Відсутні
Цинк		0,045	0	Відсутні
Кадмій		0,005	0	Відсутні

* Екстремально високе (ЕВЗ) та високе забруднення (ВЗ) в атмосферному повітрі

Таблиця 4 - Основні забруднювачі атмосферного повітря за 2022 рік

№ з/п	Назва об'єкта	Назва забруднюючої речовини	Частка викидів забруднюючої речовини			Частка оснащення джерел викидів установками очистки газу, %*	Ефективність роботи ГОУ, %	Зменшення обсягів викидів за рахунок впровадження природоохоронних заходів, т/рік *	
			усього викидів, т/рік	до загального обсягу викидів об'єкту, %	до загального обсягу викидів (населеного пункту), %			оцікуване	фактичне
1		2	3	4	5	6	7	8	9
1	“ЮГ цемент” Філія ПрАТ «ДІКЕРГОФФ ЦЕМЕНТ УКРАЇНА»	Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок	119,63	57,2	**	-	66-99	-	-
		Сполуки азоту	79,47	38,0	**				
		Оксид вуглецю	8,07	3,9	**				
2	ТОВ “МГЗ”	Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок	196,8	40,9	**	-	98,5-99	-	-
		Сполуки азоту	170,74	35,5	**				
		Метали та їх сполуки	48,3	10,0	**				
		Оксид вуглецю	61,1	12,7	**				
3	АТ «Оператор газорозподільної системи «Миколаївгаз»	Метан	1161,0	99,3	**	-	-	-	-
4	ТОВ «Оператор газотранспортної системи України»	Метан	371,8	99,2	**	-	-	-	-

* Графи 8 та 9 заповнюються тільки за виконаними заходами;

** Графа 5 не заповнюється через відсутність оприлюдненої головним управлінням статистики у Миколаївській області інформації про загальні обсяги викидів забруднюючих речовин населених пунктів Миколаївської області за 2022 рік

Таблиця 5 - Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря за видами економічної діяльності

№ з/п	Види економічної діяльності	Обсяги викидів за регіоном *	
		тис. т	відсотків до загального підсумку
1	2	3	4
Усього		12,186	100,0

1	За видами економічної діяльності, у тому числі:		
1.1	Переробна промисловість	6,209	50,9
1.2.	Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	2,451	20,11
1.3.	Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	1,105	9,07
1.4.	Сільське, лісове та рибне господарство	0,808	6,63

* Обсяги викидів забруднюючих речовин надано за 2021 рік у зв'язку із тим, що відповідно до відомостей головного управління статистики у Миколаївській області інформація щодо викидів забруднюючих речовин за видами економічної діяльності за 2022 рік відсутня. Інформація щодо викидів забруднюючих речовин за 2022 рік буде оприлюднено після надання суб'єктами господарювання звітності протягом трьох місяців після припинення чи скасування воєнного стану або стану війни.

Таблиця 6 - Виконання заходів щодо скорочення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря відповідно до дозволів на викиди за 2022 рік*

№ з/п	Назва об'єкта та фактична адреса промислового майданчика	Код виробничого та технологічного процесу, технологічного устаткування (установки)	Найменування заходу	Строк виконання заходу	Номер джерела викиду на карті-схемі	Зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря після впровадження заходу, т/рік
1	2	3	4	5	6	7
-	-	-	-	-	-	-

* Суб'єктами господарювання не надано інформацію щодо виконання заходів 2022 року щодо скорочення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, відповідно до дозволів на викиди

5. Водні ресурси

Миколаївська область територіально належить до басейнів р. Південний Буг (59,5%), р. Дніпро (23,5%) і річок Причорномор'я (17%).

Загальна площа зайнята поверхневими водними об'єктами становить 150,5 тис. га, що становить 6,1 % від території області.

Підземні води залягають у відкладення різного віку, генезису і літологічного складу – від тріщинуватої зони кристалічного фундаменту до сучасних (голоценових) та плейстоценових.

Прогнозні ресурси (запаси) підземних вод основних водоносних горизонтів у межах Миколаївської області визначено і апробовано у кількості 441,6 тис.м³/добу, у тому числі:

з мінералізацією до 1,5 г/дм³ – 349,87 тис.м³/добу (79,23%);

з мінералізацією від 1,5 г/дм³ до 3,0 г/дм³ – 91,73 тис.м³/добу (20,77%).

За обсягами розвіданих запасів підземних вод питної якості Миколаївська область є найменш забезпеченою в Україні. В середньому експлуатаційні запаси підземних вод на одного мешканця становлять 0,09 м³/добу (у порівнянні:

Одещина 0,135 м³/добу або в 1,5 рази більше, Херсонщина - 3,1 м³/добу або в 34 рази більше).

Взагалі місцеві водні ресурси області достатньо обмежені та залежать, головним чином, від стоку з інших регіонів.

За питомими показниками водних ресурсів (на одного мешканця) область займає одне з останніх місць серед областей України. Середньорічний показник забезпечення місцевим стоком на 1 мешканця Миколаївської області становить 0,44 тис. м³/рік, що у порівнянні з цим показником по Україні менше у 2,38 рази.

Галузі економіки в області, які найбільше споживають воду - це промисловість та енергетика. На їх потреби йде біля 50 % від загального об'єму використаних вод. На другому та третьому місцях - сільське господарство (зрошення) і комунальне господарство відповідно.

Скид забруднених стічних вод в області здійснюється переважно через неефективну роботу комунальних очисних споруд каналізації. Частка згаданого обсягу скидів до загального об'єму скидів зворотних вод до поверхневих водойм області складає біля 28 %.

Таблиця 7- Дозвільна діяльність у сфері водокористування

Дозволи на спеціальне водокористування	За роками		
	2020 рік	2021 рік	2022 рік
Видано	223	174	61
анульовано*	36	38	12

* За період 2020 - 2022 роки анулювання дозволів на спеціальне водокористування здійснювалось лише за заявою суб'єкта господарювання відповідно до статті 55 Водного кодексу України.

Таблиця 8 - Водні об'єкти регіону

Водні об'єкти	Кількість одиниць	Примітка
Усього	2558*	421 річок та струмків, 45 водосховищ, 1100 ставків, 978 озер, 7 лиманів, 7 інших водойм (пожежні водойми тощо).
з них передано в оренду, зокрема:	298	
водосховищ (крім водосховищ комплексного призначення)	15	
ставків	283	
озер	-	
замкнених природних водойм	-	

* Кількість водних об'єктів за даними інвентаризації водних об'єктів, проведеної територіальними громадами відповідно до пункту 5 Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15.04.2021 «Про заходи державної регіональної політики на підтримку децентралізації влади», введеного в дію Указом Президента України від 29.04.2021 № 180/2021.

Таблиця 9 - Динаміка водокористування за період 2020-2022 роки

Показники	Одиниця виміру	2020 рік	2021 рік	2022 рік
1	2	3	4	5
Забрано води з природних джерел, усього	млн м ³	263,810	204,807	95,693
у тому числі:				
поверхневої	млн м ³	253,195	193,159	69,957
підземної	млн м ³	10,615	11,648	8,019
Морської (лиманської)	млн м ³	-	-	17,717
Використано свіжої води, усього	млн м ³	227,21*	169,108*	94,978*
у тому числі на потреби:				
питні і санітарно-гігієнічні	млн м ³	27,557	26,821	19,444
виробничі	млн м ³	92,947	87,139	69,962
зрошення	млн м ³	105,515	53,595	4,713
Втрачено води при транспортуванні	млн м ³	83,696	57,492	14,167
	% до забраної води	32%	28%	14%
Скинуто зворотних вод, усього	млн м ³	72,578	76,621	51,487
Скинуто зворотних вод у поверхневі водні об'єкти, усього	млн м ³	69,161	72,314	48,078
з них:				
нормативно очищених, усього	млн м ³	1,981	2,101	0,762
у тому числі:				
на спорудах біологічного очищення	млн м ³	1,862	1,878	0,548
на спорудах фізико-хімічного очищення	млн м ³	-	-	-
на спорудах механічного очищення	млн м ³	0,119	0,224	0,215
нормативно чистих без очистки	млн м ³	46,489	49,972	34,029

Показники	Одиниця виміру	2020 рік	2021 рік	2022 рік
1	2	3	4	5
забруднених, усього	млн м ³	20,691	20,241	13,287
у тому числі: недостатньо очищених	млн м ³	20,628	19,384	11,944
без очищення	млн м ³	0,063	0,857	1,343

* В тому числі враховано використання води на інші потреби (риборозведення, комплексне обслуговування територій та об'єктів, інше), які склали: 2020 року - 0,72 млн м³; 2021 року - 1,257 млн м³; 2022 року - 0,859 млн м³

Таблиця 10 - Використання води за видами економічної діяльності за період 2020-2022 роки

Види економічної діяльності	2020 рік		2021 рік		2022 рік	
	усього, млн м ³	% економії свіжої води за рахунок оборотної	усього, млн м ³	% економії свіжої води за рахунок оборотної	усього, млн м ³	% економії свіжої води за рахунок оборотної
1	2	3	4	5	6	7
Усього за регіоном	227,213	95,314	169,108	98,57	94,978	99,182
За видами економічної діяльності						
у тому числі:						
промисловість	84,571	90,81	78,534	97,80	64,414	98,172
сільське господарство	105,515	-	53,595	-	4,780	-
житлово - комунальне господарство	33,911	0,115	33,752	0,640	23,545	0,83

Таблиця 11 - Скидання зворотних вод та забруднюючих речовин основними водокористувачами - забруднювачами поверхневих водних об'єктів

Найменування водокористувача-забруднювача	Нааяність, потужність (м ³ /добу), ефективність використання (використання потужності) очисних споруд	2020 рік			2021 рік			2022 рік		
		об'єм скидання зворотних вод, тис.м ³	у тому числі об'єм скидання забруднених зворотних вод, тис.м ³	кількість забруднюючих речовин, що скидаються разом із зворотними водами,	об'єм скидання зворотних вод, тис.м ³	у тому числі об'єм скидання забруднених зворотних вод, тис.м ³	кількість забруднюючих речовин, що скидаються разом із зворотними водами,	об'єм скидання зворотних вод, тис.м ³	у тому числі об'єм скидання забруднених зворотних вод, тис.м ³	кількість забруднюючих речовин, що скидаються разом із зворотними водами,
Бузький лиман										
МКП «Миколаїв-водоканал»	68493,15/31556,16*	22016,0	20310,0	20427,660	20707,0	18648,0	25929,983	11518,0	11518,0	15144,970
р. Південний Буг										
КП «Ольшанське»	очисні споруди у аварійном у стані, дані щодо потужності відсутні	111,0	111,0	335,970	108,0	108,0	442,151	88,0	88,0	375,175
КП «Прибузьке»	200,0/63,01*	40,0	40,0	45,032	37,0	37,0	30,876	23,0	23,0	аналізи не відбирались
ПрАТ «Микитівський гранітний кар'єр»	відсутні, скид кар'єрних та дощових вод після відстоювання	-	-	-	857,0	857,0	233,324	257,0	257,0	226,993
КП «Первомайський водоканал»	30000,0/5375,34*	1908,0	-	-	1952,0	-	-	1962,0	1230,0	589,510
Чорне море										
КП Очаківської міської ради «Очаків-Сервіс»	18295,6/424,66*	267,0	267,0	27,054	263,0	263,0	155,096	155,0	155,0	92,256

р. Інгул										
КП «Міськводо канал» Баштансько ї міської ради м. Баштанка	Біологічні очисні споруди складаються з 4-х відстійників площею 2000 м ² і каскаду з 2-х біоінженерних споруд площею 1,6 га, 112,1*	0,242	0,179	54,871	0,326	0,266	163,879	0,034	-	-

*Фактичне навантаження очисних споруд станом на 01.01.2023, м³/добу

Таблиця 12 - Скидання забруднюючих речовин із зворотними водами у поверхневі водні об'єкти

Забруднююча речовина, що скидається із зворотними водами	2020 рік	2021 рік	2022 рік
	обсяг забруднюючих речовин, тис. т	обсяг забруднюючих речовин, тис. т	обсяг забруднюючих речовин, тис. т
1	2	3	4
БСК5	0,326	0,296	0,169
ХСК	1,518	1,443	0,831
завислі речовини	0,407	0,330	0,257
N (сума мінеральних форм)	0,144	0,394	0,203
фосфати	0,115	0,108	0,057
сухий залишок	19,14	17,657	10,765
нафтопродукти	0,006	0,006	0,004

Таблиця 13 - Середньорічні концентрації забруднюючих речовин у контрольних створах водних об'єктів регіону за даними водокористувачів, які скидають зворотні води у поверхневі водні об'єкти (мг/л)

Місце спостереження за якістю води	Забруднююча речовина, мг/л													
	завислі речовини	БСК5	сульфати	хлориди	азот амонійний	нітри	нітра	нфтопро-дукти	ХСК	фосфати	залізо	цинк	мідь	марганець
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
МКП «Миколаївводо-канал» м. Миколаїв/ Бузький лиман	51,750	16,670	489,500	502,0	2,470	0,655	30,340	0,450	149,750	5,643	0,640	0	0,062	0,169

КП «Первомайскводоканал» м. Первомайськ/р. П.Буг	45,900	11,500	141,900	140,800	0,340	0,078	4,010	0,021	57,050	0,490	0,241	0	0	0
КЕВ с.Ульянівка/б.Шпакова	15,00	15,700	237,0	325,0	1,50	0,080	40,00	0,30	90,00	2,820	0	0	0	0
ТОВ СП «НІБУЛОН» м. Миколаїв/ Бузький лиман	47,396	7,321	708,417	3984,764	1,404	0,237	136,983	0,235	52,730	1,323	0,354	0	0	0
КП «ОЛЬШАНСЬКЕ» сmt. Ольшанське/ р. Південний Буг	66,0	18,680	371,200	779,90	60,920	0,490	2,170	0,050	56,770	27,850	0,320	0	0	0
ТОВ «БОС» с. Ракове/ р. Південний Буг	13,30	8,70	574,90	794,60	2,990	1,450	43,80	0,079	69,70	3,480	0,250	0	0	0
ТОВ «Бандурівський олійноекстракційний завод» с. Бандурка/ р. Чорний Ташлик	15,20	4,110	406,0	175,400	0,330	0,148	21,750	0	25,20	1,560	0,230	0	0	0
ТОВ«ЗЕРНОВИЙ ТЕРМІНАЛ НІКА-ТЕРА», м. Миколаїв/ Бузький лиман	5,0	2,20	73,650	12,120	0	0	3,450	0	11,0	0,070	0	0	0	0
КПОМР «ОЧАКІВ- СЕРВІС» м. Очаків, с. Чорноморка/ Чорне море	12,50	20,283	51,378	411,218	0,383	0,070	36,110	0	63,150	1,590	0,06	0	0,01	0
КП «Арбузинський ККП» сmt Арбузинка/ р. Арбузінка	10,000	1,800	365,230	54,230	0,100	0,150	2,780	0	5,000	0,220	0,300	0	0	0
ТОВ«КОМПАНІЯ «СВРОВНЄШТОРГ» м. Миколаїв/ Бузький лиман	14,333	6,265	30,075	29,045	3,60	0,065	4,573	0,067	40,266	0,495	0	0	0	0

Олександрівська ГЕС ВП "Південноукраїнська АЕС"/ р. Південний Буг	14,75	2,52	89	56	0,27	0,034	3,45	0,016	29	0,29	0,056	0	0	0
ПрАТ "МИКОЛАЇВСЬКА ТЕЦ" /Бузький лиман – 3 випуски разом	320,72	2,39	1735,57	9651,66 6	2,633	0,323	4,933	0,045	125,866	0,496	1,217	0	0	0
КП "МІСЬКВОДОКАНАЛ" БАШТАНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ /р. Інгул	27,15	1,11	631,3	172,5	0,28	0,007	0,02	0	34,75	0,89	0,01	0	0	0
ДП НВКГ "Зоря" - "Машпроект"/ Бузький лиман	Аналізи не проводили у зв'язку з військовим станом (надіслан лист)													
КП "Прибузьке"/ р. Південний Буг	Аналізи не проводили у зв'язку з військовим станом (надіслан лист)													
Регіональний офіс водних ресурсів у Миколаївській області (Новобузька дільниця) /р. Інгул	19,65	2,12	570,66	170,15	0,175	4,96	0,036	0	0	0,71	0,20	0	0	0

Таблиця 14 - Результати державного моніторингу вод

Назва водного об'єкта	Кількість державних моніторингових створів спостереження, од.		Відібрано та проаналізовано проб води, од.	Кількість показників, од.	Кількість випадків та назва речовин з перевищенням ГДК, од.
	усього	у тому числі з перевищенням ГДК			
Регіональний офіс водних ресурсів у Миколаївській області					
р. Південний Буг	6	5	30	2202	1 - рН, 16 - ХСК, 8 - БСК ₂₀ , 5 - марганець, 1 - нікель, 11- хром, 2-магній, 2 -жорсткість
р. Інгул	2	2	4	164	4 - ХСК, 2 - БСК ₂₀ , 4 - жорсткість, 3 - лужність, 4 - магній, 3 - сульфати, 4 - сухий залишок, 4 - натрій, 3- марганець, 1 - нікель
р. Синюха	1	1	6	474	6 - ХСК, 2 - жорсткість, 2 - БСК ₂₀ , 1 - марганець, 2- хром, 6 - лужність, 2 - магній
Миколаївський обласний центр з гідрометеорології					

Назва водного об'єкта	Кількість державних моніторингових створів спостереження, од.		Відібрано та проаналізовано проб води, од.	Кількість показників, од.	Кількість випадків та назва речовин з перевищенням ГДК, од.
	усього	у тому числі з перевищенням ГДК			
Гирло р. П. Буг, Бузький лиман; Дніпровський лиман	6	6	проб - 97 визначень -1746	18	1-нафтопродукти, 2-СПАР, 37-феноли; 14-нітроген амонійний, 16-нітроген нітритний, 2 - оксиген
ДУ «Миколаївський обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України»					
Водойми I категорії	8	3	24	9	5 -сухий залишок, 5 - БСК ₅
Водойми II категорії	10	5	90	9	26 - БСК ₅ , 26-залізо загальне
Морські води	8	8	14	9	14 (водневий показник, сухий залишок, сульфати, хлориди, БСК ₂₀)

Таблиця 15 - Зворотні води, що скидаються у моря*

Скидання зворотних вод	
1	2
усього, тис.м ³	з них забруднених, %
14 728	79,2

*Зворотні води, що відводяться до морських вод (Чорне море, Бузький лиман)

Таблиця 16 - Основні водоносні горизонти

Геологічний індекс водовмісних порід	Кількість прогнозних запасів, тис. м ³ /добу	Кількість експлуатаційних запасів, тис. м ³ /добу
1	2	3
aP _{I-II}	62,2	59,3
N	242,8	26,113
P (палеогенова система)	61,2	6,2
K	31,8	6,4
AR-PR	43,6	4,869
Разом	441,6	102,882

6. Земельні ресурси

Миколаївська область є однією з провідних областей України за площею та біопродуктивним потенціалом земельного фонду. Згідно з інформацією Головного управління Держгеокадастру у Миколаївській області, станом на 01.01.2023 року, земельний фонд області становив 2458,5 тис.га, з них 1994,7 тис. га або 81,1 % займають сільськогосподарські угіддя, що свідчить про високий рівень сільськогосподарського освоєння земель.

Розораність сільськогосподарських угідь у розрізі районів Миколаївщини коливається від 60 до 85 %. У північній частині області переважають звичайні чорноземи, на півдні вони змінюються південними чорноземами й темно-каштановими ґрунтами, слабкосолонцюватими й середньосолонцюватими чорноземами. Зустрічаються солонці, солонцювато-осолоділі ґрунти, заболочені плавні й торф'яники. У прирічкових і приморських районах – піщані й супіщані ґрунти, місцями з переходом в сипучі піски.

Вміст у ґрунті органічної речовини, або гумусу, – найважливіший показник її родючості. За даними спостережень Миколаївського обласного державного проектно-технологічного центру охорони родючості ґрунту і якості продукції «Облдержродючість», вміст гумусу в ґрунтах в середньому по області дорівнює 2,9 %. Найбільша забезпеченість органічною речовиною спостерігається в північній і північно-західній частині області у зоні розповсюдження чорноземів звичайних, де середній вміст гумусу знаходиться в межах 3,3-4,1 %. На сьогодні по області переважають ґрунти з підвищеним вмістом гумусу – їх частка становить близько 38,4 % та середній вміст – 22,2 %.

Таблиця 17- Структура земельного фонду регіону за період 2020 -2022 роки*

Категорії земель та види земельних угідь	2020 рік		2021 рік		2022 рік	
	усього, тис.га	% до загальної площі території	усього, тис.га	% до загальної площі території	усього, тис.га	% до загальної площі території
Види земельних угідь						
Загальна площа земель	2458,55	100	2458,55	100	2458,55	100
з них:						
Сільськогосподарські угіддя, з них:	1994,7	81,1	1994,7	81,1	1994,7	81,1
рілля	1703,7	69,3	1703,7	69,3	1703,7	69,3
перелоги	3,4	0,1	3,4	0,1	3,4	0,1
сіножаті та пасовища, парники, оранжереї, теплиці	254,2	10,3	254,2	10,3	254,2	10,3
багаторічні насадження	33,4	1,4	33,4	1,4	33,4	1,4
Землі без рослинного покриву	45,43	1,9	45,43	1,9	45,43	1,9

Категорії земель та види земельних угідь	2020 рік		2021 рік		2022 рік	
	усього, тис.га	% до загальної площі території	усього, тис.га	% до загальної площі території	усього, тис.га	% до загальної площі території
або з незначним рослинним покривом, з них:						
болота	19,4	0,8	19,1	0,8	19,1	0,8
Чагарникова рослинність природного походження						
Ліси та інші лісовкриті землі, з них:	134,34	5,5	134,37	5,5	134,37	5,5
земельні лісові ділянки, вкриті лісовою рослинністю	121,4	4,9	121,4	4,9	121,4	4,9
Інші землі	2,18	0,1	2,18	0,1	1,8	0,1
Води	125,8	5,1	125,8	5,1	125,8	5,1
Забудовані землі	156,1	6,3	156,1	6,3	156,1	6,3

* З набранням чинності 01.01.2016 року наказу Державної служби статистики України від 19.08.2015 № 190 «Про визнання таким, що втратив чинність, наказу Державного комітету статистики України від 05.11.1998 року № 377 «Про затвердження форм державної статистичної звітності з земельних ресурсів та Інструкції з заповнення державної статистичної звітності з кількісного обліку земель (форми б-зем, 2-зем, ба-зем, бб-зем)», ведення звітності з кількісного обліку земель, за вищезазначеною формою звітності «Види земельних угідь» не передбачається.

Наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 30.12.2015 № 337 затверджено форми адміністративної звітності з кількісного обліку земель № 11-зем, № 12-зем, № 15-зем, № 16-зем та інструкції щодо їх заповнення. На цей час у програмному забезпеченні Державного земельного кадастру відсутні функціонали в частині можливості формування вищезазначеної адміністративної звітності з кількісного обліку земель та тимчасово призупинено доступ до даних ДЗК. Враховуючи зазначене надаємо інформацію на 01.01.2022 рік, яка складена за оперативними даними.

Таблиця 18 - Рекультивация порушених земель за період 2020-2022 роки

Рік	Всього порушених земель		Всього відпрацьованих земель		Здійснено рекультивацию, га		Перебувають у стадії рекультивациі, га	
	тис.га	% до загальної площі	тис.га	% до загальної площі регіону	тис.га	% до загальної площі регіону	тис.га	% до загальної площі регіону
1	2	3	4	5	6	7	8	9
2020	0,02	0,0008	-	-	-	-	-	-
2021	3,198	0,13	1,257	0,05	0	0	0	0
2022	3,198	0,13	1,257	0,05	0	0	0	0

Таблиця 19 - Консервація земель за період 2020-2022 роки

Рік	Види земель, що потребують консервації	Усього земель, що потребують консервації		Проведено консервацію		Перебувають у стані консервації	
		тис.га	% до загальної площі території	тис.га	% до загальної площі території	тис.га	% до загальної площі території
1	2	3	4	5	6	7	8
2020	Деградовані та забруднені	44,72	1,8	-	-	44,72	1,8
	Малопродуктивні	4,56	0,18	-	-	4,56	0,18
2021	Деградовані та забруднені	6,13	0,25	0	0	0	0
	Малопродуктивні	7,8	0,31	0	0	0	0
2022	Деградовані та забруднені	6,132	0,25	0	0	0	0
	Малопродуктивні	7,802	0,31	0	0	0	0

* Площа деградованих та малопродуктивних земель в області наведена за оперативною інформацією структурних підрозділів Головного управління Держгеокадастру у Миколаївській області станом на 01.01.2022 року. Визначити фактичну площу малопродуктивних та деградованих земель в розрізі державної та приватної власності, непридатність їх для вирощування сільськогосподарських культур та необхідність їх заліснення, на даний час можливо тільки при проведенні землепорядних робіт з інвентаризації земель та їх ґрунтового обстеження.

Таблиця 20 - Водоохоронні зони та прибережні захисні смуги водних об'єктів

Водоохоронні зони та прибережні захисні	Загальна площа, га	з них протягом року		
		2020 рік	2021 рік	2022 рік
1	2	3	4	5
Встановлено межі водоохоронних зон водних об'єктів з них внесено до Державного земельного кадастру	23750,5825	-	-	-
	849,4647	-	1	-
Встановлено межі прибережних захисних смуг водних об'єктів з них внесено до Державного земельного кадастру	13925,5508	-	159,1844	-
	14,8896	-	1	-

Таблиця 21 - Поширеність процесів деградації земель на сільськогосподарських угіддях *

Види деградованих земель	Площа земель, підданих впливу, тис.га	% від загальної площі території
1	2	3
Дефляційно небезпечні землі (с/г угіддя)	-	-
Землі, піддані водній ерозії	-	-
Землі, піддані сумісній дії водної та вітрової ерозії	-	-
Землі із кислими ґрунтами	-	-
Землі із засоленими ґрунтами	-	-
Землі із солонцюватими ґрунтами	-	-
Землі із солонцевими комплексами	-	-
Землі осолоділі	-	-

Таблиця 23 - Зрошувані землі за період 2020-2022 роки

Зрошувальні землі	2020 рік		2021 рік		2022 рік	
	усього, тис.га	% від загальної площі	усього, тис.га	% від загальної площі	усього, тис.га	% від загальної площі
1	2	3	4	5	6	7
Площа зрошуваних земель, на якій забезпечено належне функціонування інфраструктури зрошувальних систем	30,6	16,1	29,3	15,4	2,9	1,5
у тому числі систем крапельного зрошення	10,0	5,3	10,5	5,5	1,5	0,8

Характеристика ґрунтів за вмістом гумусу, азоту, фосфору та калію за результатами агрохімічної паспортизації для земель сільськогосподарського призначення (1 раз на 5 років)

Таблиця 24 - Характеристика ґрунтів за вмістом гумусу

Площа ґрунтів, %						Середньозважений показник, %
дуже низький < 1,1	низький 1,1–2,0	середній 2,1–3,0	підвищений 3,1–4,0	високий 4,1–5,0	дуже високий > 5,0	
1	2	3	4	5	6	7
1,4	25,8	22,2	38,4	12,2	0,0	2,9

Таблиця 24.1 - Характеристика ґрунтів за вмістом азоту, що легко гідролізується

Площа ґрунтів, %				Середньозважений показник, мг/кг ґрунту (Корнфілд)
дуже низький < 100	низький 101,0–150,0	середній 151,0–200,0	підвищений > 200	
1	2	3	4	5
53,3	46,7	-	-	95

Таблиця 24.2 - Характеристика ґрунтів за вмістом азоту за нітрифікаційною здатністю

Площа ґрунтів, %						Середньозважений показник, мг/кг ґрунту
дуже низький < 5	низький 5–8	середній 9–15	підвищений 16–30	високий 31–60	дуже високий > 60	
1	2	3	4	5	6	7
-	-	-	-	-	-	-

Таблиця 24.3 - Характеристика ґрунтів за вмістом рухомих сполук фосфору

Площа ґрунтів, %						Середньозважений показник, мг/кг ґрунту (Чиріков)
дуже низький < 20	низький 21–50	середній 51–100	підвищений 101–150	високий 151–200	дуже високий > 200	
1	2	3	4	5	6	7
0,0	6,1	35,7	21,5	9,4	27,3	147,0

Таблиця 24.4 - Характеристика ґрунтів за вмістом рухомих сполук калію

Площа ґрунтів, %						Середньозважений показник, мг/кг ґрунту (Чиріков)
дуже низький ≤ 20	низький 21–40	середній 41–80	підвищений 81–120	високий 121–180	дуже високий > 180	
1	2	3	4	5	6	7
0,0	0,0	0,0	0,3	23,5	76,2	237,0

Таблиця 25 - Поширеність небезпечних екзогенних геологічних процесів за період 2018-2022 роки

Рік	Підтоплення		Карст/ Ерозія			Зсуви					
	площа, тис.км ²	% від площі території регіону	площа поширення порід, здатних до карстування/ерозії, тис.км ²	%	кількість проявів, од.	загальна кількість, од.	площа, км ²	%	кількість активних, од.	площа активних, км ²	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2018	17033	69	8200	33,3	-	1153	9,04	0,037	47	-	-
2019	996,7	4	8200	33,3	-	1153	9,04	0,04	48	-	-
2020	996,7	4	8200	33,3	-	1153	9,04	0,04	48	-	-
2021	996,7	4	8200	33,3	-	1153	9,04	0,04	48	-	-
2022	996,7	4	8200	33,3	-	1153	9,04	0,04	48	-	-

7. Лісові ресурси

Таблиця 26- Лісовий фонд регіону в розрізі земель цільового призначення та категорій земель (станом на 01.01.2023 року)

№ з/п	постійні лісокористувачі, власники лісів, інші землекористувачі, у користуванні яких є лісові ділянки, землі запасу	загальна площа, га	лісові землі, тис. га							усього лісових земель
			вкриті лісовою рослинністю		не вкриті лісовою рослинністю					
			усього	з них лісові культури	незімкнуті лісові культури	зруби	галявини, біополяни	лісові дороги, просіки, розриви		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
I. Землі лісогосподарського призначення										
	Філія «Вознесенське ЛГ»	23397,5	14963,8	11537,5	634,9	189,8	2850,0	239,3	18882,6	
	Філія «Врадіївське ЛГ»	12948,4	9811,7	8040,6	363,7	33	496,6	95,4	10857,1	
	Філія «Миколаївське ЛГ»	21338,2	11343,3	10092,9	566,4	149,7	2814,5	4303,7	15647,0	
	Філія «Баштанське ЛГ»	26580,5	11669,6	9795,3	530,4	168,0	5017,6	132,2	17666,3	

Таблиця 27- Нелісові землі, землі лісогосподарського призначення (станом на 01.01.2023 року)

№ з/п	постійні лісокористувачі, власники лісів	рілля	сінокоси	пасовища	піски	болота	води	яри, схили, кар'єри	інші нелісові землі	загальна площа нелісових земель, га
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Філія «Вознесенське ЛГ»	132,9	22,4	16,8	7,9	352,0	112,8	-	3688,6	4390,2
2	Філія «Врадіївське ЛГ»	92,3	21,1	99,9		629,4	10,7	-	1237,9	2091,3
3	Філія «Миколаївське ЛГ»	31,2	200,7	12,0	974,3	820,5	535,9	-	2837,6	5691,2
4	Філія «Баштанське ЛГ»	1831,1	1,3	23,9		246,5	93,0	-	6633,1	8914,2

Таблиця 28- Проведення рубок головного користування за 2022 рік*

Найменування/ Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) лісокористувачів	Категорія лісів	Усього, тис.м ³	У тому числі за господарствами(ліквідна деревина, тис.м ³)					
			хвойні		твердолистяні		м'яко листяні	
			Площа ,га	запас,м ³	площа, га	запас,м ³	площа, га	запас,м ³
1	2	3	4	5	6	7	8	9
-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Разом							

*Проведення рубок головного користування в області не призначається і не здійснюється.

Таблиця 29- Лісовідновлення за 2022 рік
(у розрізі лісокористувачів, власників лісів)

№з /п	Лісокористувачі, власники лісів, інші землекористувачі, у користуванні яких є лісові ділянки	Лісовідновлення, га			
		у тому числі			усього
		посадка лісу, га	посів лісу, га	природне відновленн я лісу, га	
1	2	3	4	5	6
1	Філія «Вознесенське ЛГ»	-	-	-	-
2	Філія «Врадіївське ЛГ»	0,9	-	-	0,9
3	Філія «Миколаївське ЛГ»	22	-	-	22
4	Філія «Баштанське ЛГ»	-	-	-	-

Таблиця 30 - Лісорозведення (створення нових лісових насаджень) за 2022 рік
(у розрізі лісогосподарських підприємств)

№ з/п	Лісокористувачі, власники лісів	Створення нових лісових насаджень, га							
		лісорозведення, га					усього	Природне самозаліс- нення земель, га	Усього обліков ано нових лісів, га
		У тому числі посадка/посів, га				створення полежахис их лісових смуг			
		заліснення непродукти вних земель ,га	заліснення ярів, балок, кар'єрів, га	заліснення інших земель, га					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1	Філія «Вознесенське ЛГ»	-	-	84	-	84	10	94	

№ з/п	Лісокористувачі, власники лісів	Створення нових лісових насаджень, га							Природне самозаліснення земель, га	Усього обліковано нових лісів, га
		лісорозведення, га						усього		
		У тому числі посадка/посів, га					створення ползахисних лісових смуг			
		заліснення непродуктивних земель, га	заліснення ярів, балок, кар'єрів, га	заліснення інших земель, га						
1	2	3	4	5	6	7	8	9		
2	Філія «Врадіївське ЛГ»	-	-	26	-	26	20	46		
3	Філія «Миколаївське ЛГ»	-	-	-	-	-	-	-		
4	Філія «Баштанське ЛГ»	68	-	-	-	68	-	68		

Таблиця 31 - Проведення лісогосподарських заходів, пов'язаних із вирубуванням деревини, за 2022 рік

№ з/п	лісокористувачі, власники лісів	площа, га/ліквідна деревина, тис.м ³						
		рубки догляду	лісовідновні рубки в деревостанах	санітарні рубки	розрубка ліній електропередачі, автомобільних доріг тощо	розчистка ліній електропередачі, автомобільних доріг тощо	інші рубки	усього рубок
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Філія «Вознесенське ЛГ»	33,6/0,5	-	814/15,0	-	-	6,8/0,01	854,4/15,51
2	Філія «Врадіївське ЛГ»	70,86/0,82	-	467/8,16	-	-	2/0,001	541/8,98
3	Філія «Миколаївське ЛГ»	53,2/0,84	-	95,2/1,02	-	-	-	148,4/1,86
4	Філія «Баштанське ЛГ»	128/2,0	-	352/4,8	-	-	-	480/6,8
	Усього	285,66/4,16	-	1728,2/28,98	-	-	8,8/0,011	2023,8/33,15

№ з/п	Постійні лісокористувачі, власники лісів, органи місцевого самоврядування	Лісові ресурси побічного користування, Встановлений ліміт/фактично заготовлено										Другорядні лісові матеріали, Встановлений ліміт/фактично заготовлено						
		гриби	ягоди	Лікарські рослини	плоди	горіхи	Випас худоби	сінокосіння	підстилка	очерет	тощо	живиця	пні	луб	Деревні соки	Деревна зелень	Новорічні ялинки	тощо
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
2	Філія «Врадіївське ЛГ» Врадіївська ТГ	-	-	-	-	-	-	11,8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	Філія «Миколаївське ЛГ»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	Філія «Баштанське ЛГ» Новобузька ТГ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	67,0	-	-	-	-	-	40,0	-
5	Філія «Баштанське ЛГ» Привільненська ТГ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	270,0	-	-	-	-	-	245,0	-
6	Філія «Баштанське ЛГ» Володимірівська ТГ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1023,0	-
7	Філія «Баштанське ЛГ» Казанківська ТГ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	682,0	-

8. Рослинний світ

Встановлено, що в області зростає 91 вид рослин, які включені до списків спеціальної охорони – дослідження у рамках виконання заходу Комплексної програми охорони довкілля Миколаївської області на 2018-2020 роки за темою «Інвентаризація видів флори, занесених до Червоної книги України та додатків Бернської конвенції» (2019 рік).

За таксономічною класифікацією зазначені види судинних рослин належать до трьох відділів Царства Рослин: Плауноподібні, Папоротеподібні, Покритонасінні, 4 класів, 34 родин, 57 родів.

У Червоній книзі України на території Миколаївської області згадується 90 видів рослин: 74 види судинних рослин, 4 види грибів, 4 види лишайників, 8 видів водоростей.

За результатами польових обстежень, аналізу літературних даних для Миколаївщини виявлена інформація про 88 видів судинних рослин, які занесені до Червоної книги України, з них 17 видів, місцезнаходження або наявність яких в межах області потребує уточнення. У той же час в Червоній книзі України не наведені дані про 6 видів, місцезнаходження яких на Миколаївщині підтверджено: бурочок Борзи, дельфіній Сергія, любка зеленоквіткова, плодоріжки блощична, розмальована, салепова, рутвиця смердюча.

За категоріями Червоної книги України види розподілені таким чином: зникаючий - 6 видів, вразливий - 51 вид, рідкісний - 12 видів, неоцінений - 17 видів, недостатньо відомий - 2 види.

В області виявлено 10 видів судинних рослин, які занесені до списку Резолюції 6 Бернської конвенції: бурачок Борзи, гвоздика бузька, катран татарський, мерингія бузька, півонія тонколиста, серпуха зюзниколісна, синяк руський, сон розкритий, цибуля Регеля, юринея волошковидна.

На Миколаївщині зростає 13 видів, які включені до Світового червоного списку, 28 видів – до Європейського червоного списку. Деякі види рослин мають як національний, так і міжнародний охоронний статус.

До регіонально рідкісних видів рослин, які не занесені до Червоної книги України, але потребують охорони на місцевому рівні, включено 156 видів. Перелік видів рослин, які підлягають особливій охороні на території Миколаївської області, та Положення про нього, затверджені рішенням Миколаївської обласної ради від 21 грудня 2021 року № 27.

Таблиця 34 - Види рослин та грибів, що охороняються

Види рослин та грибів	2020 рік	2021 рік	2022 рік
1	2	3	4
Загальна кількість видів рослин та грибів регіону, од.	847	849	849
Кількість видів рослин та грибів, занесених до Червоної книги України, од.	90	90	90
Кількість видів рослин, занесених до Переліку видів рослин, що підлягають особливій охороні на території регіону, од.	-	156	156
Кількість видів рослин та грибів, занесених до додатків до Конвенції про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі, од.	10	10	10
Кількість видів рослин та грибів, занесених до додатків до Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення (CITES), од.	1	1	1

Таблиця 35- Динаміка охорони, невиснажливого використання та відтворення дикорослих рослин та грибів

Усього видів рослин та грибів, занесених до Червоної книги України, од.	Усього рослинних природних угруповань, занесених до Зеленої книги України, од.	Кількість видів рослин та грибів, занесених до Червоної книги України, відтворених на територіях та об'єктах ПЗФ, назва (українська, латинська), од.	Кількість популяцій видів рослин та грибів, занесених до Червоної книги України, які зникли, назва (українська, латинська), од.
1	2	3	4
38	22	-	-

Таблиця 35- Перелік видів рослин та грибів, що підлягають особливій охороні на території області (станом на 01.01.2023 року)

Назва виду (українська, латинська)	Червона книга України	Бернська конвенція	Регіонально- рідкісні види	CITES	Європейський червоний список	Червоний список МСОП
1	2	3	4	5	6	7
Гвоздика ланцетна, <i>Dianthus lanceolatus</i> Stev. ex Reichenb					+	
Залізник гібридний, <i>Phlomis hybrida</i> Zelen					+	
Ластовень проміжний, <i>Vincetoxicum</i> <i>intermedium</i> Taliev					+	
Підмаренник волинський, <i>Galium</i> <i>volhynicum</i> Pobed					+	
Шафран сітчастий, крокус сітчастий, <i>Crocus reticulatus</i> Stev. ex Adam	+				+	+
Пустельниця головчата, піщанка головчата, <i>Eremogone</i> <i>cephalotes</i> (Vieb.) Fenzl	+					
Підсніжник Ельвеза, <i>Galanthus elwesii</i> Hook.fil.	+				+	+
Дрік скіфський, <i>Genista scythica</i> Pacz	+					
Оставник одеський, голонасінник одеський, <i>Gymnospermium</i> <i>odessanum</i> (DC.) Takht.	+					+
Зозулинець болотний, <i>Orchis</i> <i>palustris</i> Jacq	+			+		+
Рястка Буше, <i>Ornithogalum</i> <i>boucheanum</i> (Kunth) Aschers.	+					
Сон лучний, сон-трава лучна <i>Pulsatilla pratensis</i> (L.) Mill.	+					+
Ковила шорстка <i>Stipa asperella</i> Klok. et Ossyucznyuk	+					

Ковила волосиста, тирса <i>Stipa capillata</i> L.	+					
Ковила найкрасивіша, <i>Stipa pulcherrima</i>	+					
Ковила Лессінга, <i>Stipa lessingiana</i> Trin.et Rupr.	+					
Ковила пірчаста, <i>Stipa pennata</i> L.	+					
Ковила українська, <i>Stipa ucrainica</i> P. Smirn.	+					
Тюльпан бузький, <i>Tulipa huynica</i> Klok. et Zoz	+					
Тюльпан Шренка, <i>Tulipa schrenkii</i> Regel	+					
Астрагал одеський, <i>Astragalus odessanus</i> Besser	+					
Горицвіт весняний, <i>Adonis vernalis</i> L.	+			+	+	+
Горицвіт волзький, <i>Adonis wolgensis</i> Steven ex DC.	+					
Морквівниця прибережна, <i>Astrodaucus littoralis</i> (M. Bieb.) Drude	+					
Пізньоцвіт ангарський, <i>Colchicum ancyrense</i> V.L.Burt	+					
Осока житня, <i>Carex</i> <i>secalina</i> Willd. ex Wahlenb.	+	+				
Камка морська, <i>Zostera marina</i> L. (Med.)		+				+
Всього	22	2		2	7	7

Таблиця 37 - Інформація про інвазійні (чужорідні) види рослин

Назва виду (українська, латинська)	Занесення виду до карантинного списку	Заходи із запобігання розповсюдженню виду
1	2	3
Амброзія полинолиста (<i>Ambrosiaartemisifolia</i> L.)	A2	Запроваджено карантинний режим

Повитиця польова (<i>Cuscutacampestris</i> Yunck.)	A2	Запроваджено карантинний режим
Ценхрусдолгоголковий (<i>Cenchruslongispinus</i> Fernald.)	A2	Запроваджено карантинний режим

Таблиця 37.1 -Перелік природоохоронних заходів і наукових досліджень щодо стану рослинного світу

Назва, строки та місце проведення дослідження або заходу	Обсяг фінансування	Виконавець/ виконавці	Основні досягнуті результати, наявні публікації (якщо результати розміщено в Інтернеті, надається посилання)
1	2	3	4
Проведено картування популяцій флори, фауни, мікобіоти(національний природний парк «Бузький Гард»)	В рамках бюджету	Легкий С.В., Овсієнко Я.	Чотири популяції; Горищвіт весняний <i>Adonisvernalis</i> L. - вісім популяцій; Оставник одеський (<i>Gymnospermiumodessanum</i> (DC.) Takht.) – дві популяції; Пірій ковилелистий <i>Elytrigiastipifolia</i> (Czern. exNevski) Nevski – одна популяція Легкий С.В., Овсієнко Я.В., Дослідження мікобіоти на території національного природного парку «Бузький Гард» у 2020-2021 роках Рідкісні рослини національного природного парку «Бузький Гард». Атлас –довідник / Ширяєва Д.В., Коломієць Г.В., Деркач О.М., Винокуров Д.С., Мойсієнко І.І., Драбинюк Г.В., Овсієнко Я.В., Артамонова С.П., Куземко А.А.- К.: Паливода А.В., 2022.-72с.
Моніторингові ділянки, створені для відслідковування змін, які відбуваються на степових ділянках при різкому зниженні пасквального (пасовищного) навантаження та заростання чагарниками (національний	В рамках бюджету	Легкий С.В., Овсієнко Я.	На кожній із 4 дослідних локацій створено ділянки із дослідження біорізноманіття - biodiversityplots. Моніторингові ділянки є також оселищами видів Червоної книги України - астрагал шерстистоквітковий (<i>Astragalusdasyanthus</i>), сон лучний (<i>Pulsatillapratensis</i>), ковила пухнастолиста (<i>Stipadasyphylla</i>), ковила

природний парк «Бузький Гард»)			пірчаста (<i>Stiparenata</i>), ковила волосиста (<i>Stipacapillata</i>), ковила українська (<i>Stipaукраїнська</i>). Легкий С.В., Овсієнко Я.В. Досвід створення моніторингових ділянок із дослідження процесів заростання степових ділянок деревно-чагарниковими видами на прикладі НПП «Бузький Гард»
Вивчення стану популяцій видів рослин, занесених до Червоної книги України		Л.В.Бугай /начальник науково-дослідного відділу ПЗ «Єланецький степ»; О.І. Гундяк/ науковий співробітник ПЗ «Єланецький степ»	Досліджено чисельність популяцій шафрану сітчастого (<i>Crocusreticulatus</i>), пізньоцвіту різнобарвного (<i>Colchicumversicolo</i> , сону лучного (<i>Pulsatillapratensis</i>), тюльпану Шренка (<i>Tulipaschrenkiil</i>) та тюльпану бузького(<i>Tulipahypanica</i>)
Спостереження за демуаційними змінами рослинності на ботанічних постійних пробних площах		Г.В. Драбинюк/директор ПЗ «Єланецький степ» Л.В.Бугай /начальник науково-дослідного відділу ПЗ «Єланецький степ»; О.І. Гундяк/ науковий співробітник ПЗ «Єланецький степ»	Проведено геоботанічні описи БППП. На БППП №9 зафіксовано місцезростання тюльпану бузького (<i>Tulipahypanica</i>),гіацинтика білого (<i>Hyacinthellaleucophaea</i>), фіалки запашної (<i>Violaodorata L</i>)та горицвіту весняного (<i>Adonisvernalis</i>).
Вивчення складу флори території заповідника.		Г.В. Драбинюк/ директор ПЗ Єланецький степ О.І. Шиндер /с.н.с. відділу природної флори Національного ботанічного саду імені М.М. ГришкаНАНУ) В.П. Коломійчук/д.б.н, заступник директора Ботанічного саду імені акад. О.В. Фоміна Київського нац. університету ім. Т.Г. Шевченка П.Є. Булах /с.н.с відділу природної флори Національного ботанічного саду імені М.М. Гришка НАНУ В.О. Конайкова / аспірантка відділу геоботаніки та екології Інституту ботаніки ім. М.	Проведено дослідження флористичної різноманітності заповідника, рідкісних та інвазійних видів. Списки рослин поповнилися 101 новим видом

		Г. Холодного НАН України	
Захід 1. Збереження зональних природних степових екосистем насамперед природних степів та вапнякових угруповань як важливого біотопічного комплексу і типового елементу ландшафту межиріччя Дніпро-Дністер		Науково-дослідний відділ, відділ СДО ПЗ «Єланецький степ»	Проведено обстеження ділянок території заповідника, що потерпають від агресії інвазійних видів. Здійснено обкоси доріг протипожежного призначення
Захід 2. Збереження рослинних угруповань заповідника у понищі балок Михайлівського ПНДВ		Науково-дослідний відділ, відділ СДО ПЗ «Єланецький степ»	В місцях традиційного природокористування здійснюється контроль за збереженням рослинного покриву
Захід 3. Відновлення стану натурального трав'яного рослинного покриву у межах вольєру		О.І. Шиндер /с.н.с. відділу природної флори Національного ботанічного саду імені М.М. Гришка НАН	Проведено дослідження динаміки рослинного покриву у вольєрі
Захід 4. Відновлення і збереження ландшафтів днищ степових балок в межах Михайлівського ПНДВ		Науково-дослідний відділ, відділ СДО ПЗ «Єланецький степ»	У місцях традиційного природокористування здійснений контроль за збереженням рослинного покриву днищ балок
Дослідження популяцій рідкісних видів рослин, занесених до Червоної книги України. Територія РЛП «Приінгульський»	У межах фонду заробітної плати	РЛП «Приінгульський»	Проведено фоновий моніторинг на окремих ділянках з урахуванням умов воєнного стану
Посилення охорони первоцвітів для недопущення їх знищення	У межах фонду заробітної плати	РЛП «Приінгульський»	Забезпечено збереження місць зростання рідкісних та зникаючих видів
Моніторинг пожеж у природних екосистемах парку	Природоохоронні роботи в парку фінансуються з фонду обласного бюджету в межах затвердженого кошторису	РЛП «Кінбурнська коса»	Отримано фактичні та дистанційні дані щодо локації пожеж і загорань внаслідок ведення військових дій, попередньо оцінено збитки

Таблиця 37.2 - Спеціальне використання природних рослинних ресурсів

№ з/п	Назви районів , у тому числі територій селищних, сільських рад	Назва рослинного ресурсу	ліміт, т		кількість виданих дозволів, шт.
			встановлений	фактично використаний	
1	2	3	4	5	6
1	Первомайський та Вознесенський райони	Використання сіножатей	7.7 га	-	1
2	Первомайський та Вознесенський райони	Збір лікарських рослин та плодів: Шипшина Глід Чабрець	5 4 0.3	-	1
3	Первомайський та Вознесенський райони	Використання природних ресурсів в науково-дослідних цілях: Інвентаризація флори, відновлення популяцій, створення гербарію; Ресурсна оцінка рослинних ресурсів; Інвентаризація ентомофауни	особини 165 40 85	особини - -	1
4	Первомайський та Вознесенський райони	Використання пасовищ: Випасання великої рогатої худоби; Випасання овець	голів 1084 44	голів - -	1

9.Тваринний світ

У межах регіону мешкає приблизно 50 тис. видів тварин, більшість з них - дрібні безхребетні. Серед хребетних на території області протягом ХХ ст. і до цього часу спостерігали ссавців - 65 видів, птахів – 280 видів, земноводних – 11 видів, плазунів – 12 видів, риб – майже 100 видів.

У водних об'єктах розташовані нерестовища, місця нагулу та зимівлі таких видів риб, як: лящ, тарань, рибець, пузанок, білизна, осетер, судак, сазан, білуга, севрюга, оселедець, тюлька, шпрот, глоса, чорноморська кефаль, піленгас, карась, бичок, щука, сом, окунь та інші.

Розорювання степу та лісомеліорація суттєво вплинули та продовжують впливати на чисельність, поширення та видове різноманіття тварин, яке перебуває в динаміці.

Серед упізнаваних представників фауни – найбільший метелик Європи сатурнія велика, найбільший з бражників – «мертва голова», небезпечні павук каракурт та сколопендра. На Кінбурнському півострові є терміти та ендемічний вид мурах – тапінома кінбурнська. У дубових насадженнях не рідкісний жук-олень. Деякі з названих видів занесені до Червоної книги України.

З ссавців широко розповсюдженими та найбільш численними є мишовидні гризуни. Є вовк, вселився шакал та виявлено дикого лісового kota. Відновились популяція видри річкової, але зникає одеський ховрах. Розселяються білка та лісова куниця. Ссавці-землерії представлені трьома видами: кріт європейський, сліпаки подільський та піщаний. Останній є ендеміком Нижньодніпровських пісків і в межах області мешкає лише на Кінбурнській косі. Місцями на теренах області трапляються тушкан великий, соня лісова, хом'як звичайний та хом'ячок сірий, норка європейська, бабак, а також 12 видів з родини Кажанів.

Пташиний світ різноманітний. На території області гніздиться приблизно 150 видів птахів. Низка видів втратила свої місця гніздування. Це - степовий орел, хохітва, пугач, степовий журавель, натомість, з'явилися огар, степовий канюк, малий підорлик, попеляста кам'янка, чорна горихвістка, чорногрудий горобець. Іноді спостерігаються рідкісні та залітні види: фламінго, савка, стерв'ятник, товстодзьобий пісочник, морський побережник, зелена бджолоїдка, співоча кропив'янка, червоногруда кропив'янка.

Видовий склад земноводних та плазунів невеликий, але різноманітний. З амфібій необхідно відмітити дунайського тритона, що знайдений на Кінбурнському півострові, з рептилій - ящірку зелену, полоза лісового (ескулапого), полоза сарматського (Палласова), полоза каспійського (жовтобрюха), гадюку степову та мідянку.

Іхтіофауна області включає прісноводні та солоноводні (морські) види. Найбільшим різноманіттям характеризується приморський район включно з лиманами. Є види-вселенці, майже зниклі осетрові, марена, шемая. Під час робіт за темою «Інвентаризація видів фауни, занесених до додатків Бернської конвенції та Червоної книги України» для території Миколаївської області відзначено 229 видів тварин, які внесені до списків спеціальної охорони. За таксономічною класифікацією зазначені види фауни належать до Царства - Тварини (Animalia), 4 типи, 15 класів, 46 рядів, 100 родин.

На території Миколаївської області в Червоній книзі України згадується 170 видів тварин, з них: кишковопорожнинних — 2; круглих червів — 2; кільчастих червів 3; членистоногих — 73; молюсків — 1; хордових — 89.

За даними дослідників у результаті польових обстежень, аналізу літературних даних для Миколаївщини виявлена інформація про 229 видів тварин, які занесені до Червоної книги України, з них 27 видів, місцезнаходження або наявність яких в межах Миколаївської області потребує уточнення. У той же час в Червоній книзі України не наведені дані про 55 видів, місцезнаходження яких в межах області підтверджено.

За категоріями Червоної книги України види розподілені таким чином: зникаючий – 47 видів, вразливий - 95 видів, рідкісний - 65 видів, неоцінений - 20 видів, НВ – недостатньо відомий - 2 види.

Виявлено 50 видів тварин, які занесені до списку Резолюції 6 Бернської конвенції, серед них вусач великий дубовий, баклан малий, балабан, баранець великий, беркут, дерихвіст лучний, дрохва, журавель сірий, канюк степовий, пелікан рожевий, гадюка степова, видра річкова, афаліна та інші.

На Миколаївщині мешкає 132 види тварин, які включені до Світового червоного списку, 134 види – до Європейського червоного списку.

Регіонально рідкісними є 111 видів тварин.

Україна наразі впроваджує оселищний (біотопічний) підхід до збереження біологічного різноманіття. Значення підходу полягає у забезпеченні збереження видів рослин і тварин, включно з рідкісними, через збереження відповідних умов їхнього існування.

Таблиця 38 - Види тваринного світу, що охороняються

Види тваринного світу	2020 рік	2021 рік	2022 рік
1	2	3	4
Загальна кількість видів тварин, занесених до Червоної книги України, од.	64	58	58
Загальна кількість видів тваринного світу на території області, що охороняються, од.	607	614	614
Кількість видів тварин, занесених до додатків до Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення (CITES), од.	30	30	30
Кількість видів тварин, занесених до додатків до Конвенції про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція), од.	160	166	166
Кількість видів тварин, занесених до додатків до Конвенції про збереження мігруючих видів диких тварин (Боннська конвенція, CMS), од.	70	73	73
Кількість видів тварин, що охороняються відповідно до Угоди про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів (AEWA), од.	25	25	25
Кількість видів тварин, що охороняються відповідно до Угоди про збереження популяцій європейських кажанів (EUROBATS), од.	6	6	6

Таблиця 39 - Перелік видів тварин, що охороняються, в регіоні (станом на 01.01.2023 року)*

Назва виду (українська і латинська)	Червона книга України	Бернська конвенція	CITES	CMS	AEWA	EUROBATS	Європейський червоний список	МС ОП
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Вовк, <i>Canis lupus</i>							+	+
Пелікан кучерявий, <i>Pelecanus crispus</i>	+	+	+	+	+		+	+
Баклан малий, <i>Phalacrocorax pygmaeus</i>	+	+		+	+		+	
Червоновола казарка, <i>Rufibrenta ruficollis</i> , <i>Branta ruficollis</i>	+	+	+		+		+	

Могильник, орел-могильник, <i>Aquila heliaca</i>	+	+	+	+			+	+
Орлан-білохвіст, сіруватень, <i>Haliaeetus albicilla</i>	+	+	+	+			+	+
Дрофа, дрохва, дудак, <i>Otis tarda</i>	+	+	+	+			+	+
Хохітва, стрепет, <i>Tetrax tetrax</i>	+	+	+				+	+
Деркач, <i>Crex crex</i>		+					+	+
Дибка степова, <i>Saga pedo</i>	+	+					+	+
Красотіл пахучий, <i>Calosoma sycophanta</i>	+						+	
Поліксена, <i>Zerynthia polyxena</i>	+	+					+	
Журавель степовий, <i>Anthropoides virgo</i>	+	+	+	+			+	+
Беркут, орел скельний, халзан, <i>Aquila chrysaetos</i>	+	+	+	+				+
Сатурнія велика, <i>Saturnia pugi</i>	+							
Мелітурга булавовуса, <i>Melitturga clavicornis</i>	+							
Підорлик великий, орел-скигляр, <i>Aquila clanga</i>	+	+	+	+			+	+
Підорлик малий, орел-скигляр малий, <i>Aquila pomarina</i>	+	+	+	+				+
Чапля жовта, <i>Ardeola ralloides</i>	+	+		+				+
Джміль червонуватий, <i>Bombus ruderatus</i>	+						+	
Гоголь, <i>Viscephala clangula</i>	+	+		+				+
Лежень, <i>Burhinus oedicephalus</i>	+	+		+			+	+
Канюк степовий, <i>Buteo rufinus</i>	+	+	+	+				+
Пісочник морський (Зуйок морський), <i>Charadrius alexandrinus</i>	+	+		+	+			+
Лелека чорний, <i>Ciconia nigra</i>	+	+	+	+	+			+
Зміїд, крачун, <i>Circus gallicus</i>	+	+	+	+				
Лунь польовий, мишолов, рябець, <i>Circus cyaneus</i>	+	+	+	+				+
Лунь степовий, мишолов, рябець, <i>Circus macrourus</i>	+	+	+	+				+
Полоз жовточеревий, <i>Coluber jugularis</i>	+	+						+
Лебідь малий, лебідь тундровий, <i>Cygnus bewickii</i>	+	+		+				

Вусач земляний хрестоносець, <i>Dorcadion equestre</i>	+							
Полоз сарматський, полоз паласів, <i>Elaphe quatuorlineata</i>	+	+						+
Балабан, сокіл-балабан, кібець, <i>Falco cherrug</i>	+	+		+			+	+
Сокіл-сапсан, сапсан, сокіл мандрівний, <i>Falco peregrinus</i>	+	+	+	+				+
Дерихвіст степовий, киргик, <i>Glareola nordmanni</i>	+	+		+	+			+
Дерихвіст лучний, киргик, <i>Glareola pratincola</i>	+	+		+	+			+
Журавель сірий, <i>Grus grus</i>	+	+	+	+	+			+
Кулик-сорока, пискун, <i>Haematorus ostralegus</i>	+	+			+			+
Орел-карлик, <i>Hieraaetus pennatus</i>	+	+	+	+				+
Кулик-довгоніг (ходуличник), <i>Himantopus himantopus</i>	+	+		+	+			+
Подалірій, <i>Iphiclides podalirius</i>	+							
Сорокопуд сірий, сорокопуд великий, <i>Lanius excubitor</i>	+	+						+
Сорокопуд червоноголовий, <i>Lanius senator</i>	+	+						+
Реготун чорноголовий, <i>Larus ichthyaetus</i>	+	+		+	+			+
Крех середній, <i>Mergus serrator</i>	+	+		+	+			+
Горностай, <i>Mustela erminea</i>	+	+						+
Тхір степовий, тхір світлий, <i>Mustela (Putorius) eversmanni</i>	+	+						+
Кульон великий (кроншнеп великий), <i>Numenius arquata</i>	+	+		+	+			+
Кроншнеп середній, <i>Numenius phaeopus</i>	+	+		+	+			+
Кроншнеп тонкодзьобий, <i>Numenius tenuirostris</i>	+	+	+		+		+	+
Скопа, <i>Pandion haliaetus</i>	+	+	+	+				+
Махаон, <i>Papilio machaon</i>	+							+
Пелікан рожевий, баба, <i>Pelecanus onocrotalus</i>	+	+		+	+			+

Нетопир середземноморський, <i>Pipistrellus kuhli</i>	+	+				+		+
Колпиця, косар, <i>Platalea leucorodia</i>	+	+	+	+	+			+
Коровайка, <i>Plegadis falcinellus</i>	+	+		+	+			+
Нічниця ставкова, лилик ставковий, <i>Myotis dasycneme</i>		+		+		+	+	+
Нічниця водяна, <i>Myotis daubentoni</i>	+	+		+		+		+
Нічниця вусата, <i>Myotis mystacinus</i>	+	+				+		+
Вухань бурий, вухань звичайний, <i>Plecotus auritus</i>	+	+				+	+	
Вухань австрійський, <i>Plecotus austriacus</i>	+	+				+		+
Ховрах крапчастий, <i>Spermophilus suslicus</i> (<i>Citellus suslicus</i>)	+	+						+
Мишівка степова, <i>Sicista subtilis</i>	+	+						+
Гагара чорновола, <i>Gavia arctica</i>		+		+	+			+
Гагара червоно вола, <i>Gavia stellata</i>		+		+	+			+
Норець червоноший, <i>Podiceps auritus</i>		+						+
Норець сіроокий, <i>Podiceps griseigena</i>		+						
Норець чорноший, <i>Podiceps nigricollis</i> (<i>caspius</i>)		+						
Норець малий, <i>Podiceps ruficollis</i>		+						
Чапля руда, <i>Ardea purpurea</i>		+		+	+			+
Бугай, <i>Botaurus stellaris</i>		+						+
Чапля велика біла, <i>Egretta alba</i> (<i>Casmerodius albus</i>)		+			+			+
Чапля мала біла, <i>Egretta garzetta</i>		+						+
Шугайчик, <i>Ixobrychus minutus</i>		+						+
Квак, <i>Nycticorax nycticorax</i>		+						+
Лелека білий, <i>Ciconia ciconia</i>		+						+
Гуска мала білолоба, пискалка, <i>Anser erythropus</i>	+	+		+				
Нерозень, качка сіра, <i>Anas strepera</i>	+	+		+				
Чернь червонодзьоба, <i>Netta rufina</i>	+	+		+				+

Казарка червоно вола, <i>Rufibrenta ruficollis (Branta ruficollis)</i>	+	+	+	+	+		+	
Лебідь-кликун, <i>Cygnus cygnus</i>		+						
Луток, <i>Mergus albellus</i>		+						
Галагаз, <i>Tadorna tadorna</i>		+						
Огар, червона качка, <i>Tadorna ferruginea</i>	+	+		+	+			
Шуліка чорний, <i>Milvus migrans</i>	+	+	+	+				+
Лунь лучний, <i>Circus pygargus</i>	+	+	+	+				+
Лунь болотяний, <i>Circus aeruginosus</i>		+						+
Пісочник великий, <i>Charadrius hiaticula</i>	+	+			+			+
Яструб великий, <i>Accipiter gentilis arrigonii</i>		+						
Яструб малий, <i>Accipiter nisus granti</i>		+						
Чоботар, шилодзьобка, <i>Recurvirostra avosetta</i>	+	+		+	+			+
Канюк звичайний, <i>Buteo buteo</i>		+						+
Мишоїд-зимняк, <i>Buteo lagopus</i>		+						+
Орел степовий, <i>Aquila grax</i>	+	+	+	+				+
Боривітер звичайний, <i>Falco tinnunculus</i>		+						+
Дербник, <i>Falco columbarius</i>		+						+
Чеглик, <i>Falco subbuteo</i>		+						+
Кібчик, <i>Falco vespertinus</i>		+						+
Осоїд, <i>Pernis apivorus</i>		+						+
Курочка мала, <i>Porzana parva</i>		+						+
Погонич, <i>Porzana porzana</i>		+						+
Крем'яшник, <i>Arenaria interpres</i>		+						+
Зуйок малий, <i>Charadrius dubius</i>		+						+
Галстучник <i>Charadrius, hiaticula</i>		+						+
Хрустан <i>Eudromias, morinellus</i>		+						+
Побережник білий, <i>Calidris alba</i>		+						+
Чорноволик, <i>Calidris alpina</i>		+						+

Червоноволик, <i>Calidris ferruginea</i>		+						+
Кулик-горобець, <i>Calidris minuta</i>		+						+
Побережник білохвостий, <i>Calidris temminckii</i>		+						+
Баранець великий (дупель), <i>Gallinago media</i>	+	+		+	+			+
Грязьовик, <i>Limicola falcinellus</i>		+						+
Мородунка, <i>Xenus cinereus</i>		+						+
Фіфі, <i>Tringa glareola</i>		+						+
Чорниш, <i>Tringa ochropus</i>		+						+
Коловодник ставковий (поручайник), <i>Tringa stagnatilis</i>	+	+		+	+			+
Перевізник, <i>Actitis hypoleucos</i>		+						
Плавунець круглодзьобий, <i>Phalaropus lobatus</i>		+						
Крячок каспійський, <i>Hydroprogne caspia</i>	+	+		+	+			+
Крячок білощокий, <i>Chlidonias hybrida</i>		+						
Крячок світлокрилий, <i>Chlidonias leucopterus</i>		+						+
Крячок чорний, <i>Chlidonias niger</i>		+						
Крячок чорнодзьобий, <i>Gelochelidon nilotica</i>		+						+
Ксилокопа звичайна, бджола-тесляр звичайна, <i>Xylocopa valga</i>	+							
Мартин тонкодзьобий (голубок морський), <i>Larus genei</i>		+						+
Мартин середземноморський, <i>Larus melanocephalus</i>		+						+
Мартин малий, <i>Larus minutus</i>		+						+
Крячок малий, <i>Sterna albifrons</i>	+	+		+	+			+
Крячок річковий, <i>Sterna hirundo</i>		+						+
Крячок полярний, <i>Sterna paradisaea (macrura)</i>		+						+
Крячок рябодзьобий, <i>Thalasseus (Sterna) sandvicensis</i>		+						+
Сова вухата, <i>Asio otus</i>		+						+

Сова болотяна, <i>Asio flammeus</i>	+	+	+					+
Совка, <i>Otus scops</i>	+	+	+					+
Сич хатній, <i>Athene noctua</i>		+						+
Дрімлюга, <i>Caprimulgus europaeus</i>		+						
Рибалочка звичайний, <i>Alcedo atthis</i>		+						+
Бджолоїдка звичайна, <i>Merops apiaster</i>		+						+
Сиворакша, <i>Coracias garrulus</i>	+	+		+				+
Одуд, <i>Upupa epops</i>		+						+
Дятел великий строкатий, <i>Dendrocopos major</i>		+						+
Дятел сірійський, <i>Dendrocopos syriacus</i>		+						+
Дятел малий, <i>Dendrocopos minor</i>		+						+
Крутиголовка, <i>Jynx torquilla</i>		+						+
Голуб-синяк, <i>Columba oenas</i> Linnaeus	+	+						
Жайворонок сірий, <i>Calandrella rufescens</i>	+	+						
Жайворонок степовий, джурбай, <i>Melanocorypha calandra</i>		+						+
Жайворонок малий, <i>Calandrella cinerea (brachydachtyla)</i>		+						
Жайворонок рогатий, <i>Eremophila alpestris</i>		+						+
Ластівка сільська, <i>Hirundo rustica</i>		+						+
Ластівка міська, <i>Delichon urbica</i>		+						
Ластівка берегова, шурик, <i>Riparia riparia</i>		+						+
Плиска біла, <i>Motacilla alba</i>		+						+
Плиска гірська, <i>Motacilla cinerea</i>		+						+
Плиска жовта, <i>Motacilla flava</i>		+						+
Плиска чорноголова, <i>Motacilla feldegg</i>		+						
Плиска жовтоноголова, <i>Motacilla citreola</i>		+						+
Щеврик польовий, <i>Anthus campestris</i>		+						+
Щеврик лісовий, <i>Anthus trivialis</i>		+						+

Щеврик лучний, <i>Anthus pratensis</i>		+					+
Щеврик червоногрудий, <i>Anthus cervinus</i>		+					+
Сорокопуд червоноголовий, <i>Lanius senator</i>	+	+					+
Сорокопуд сирій, сорокопуд великий, <i>Lanius excubitor</i>	+	+					+
Сорокопуд-жулан, <i>Lanius collurio</i>		+					+
Сорокопуд чорнолобий, сорокопуд малий <i>Lanius minor</i>		+					+
Волове очко, кропивник, <i>Troglodytes troglodytes</i>		+					+
Тинівка лісова, <i>Prunella modularis</i>		+					+
Вільшанка, малинівка, <i>Erithacus rubecula</i>		+					+
Соловейко східний, <i>Luscinia luscinia</i>		+					+
Соловейко західний, <i>Luscinia megarhynchos</i>		+					+
Синьошийка, ва ракушка, <i>Luscinia (Cyanosylvia) svecica</i>		+					+
Кам'янка попеляста, <i>Oenanthe isabellina</i>		+					+
Кам'янка звичайна, <i>Oenanthe oenanthe</i>		+					+
Кам'янка лиса, <i>Oenanthe pleschanka (leucomela)</i>		+					+
Горихвістка чорна, <i>Phoenicurus ochruros</i>		+					+
Горихвістка звичайна, <i>Phoenicurus phoenicurus</i>		+					+
Чекан лучний, <i>Saxicola rubetra</i>		+					+
Чекан чорноголовий, <i>Saxicola torquata</i>		+					+
Кобилочка солов'їна, <i>Locustella luscinioides</i>		+					+
Кобилочка річкова, <i>Locustella fluviatilis</i>		+					+
Очеретянка велика, <i>Acrocephalus arundinaceus</i>		+					+
Очеретянка ставкова, <i>Acrocephalus scirpaceus</i>		+					+
Очеретянка чагарникова, <i>Acrocephalus palustris</i>		+					+

Очеретянка індійська, <i>Acrocephalus agricola</i>		+					+
Очеретянка лучна, <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>		+					+
Берестянка звичайна, <i>Hippolais icterina</i>		+					+
Кропив'янка (славка) садова, <i>Sylvia borin</i>		+					+
Кропив'янка (славка) прудка, <i>Sylvia curruca</i>		+					+
Кропив'янка (славка) сіра, <i>Sylvia communis</i>		+					+
Кропив'янка (славка) чорноголова, <i>Sylvia atricapilla</i>		+					+
Кропив'янка (славка) рябогруда, <i>Sylvia nisoria</i>		+					+
Кропив'янка (славка) рудо груда, <i>Sylvia cantillans</i>		+					+
Вівчарик-ковалик, <i>Phylloscopus collybita</i>		+					+
Вівчарик весняний, <i>Phylloscopus trochilus</i>		+					+
Вівчарик жовтобровий, <i>Phylloscopus sibilatrix</i>		+					
Золотомушка (корольок) червоначуба, <i>Regulus ignicapillus</i>	+	+					
Золотомушка (корольок) жовтоголова, <i>Regulus regulus</i>		+					+
Мухоловка сіра, <i>Muscicapa striata</i>		+					+
Мухоловка строката, <i>Ficedula (Muscicapa) hypoleuca</i>		+					+
Мухоловка-білошийка, <i>Ficedula (Muscicapa) albicollis</i>		+					+
Мухоловка мала, <i>Ficedula (Muscicapa) parva</i>		+					+
Мухоловка звичайна, <i>Muscicapa coletrata</i>	+						
Сколія-гігант, <i>Megascolia maculata</i>	+						
Синиця вусата, <i>Panurus biarmicus</i>		+					+
Синиця довгохвоста, <i>Aegithalos caudatus</i>		+					
Ремез, <i>Remis pendulinus</i>		+					
Синиця велика, <i>Parus major</i>		+					+
Синиця блакитна, <i>Parus caeruleus</i>		+					+
Синиця чорна, московка, <i>Parus ater</i>		+					+

Підкоришник звичайний, <i>Certhia familiaris</i>		+						+
Вівсянка звичайна, <i>Emberiza citrinella</i>		+						+
Вівсянка очеретяна, <i>Emberiza schoeniclus</i>		+						
Подорожник лапландський, <i>Calcarius lapponicus</i>		+						
Пуночка, <i>Plectrophenax nivalis</i>		+						
Щиглик, <i>Carduelis carduelis</i>		+						
Зеленяк, <i>Chloris chloris</i>		+						
Коноплянка, ріполов, <i>Acanthis cannabina</i>		+						
Чечітка звичайна, <i>Acanthis flammea</i>		+						+
Чечітка гірська, <i>Acanthis flavirostris</i>		+						
Костогриз, <i>Coccothraustes coccothraustes</i>		+						+
Зяблик, <i>Fringilla coelebs</i>		+						
Шишкар ялиновий, <i>Loxia curvirostra</i>		+						+
В'юрок звичайний, <i>Serinus citrinella</i>		+						+
Шпак рожевий, <i>Sturnus roseus</i>	+	+						+
Іволга, <i>Oriolus oriolus</i>		+						+
Горіхівка, <i>Nucifraga caryocatactes</i>		+						+
Черпаха болотяна, <i>Emys orbicularis</i>		+						+
Ящірка прудка, <i>Lacerta agilis</i>		+						+
Вуж водяний, <i>Natrix tessellata</i>		+						+
Ропуха зелена, <i>Bufo viridis</i>		+						+
Квакша звичайна, <i>Hyla arborea</i>		+						+
Всього	86	227	27	54	30	6	21	182

*Примітка: на території регіонального ландшафтного парку «Тилігульський».

Таблиця 40 -Перелік видів тварин, які охороняються і які з'явилися чи зникли в регіоні за період 2020 -2022 роки

Назва виду	З'явилися			Зникли			Причина		
	2020 рік	2021 рік	2022 рік	2020 рік	2021 рік	2022 рік	2020 рік	2021 рік	2022 рік
1	2			3			4		
Пірнікоза червоношия Podiceps auritus (Linnaeus, 1758)		+					Малочисельний мігруючий та зимуючий вид регіону, поява якого на території парку є очікуваною		
Чапля єгипетська Bubulcus ibis (Linnaeus, 1758)		+					Вид що розселяється в регіоні, залетів на територію парку		
Гриф чорний Aegypius monachus (Linnaeus, 1766)		+					Залітний вид регіону, пролетів над територією парку		
Вівсянка-ремез Emberiza rustica Pallas, 1776		+					Малочисельний мігруючий та зимуючий (залітний) вид регіону, поява якого на території парку є очікуваною		
Вівсянка чорноголова Emberiza melanocephala Scopoli, 1769		+					Малочисельний мігруючий вид регіону, поява якого на території парку є очікуваною		

Таблиця 41 - Інформація про чужорідні види тварин

Назва виду(українська і латинська(наукова))	Результати досліджень, заходи контролю чисельності
1	2
Південноамериканська томатна міль (Tuta absoluta Meyr.)	Запроваджено карантинний режим; щорічні обстеження: візуальні та за допомогою феромонних пасток
Американський білий метелик (Hyphantria cunea Druru.)	Запроваджено карантинний режим; щорічні обстеження: візуальні та за допомогою феромонних пасток
Західний кукурудзяний жук (Diabrotica virgifera LeConte)	Запроваджено карантинний режим; щорічні обстеження: візуальні та за допомогою феромонних пасток

Таблиця 42 - Динаміка чисельності основних видів мисливських тварин (особин)

Види мисливських тварин	2020 рік	2021 рік	2022 рік
1	2	3	4
Кабан	59	73	73
Козуля	267	287	313
Заєць	2860	2785	2880
Лисиця	48	52	36
фазан	2365	2170	2395
сіра куріпка	30	30	30
кулики	70	80	-
голуби	560	570	-
перепілка	310	270	-
качки	240	210	-
лиска	-	70	-
курочка водяна	100	-	-

Таблиця 43 - Добування основних видів мисливських тварин (особин)

Рік	Види мисливських тварин	Затверджений ліміт добування	Видано ліцензій	Добуто	Не використано ліцензій	Причина невикористання
1	2	3	4	5	6	7
2020	Кабан	6	5	5	1	
	Козуля	9	9	9		
2021	Кабан	6	5	4	1	
	Козуля	9	8	8	1	Не реалізовано
2022	Кабан	4	0	0		
	Козуля	4	0	0		

Таблиця 44 - Динаміка вилову риби

Рік	Назва водного об'єкта	Затверджений ліміт вилову, т/рік	Фактичний вилов, т/рік
1	2	3	4
2020	Дніпровсько-Бузька естуарна система (понижзя Дніпра і Південного Бугу, Дніпровсько-Бузький і Бузький лимани)	506,1	2056,686
	Чорне море з затоками,	63296	4387,366

	лиманами та протоками		
	Тилігульський лиман за межами ПЗФ	0,5	1,750
2021	Дніпровсько-Бузька естуарна система (понижзя Дніпра і Південного Бугу, Дніпровсько-Бузький і Бузький лимани)	497,6	1835,915
	Чорне море з затоками, лиманами та протоками	23114	3066,254
	Тилігульський лиман за межами ПЗФ	0,5	80,100
2022	Дніпровсько-Бузька естуарна система (понижзя Дніпра і Південного Бугу, Дніпровсько-Бузький і Бузький лимани)	515,9	137,095
	Чорне море з затоками, лиманами та протоками	56394	55,748
	Тилігульський лиман за межами ПЗФ	0,5	14,786

Таблиця 45 - Кількість виявлених фактів браконьєрства (рибальство)

Роки	Виявлено фактів браконьєрства, од.
1	2
2020рік	1734
2021рік	1382
2022рік	370

Таблиця 46 - Перелік природоохоронних заходів і наукових досліджень щодо стану дикої фауни і заходів, вжитих щодо охорони тваринного світу, у тому числі на виконання вимог міжнародних договорів України у галузі дикої фауни та рішень її керівних органів

Назва, строки та місце проведення дослідження або заходу	Обсяг фінансування	Виконавець/виконавці	Основні досягнуті результати, наявні публікації (якщо результати розміщено в Інтернеті, вказується посилання)
1	2	3	4
Дослідження щодо стану популяцій диких тварин			
Вивчення чисельності фонових видів тварин заповідника.		О.І.Гундяк/ науковий співробітник ПЗ «Сланецький степ»	За результатами досліджень показник обліку (трапляння) (ос./ 1 км)у Сланецькому ПНДВ:лисиця звичайна (<i>Vulpes vulpes</i>)- 0,6ос.; заєць сірий

Назва, строки та місце проведення дослідження або заходу	Обсяг фінансування	Виконавець/виконавці	Основні досягнуті результати, наявні публікації (якщо результати розміщено в Інтернеті, вказується посилання)
1	2	3	4
Відносний зимовий облік ссавців за слідами життєдіяльності на стаціонарних маршрутах ПЗ «Сланецький степ»			(<i>Lepuseuropaesus</i>)–2,1ос.; Козуля (<i>Capreoluscapreolus</i>) - 5 ос.; вовк (<i>Canislupus L.</i>)-0,4ос. У Михайлівському ПНДВ: лисиця звичайна (<i>Vulpesvulpes</i>)- 0,5ос.; заєць сірий (<i>Lepuseuropaesus</i>) –4ос.; Козуля (<i>Capreoluscapreolus</i>) – 2.2ос.; вовк (<i>Canislupus L.</i>)-0,2ос
Абсолютний облік лисиці звичайної (<i>Vulpesvulpes</i>) та борсука європейського (<i>Melesmeles</i>) за зайнятими норами»		О.І.Гундяк/ науковий співробітник ПЗ «Сланецький степ»	В результаті проведених обліків було виявлено лисицю звичайну (<i>Vulpesvulpes</i>) – 24ос. борсука європейського (<i>Melesmeles</i>) -7ос. з щільністю тварин, ос./1000лисиці звичайної (<i>Vulpesvulpe</i>)-14.3ос борсука європейського (<i>Melesmeles</i>)-4,2ос
Дослідження території заповідника для реінтродукції бабаків природного заповідника «Сланецький степ»	1000 грн	ФОП Русін Михайло Юрійович	Проведено дослідження території заповідника «Сланецький степ» для реінтродукції бабаків - площа придатна для розселення становить приблизно 30% від площі вольєру. Рекомендації: організувати випуск байбаків в вольєр трьома мікропопуляціями, по 10 особин у кожній
Облік чисельності дрібних ссавців ПЗ «Сланецькийстеп»		М. Ю. Русін/ науковий співробітник Київського зоологічного парку загальнодержавного значення)	Виявлено 5 нових видів дрібних ссавців: Бурозубка мала(<i>Sorexminutus</i>), Мишівка степова (<i>Sicistasubtilis</i>)* ЧКУ Миша мала лісова (<i>Apodemusuralensis</i>), Полівка сіра (<i>Microtuscfarvalis</i>) Миша лісова(<i>Apodemussylvaticus</i>)
Облік вовка (<i>Canislupus L.</i>) на території природного заповідника «Сланецький степ» Єланецьке ПНДВ		О.І.Гундяк/ науковий співробітник ПЗ «Сланецький степ»	Територія Баштанського ПНДВ використовується однією зграєю вовка (<i>Canislupus L.</i>). Облікова -6ос. Щільність тварин, (ос./1000 га)- 3,6 відмічено періодичне відвідування території заповідника, випадків розмноження виду в поточному році не зафіксовано
Заходи охорони та відновлення тваринного світу			
1.Збереження степових ділянок як місць мешкання кампофільних птахів		Науково - дослідний відділ, відділ СДО ПЗ «Сланецький степ»	Впроваджені протипожежні заходи

Назва, строки та місце проведення дослідження або заходу	Обсяг фінансування	Виконавець/виконавці	Основні досягнуті результати, наявні публікації (якщо результати розміщено в Інтернеті, вказується посилання)
1	2	3	4
2.Виготовлення годівниць для куроподібних та інших видів птахів		-//-	Виготовлено та розміщено у визначеному місці чотири навісигодівниці для підгодовлі птахів у зимовий період
3.Виготовлення штучних гніздівель для хижих птахів та птахів-дуплогніздників		-//-	Виготовлено та розміщено у визначених місцях 25 штучних гніздівель для хижих птахів та птахів дуплогніздників
4.Збереження видового різноманіття комах		-//-	Здійснено контроль за дотриманням пожежної безпеки на території заповідника та прилеглих ділянках
5. Виготовлення укриттів для полоза сарматського		-//-	Виготовлено та розміщено у визначеному місці два штучних укриття (насипи) для полоза сарматського

10. Природно-заповідний фонд

Станом на 01.01.2023 на території Миколаївської області створено 151 об'єкт природно-заповідного фонду фактичною площею 77874,5301 га, з них 8 – об'єкти загальнодержавного значення, в тому числі природний заповідник, два національних природних парка, зоопарк, лісовий заказник та пам'ятки природи, 143 – місцевого значення, в тому числі п'ять регіональних ландшафтних парків, ландшафтні, лісові, гідрологічні заказники, пам'ятки природи, парки-пам'ятники садово-паркового мистецтва. Відсоток заповідності Миколаївської області становить 3,17 % від загальної площі області.

Ведуться постійні роботи щодо створення нових та розширення існуючих територій та об'єктів природно-заповідного фонду. 2010 року створено 4 об'єкти природно-заповідного фонду загальною площею 404,8 га; 2011 року – регіональний ландшафтний парк «Висунсько-Інгулецький», загальною площею 2712,6 га; 2013 року створено 5 об'єктів природно-заповідного фонду загальною площею 957,22 га, 2019 року – створено 6 ландшафтних заказників місцевого значення загальною площею 1614,23 га. Серед інших, статусу об'єкту природно-заповідного фонду – ландшафтного заказника «Христофорівські плавні» набула територія особливого природоохоронного значення, що входить до української частини Смарагдової мережі Європи (код об'єкту UA0000216).

2021 року створено чотири нові заказники місцевого значення: ландшафтні – «Райдолинський степ», «Балка Глибока», «Черталківський 2» та «Веселинівські плавні» – орнітологічний заказник, загальною площею 810,0299 га. Була завершена розробка проектів створення шести нових об'єктів природно-заповідного фонду загальною площею 313 га, в тому числі трьох ботанічних пам'яток в межах

м. Миколаїв: «Дуб Горизонтальний», «Дуб на вул. Садовій» та «Дуб в районі Темвод». Створення пам'яток погоджено Миколаївською міською радою. Також розроблено проекти створення об'єктів місцевого значення у Миколаївському та Вознесенському районах Миколаївської області.

Роботи зі встановлення меж об'єктів ПЗФ проводяться постійно, відповідно до фінансування, що виділяється на вирішення зазначеного питання із обласного бюджету. Станом на 01.01.2023 в натуру винесені межі 30% територій та об'єктів природно-заповідного фонду області. З метою забезпечення охорони об'єктів природно-заповідного фонду 2021 року завершено роботи щодо встановлення в натурі меж 6 об'єктів природно-заповідного фонду - заказників місцевого значення на площі 2649,3698 га. Розроблено 10 проектів землеустрою щодо організації і встановлення меж територій природно-заповідного фонду загальною площею 694,5 га.

2022 року втілення природоохоронних заходів було вкрай ускладнене військовою агресією російської федерації. Ведення бойових дій на території Миколаївської області призвело до значного ушкодження територій природно-заповідного фонду внаслідок спровокованих обстрілами пожеж, порушення ґрунтового покриву від вибухів та дій військової техніки, знищення біорізноманіття.

З 24 лютого 2022 року на території Миколаївської області зафіксовано значну кількість випадків завдання територіям та об'єктам природно-заповідного фонду шкоди внаслідок ворожих дій військ рф.

В рамках втілення природоохоронного заходу «Проведення профілактичних протипожежних заходів, спрямованих на запобігання знищенню чи пошкодженню вогнем об'єктів природно-заповідного фонду» здійснено протипожежні заходи в межах 26 територій та об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення на території всіх державних лісогосподарських підприємств області, було влаштовано та забезпечено догляд за 4396,8 км мінералізованих смуг.

Таблиця 47 - Перелік цінних природних територій, що резервуються для створення нових або розширення існуючих об'єктів ПЗФ

Рішення про резервування	Назва території/об'єкта, яку/який запропоновано створити	Площа, га	Місцезнаходження	Підприємство, установа чи організація, у віданні яких перебувають території
1	2	3	4	5
-	-	-	-	-

Таблиця 48- Динаміка структури природно-заповідного фонду
Миколаївської області

Категорії територій та об'єктів ПЗФ	На 01.01.2022 (попередній рік)		На 01.01.2023 (поточний рік)	
	Кількість, шт.	Площа, га	Кількість, шт.	Площа, га
1	2	3	4	5
Природні заповідники	1,0	3010,65	1,0	3010,65
Біосферні заповідники	1,0	2741,0	1,0	2741,0
Національні природні парки	2,0	41361,28	2,0	41361,28
Регіональні ландшафтні парки	5,0	39345,2	5,0	39345,2
Заказники загальнодержавного значення	1,0	1782,0	1,0	1782,0
Заказники місцевого значення	64,0	12 894,18	64,0	12894,18
Пам'ятки природи загальнодержавного значення	1,0	11,0	1,0	11,0
Пам'ятки природи місцевого значення	43,0	285,96	43,0	285,96
Заповідні урочища	13,0	3656,7	13,0	3656,7
Ботанічні сади загальнодержавного значення	-	-	-	-
Ботанічні сади місцевого значення	-	-	-	-
Дендрологічні парки загальнодержавного значення	-	-	-	-
Дендрологічні парки місцевого значення	-	-	-	-
Зоологічні парки загальнодержавного значення	1,0	18,48	1,0	18,48
Зоологічні парки місцевого значення	-	-	-	-
Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення	1	28,0	1,0	28,0
Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення	18,0	183,8	18,0	183,8
РАЗОМ:				
в тому числі:				
загальнодержавного значення	8,0	48952,41	8,0	48952,41
місцевого значення	143,0	56 365,84	143,0	56 365,84
Фактична площа ПЗФ		77874,5301		77 874,5301

% фактичної площі ПЗФ від площі адміністративно-територіальної одиниці		3,17		3,17
--	--	------	--	------

Таблиця 49 -Звіт про зміни складу територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного та місцевого значення в 2022 році, розташованих на території Миколаївської області

№ п/п	Категорія, значення	Тип	Назва	Площа, га	Обґрунтування причини ліквідації статусу	№, дата, назва документу, яким було створено (оголошено) об'єкт ПЗФ, ліквідовано статус або внесені зміни, ким прийнятий
1	2	3	4	5	6	7
Створено (оголошено)						
1	-	-	-	-	-	-
...						
Ліквідовано статус						
1	-	-	-	-	-	-
Змінено категорію, тип, значення, площу тощо						
1	-	-	-	-	-	

Таблиця 50 - Перелік об'єктів природно-заповідного фонду, території яких входять до складу територій інших об'єктів природно-заповідного фонду станом на 01.01.2023 Миколаївської області

Категорія, значення та назва об'єкту ПЗФ, до складу території якого входять інші об'єкти ПЗФ	Перелік об'єктів ПЗФ, території яких входять до складу території іншого об'єкту ПЗФ	
	Категорія, значення, назва, тип	Площа, га
1	2	3
1. Національний природний парк (НПП) «Білобережжя Святослава»	1. Гідрологічний заказник місцевого значення «Солоне озеро»	375
	2. Регіональний ландшафтний парк «Кінбурнська коса»	17890,2
Разом в межах НПП	Кількість об'єктів, шт.: 2	18265,2 га
2. Національний природний парк (НПП) «Бузький Гард»	1. Регіональний Ландшафтний парк «Гранітно-степове Побужжя»	6138,13
Разом в межах НПП	Кількість об'єктів, шт.: 1	6138,13
3. Природний заповідник «Сланецький степ»	1. Ландшафтний заказник місцевого значення «Михайлівський степ»	1297,48
Разом в межах ПЗ	Кількість об'єктів, шт.: 1	1297,48
4. Регіональний ландшафтний парк	1. Заповідне урочище місцевого значення «Лівобережжя»	226

«Гранітно-степове Побужжя»		
	2. Заповідне урочище місцевого значення «Лабіринт»	247
	3. Заповідне урочище місцевого значення «Літній хутір Скаржинського»	105,7
	4. Заповідне урочище місцевого значення «Василева пасіка»	252
	5. Геологічна пам'ятка природи місцевого значення «Турецький стіл»	0,01
	6. Геологічна пам'ятка природи місцевого значення «Протичанська скеля»	0,03
	7. Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Гирло річки Бакшала»	5
	8. Іхтіологічний заказник місцевого значення «Південнобузький»	40
Разом в межах РЛП	Кількість об'єктів, шт.: 8	875,74 га
5. Регіональний ландшафтний парк «Приінгульський»	1. Ботанічний заказник місцевого значення «Пелагеївський»	123,5
	2. Гідрологічний заказник місцевого значення «Софіївське водосховище»	417
Разом в межах РЛП	Кількість об'єктів, шт.: 2	540,5 га
6. Регіональний ландшафтний парк «Тилігульський»	1. Орнітологічний заказник місцевого значення «Пониззя Тилігульського лиману»	120
Разом в межах РЛП	Кількість об'єктів, шт.: 1	120
7. Регіональний ландшафтний парк «Висунсько-Інгулецький»	1. Ботанічний заказник місцевого значення «Яковлівський»	35
	2. Ландшафтний заказник місцевого значення «Мурахівський»	150
	3. Ландшафтний заказник місцевого значення «Біла Криниця»	20
	4. Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Балка»	3
	5. Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Пришиб»	5
Разом в межах РЛП:	Кількість об'єктів, шт.: 5	213 га
Лісовий заказник (ЛЗ) місцевого значення «Володимирівська дача»	1. Ботанічна пам'ятка природи загальнодержавного значення «Степок»	11

	2. Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Ленінський»	11
	3. Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Ювілейний»	11
Разом в межах ЛЗ:	Кількість об'єктів, шт.: 3	33
ВСЬОГО	Кількість об'єктів, шт.: 23	27483,05

Таблиця 51 - Перелік територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного та місцевого значення, розташованих у Миколаївській області станом на 01.01.2023 року

№ п/п	Назва об'єкта ПЗФ	Тип	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження об'єкта ПЗФ (в тому числі квартали та виділи)	Найменування підприємства, установи, організації/Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його, площу тощо	Наявність Форми 1 ДКПЗФ (рік заповнення, оновлення)	Наявність
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Території та об'єкти ПЗФ загальнодержавного значення								
Природні заповідники								
1	«Сланецький степ»		3010,65	Вознесенський р-н, Сланецька селищна ТГ, Сухосланецька сільська ТГ, Дорошівська сільська ТГ; Миколаївський р-н, Новоодеська міська ТГ	Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України	Указ Президента України від 17.07.96 № 575/96, Указ Президента України від 17.05.2016 № 214/2016	+	+
	Разом природних заповідників		3010,65					+
Біосферні заповідники								
1	Ділянки біосферного заповідника «Волижин ліс», о. Довгий, о. Круглий		2741	Миколаївський р-н, Очаківська міська ТГ	НАНУ	Постанова Ради Народних комісарів УРСР від 14.07.27 № 172, Указ	+	+

№ п/п	Назва об'єкта ПЗФ	Тип	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження об'єкта ПЗФ (в тому числі квартали та виділи)	Найменування підприємства, установи, організації/Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його, площу тощо	Наявність Форми 1 ДКПЗФ (рік заповнення, оновлення)	Наявність
1	2	3	4	5	6	7	8	9
						Президента України від 26.11.93 р. №563/93 Розширено Указом Президента України від 25.02.09 р. №100/2009		
	Разом біосферних заповідників	1	2741					
Національні природні парки								
1	«Білобережжя Святослава»		35223,15	Миколаївський р-н, Очаківська міська ТГ	Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України, філія «Миколаївське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	Указ Президента України від 30.04.09 № 279/2009	+	+
2	«Бузький Гард»		6138,13	Вознесенський р-н, Братська селищна ТГ, Олександрівська селищна ТГ, Южноукраїнська міська ТГ, Первомайський р-н, Врадіївська селищна ТГ, Мигіївська	Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України, філія «Вознесенське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	Указ Президента від 30.04.2009 № 279/2009	+	+

№ п/п	Назва об'єкта ПЗФ	Тип	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження об'єкта ПЗФ (в тому числі квартали та виділи)	Найменування підприємства, установи, організації/Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його, площу тощо	Наявність Форми 1 ДКПЗФ (рік заповнення, оновлення)	Наявність
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				сільська ТГ, Первомайська міська ТГ,				
	Разом національних природних парків		41361,28					
Заказники								
	Лісові							
1	«Рацинська дача»		1782	Вознесенський район, Бузька сільська ТГ	філія «Вознесенське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	Постанова Ради Міністрів УРСР від 28.10.74 № 500		+
	Разом		1782					
	Разом заказників		1782					
Пам'ятки природи								
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ботанічні і т.д.							
1	«Степок»	бот.	11	Баштанський р-н, Володимирівська сільська ТГ	філія «Вознесенське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	Розпорядження Ради Міністрів СРСР від 14.10.75 № 780		+
	Разом		11					
	Разом пам'яток природи	1	11					
Всі інші категорії								
1	«Миколаївський зоопарк»	зоо	18,48	Миколаївський р-н, Миколаївська міська ТГ,	КУ «Миколаївський зоопарк»	Постанова Ради Міністрів СРСР від		+

№ п/п	Назва об'єкта ПЗФ	Тип	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження об'єкта ПЗФ (в тому числі квартали та виділи)	Найменування підприємства, установи, організації/Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його, площу тощо	Наявність Форми 1 ДКПЗФ (рік заповнення, оновлення)	Наявність
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				м. Миколаїв		22.07.83 № 311		
2	«Мостівський парк»	ппс пм	28	Вознесенський р-н, Мостівська сільська ТГ	філія «Врадіївське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	Постанова Ради Міністрів УРСР № 105 від 29.01.60;		+
	Разом		46,48					
	Всього ПЗФ загально-державного значення	8	48 952,41					
Території та об'єкти ПЗФ місцевого значення								
Регіональні ландшафтні парки								
1	«Кінбурнська коса»		17890,2	Миколаївський р-н, Очаківська міська ТГ	Адміністрація РЛП «Кінбурнська коса»	Рішення Миколаївської облради №16 від 15.10.92	+	+
2	«Гранітно-степове Побужжя»		7394,3	Первомайський р-н, Вознесенський р-ни, Первомайська міська ТГ, Южноукраїнська міська ТГ, Мигіївська сільська ТГ, Первомайська міська ТГ,	Адміністрація РЛП «Гранітно-степове Побужжя»	Рішення облради № 10 від 06.07.06, № 3 від 27.05.05, №5 від 23.12.99, №7 від 25.10.96, №10 від 28.04.95, №27 від 18.03.94	+	+
3	«Тилігульський»		8195,4	Миколаївський р-н, Березанська	Адміністрація РЛП	Рішення Миколаївської облради	+	+

№ п/п	Назва об'єкта ПЗФ	Тип	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження об'єкта ПЗФ (в тому числі квартали та виділи)	Найменування підприємства, установи, організації/Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його, площу тощо	Наявність Форми 1 ДКПЗФ (рік заповнення, оновлення)	Наявність
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				селищна ТГ, Коблівська сільська ТГ.	«Тилігульський»	№ 8 від 28.04.95		
4	«Приінгульський»		3152,7	Баштанський р-н, Новобузька міська ТГ, Софіївська сільська ТГ	Адміністрація РЛП «Приінгульський»	Рішення Миколаївської облради № 6 від 17.12.02	+	+
5	«Висунсько-Інгулецький»		2712,6	Баштанський р-н, Березнегуватська селищна ТГ		Рішення Миколаївської облради № 9 від 25.11.11		+
	Разом регіональних ландшафтних парків	5	39345,2					
Заказники і т.д.								
1	«Острів Довгий»	ланд	6	Первомайський р-н, Первомайська міська ТГ, м.Первомайськ		№ 527 від 01.10.74		+
2	«Півострів Піщаний»	ланд	260	Миколаївський р-н, Мішково-Погорілівська сільська ТГ		Рішення Миколаївської облради № 24 від 07.07.92		+
3	«Вовча Балка»	ланд	250	Миколаївський р-н, Новоодеська міська ТГ		Рішення Миколаївської облради № 11 від 12.03.93		+
4	«Новопетрівські плавні»	ланд	200	Миколаївський р-н,		Рішення Миколаївсь		+

№ п/п	Назва об'єкта ПЗФ	Тип	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження об'єкта ПЗФ (в тому числі квартали та виділи)	Найменування підприємства, установи, організації/Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його, площу тощо	Нааявність Форми 1 ДКПЗФ (рік заповнення, оновлення)	Нааявність
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				Костянтинівська сільська ТГ		коі облради № 11 від 12.03.93		
5	«Петрово-Солониський»	ланд	300	Миколаївський р-н, Веснянська сільська ТГ		№ 7 від 13.05.93		+
6	«Мурахівський»	ланд	150	Баштанський р-н Березнегуватська селищна ТГ		Рішення Миколаївської облради № 20 від 18.03.94		+
7	«Висунський»	ланд	50	Баштанський р-н Березнегуватська селищна ТГ		Рішення Миколаївської облради № 20 від 18.03.94		+
8	«Біла Криниця»	ланд	20	Баштанський р-н Березнегуватська селищна ТГ		Рішення Миколаївської облради № 20 від 18.03.94		+
9	«Водоспад»	ланд	30	Баштанський р-н Казанківська селищна ТГ		Рішення Миколаївської облради № 24 від 02.02.95		+
10	«Попова Дача»	ланд	15	Баштанський р-н Казанківська селищна ТГ		Рішення Миколаївської облради № 24 від 02.02.95		+
11	«Михайлівський»	ланд	87,2	Миколаївський р-н, Вознесенський р-н		Рішення Миколаївської облради № 24 від 02.02.95		+

№ п/п	Назва об'єкта ПЗФ	Тип	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження об'єкта ПЗФ (в тому числі квартали та виділи)	Найменування підприємства, установи, організації/Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його, площу тощо	Навність Форми 1 ДКПЗФ (рік заповнення, оновлення)	Навність
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				Новоодеська міська ТГ, Дорошівська сільська ТГ				
12	«Пташиний»	ланд	25	Вознесенський р-н, Прибузька сільська ТГ	філія «Вознесенське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	Рішення Миколаївської облради № 20 від 18.03.94		+
13	«Гора»	ланд	197	Вознесенський р-н, Мостівська сільська ТГ	філія «Вознесенське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	Рішення Миколаївської облради № 20 від 18.03.94		+
14	«Михайлівський степ»	ланд	1343,1	Миколаївський р-н Новоодеська міська ТГ Дорошівська сільська ТГ;	Адміністрація ПЗ «Сланецький степ»	Рішення Миколаївської облради №13 від 14.08.97		+
15	«Бондаревські джерела»	ланд	5,6	Миколаївський р-н. Веснянська сільська ТГ		Рішення Миколаївської облради №15 від 30.12.10		+
16	«Привільний»	ланд	328,3	Баштанський р-н Привільненська сільська ТГ	Комунальна власність, філія «Баштанське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	Рішення Миколаївської облради №12 від 30.12.10		+
17	«Бакшалинські плавні»	ланд	96,06	Вознесенський р-н		Рішення Миколаївсь		+

№ п/п	Назва об'єкта ПЗФ	Тип	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження об'єкта ПЗФ (в тому числі квартали та виділи)	Найменування підприємства, установи, організації/Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його, площу тощо	Нааявність Форми 1 ДКПЗФ (рік заповнення, оновлення)	Нааявність
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				Доманівська селищна ТГ		коі облради №8 від 02.02.2013		
18	«Воєводський»	ланд	42,78	Первомайський р-н Благодатненська ТГ		Рішення Миколаївської облради №8 від 02.02.2013		+
19	«Кам'яно-Костуватський»	ланд	523,7	Вознесенський р-н Новомаріївська ТГ	філія «Вознесенське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	Рішення Миколаївської облради №8 від 02.02.2013		+
20	«Новоодеський»	ланд	20,7	Миколаївський р-н Новоодеська міська ТГ		Рішення Миколаївської облради №8 від 02.02.2013		+
21	«Підгірний»	ланд	114,96	Первомайський р-н Синюхинобрідська сільська ТГ		Рішення Миколаївської облради №8 від 02.02.2013		+
22	«Черталківський»	ланд	159,02	Вознесенський р-н Прибужанівська сільська ТГ	комунальна власність	Рішення Миколаївської облради №8 від 02.02.2013		+
23	«Міщанська балка»	ланд	96,72	Первомайський р-н Мигіївська сільська ТГ	філія «Врадіївське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	Рішення Миколаївської облради від 18.09.2019 № 5		+

№ п/п	Назва об'єкта ПЗФ	Тип	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження об'єкта ПЗФ (в тому числі квартали та виділи)	Найменування підприємства, установи, організації/Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його, площу тощо	Нааявність Форми 1 ДКПЗФ (рік заповнення, оновлення)	Нааявність
1	2	3	4	5	6	7	8	9
24	«Новобірзулівський»	ланд	81,43	Баштанський р-н Привільнянська сільська ТГ		Рішення Миколаївської облради від 18.09.2019 № 5		+
25	«Каньйон річки Чичиклія»	ланд	115,44	Вознесенський р-н Веселинівська селищна ТГ		Рішення Миколаївської облради від 18.09.2019 № 5		+
26	«Сергіївський»	ланд	87,66	Вознесенський р-н Братська селищна ТГ	філія «Вознесенське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	Рішення Миколаївської облради від 18.09.2019 № 5		+
27	«Христофорівські плавні»	ланд	1094,82	Баштанський р-н Баштанська міська ТГ		Рішення Миколаївської облради від 18.09.2019 № 5		+
28	«Лагодівський»	ланд	138,16	Баштанський р-н Казанківська селищна ТГ		Рішення Миколаївської облради від 18.09.2019 № 5		+
29	«Балка Глибока»	ланд	126,8713	Вознесенський р-н Прибужанівська сільська ТГ		Рішення Миколаївської облради від 21.12.2021 № 23		+

№ п/п	Назва об'єкта ПЗФ	Тип	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження об'єкта ПЗФ (в тому числі квартали та виділи)	Найменування підприємства, установи, організації/Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його, площу тощо	Наявність Форми 1 ДКПЗФ (рік заповнення, оновлення)	Наявність
1	2	3	4	5	6	7	8	9
30	«Райдолинський степ»	ланд	296,2188	Вознесенський р-н Веселинівська селищна ТГ		Рішення Миколаївської облради від 21.12.2021 № 24		+
31	«Черталківський 2»	ланд	170,8598	Вознесенський р-н Прибужанівська сільська ТГ	Комунальна власність	Рішення Миколаївської облради від 21.12.2021 № 25		+
32	«Варюшино»	ліс	632	Вознесенський р-н Веселинівська селищна ТГ	філія «Вознесенське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№623 від 25.12.79		+
33	«Дорошівка»	ліс	136	Вознесенський р-н Дорошівська сільська ТГ	філія «Вознесенське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№448 від 23.10.84		
34	«Балабанівка»	ліс	510	Миколаївський р-н, м. Миколаїв Миколаївська міська ТГ	філія «Миколаївське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№448 від 23.10.84		
35	«Мішково-Погорілове»	ліс	180	Миколаївський р-н Мішково-Погорілівська сільська ТГ	філія «Миколаївське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№448 від 23.10.84		

№ п/п	Назва об'єкта ПЗФ	Тип	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження об'єкта ПЗФ (в тому числі квартали та виділи)	Найменування підприємства, установи, організації/Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його, площу тощо	Наявність Форми 1 ДКПЗФ (рік заповнення, оновлення)	Наявність
1	2	3	4	5	6	7	8	9
36	«Олександрівська дача»	ліс	465	Первомайський р-н Арбузинське ліщина ТГ	філія «Вознесенське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№448 від 23.10.84		
37	«Новоселівка»	ліс	112,7	Первомайський р-н Арбузинське ліщина ТГ	філія «Вознесенське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№448 від 23.10.84		
38	«Добра Криниця»	ліс	20	Баштанський р-н, Інгульська сільська ТГ	філія «Баштанське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№448 від 23.10.84		
39	«Вільне»	ліс	10	Вознесенський р-н Новомаріївська сільська ТГ	філія «Вознесенське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№448 від 23.10.84		
40	«Володимирівська дача»	ліс	1298	Баштанський р-н Володимирівська сільська ТГ	філія «Вознесенське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№448 від 23.10.84		
41	«Байрак»	ліс	12	Первомайський р-н Синюхинобрідська сільська ТГ	філія «Врадіївське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№448 від 23.10.84		

№ п/п	Назва об'єкта ПЗФ	Тип	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження об'єкта ПЗФ (в тому числі квартали та виділи)	Найменування підприємства, установи, організації/Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його, площу тощо	Нааявність Форми 1 ДКПЗФ (рік заповнення, оновлення)	Нааявність
1	2	3	4	5	6	7	8	9
42	«Кам'яна Балка»	ліс	10	Первомайський р-н Синюхинобрідська сільська ТГ	філія «Врадіївське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№448 від 23.10.84		
43	«Мартинівське»	ліс	145	Вознесенський р-н Прибужанівська сільська ТГ	філія «Вознесенське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№ 448 від 23.10.84		
44	«Івано-Кепіне»	бот	25	Баштанський р-н Снігурівська міська ТГ		№623 від 25.12.79 № 336 від 16.12.1987		
45	«Яковлівський»	бот	35	Баштанський р-н Березнегуватська селищна ТГ		№448 від 23.10.84 № 336 від 16.12.1987		
46	«Пелагеївський»	бот	123,5	Баштанський р-н Софіївська сільська ТГ		№448 від 23.10.84 № 11 від 12.03.1993		
47	«Скобелівська балка»	бот	10	Баштанський р-н Володимирівська сільська ТГ	Землі комунальної власності	№448 від 23.10.84		
48	«Мар'янівський»	бот	15	Баштанський р-н Казанківська селищна ТГ	Землі комунальної власності	№448 від 23.10.84		
49	«Лощина»	бот	15	Баштанський р-н	Землі комунальної власності	№448 від 23.10.84		

№ п/п	Назва об'єкта ПЗФ	Тип	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження об'єкта ПЗФ (в тому числі квартали та виділи)	Найменування підприємства, установи, організації/Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його, площу тощо	Навність Форми 1 ДКПЗФ (рік заповнення, оновлення)	Навність
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				Снігурівська міська ТГ				
50	«Михайло-Ларинський»	бот	14,8	Миколаївський р-н, Воскресенська селищна ТГ	Землі комунальної власності	№448 від 23.10.84		
51	«Кримки»	бот	7	Баштанський р-н Снігурівська міська ТГ		№448 від 23.10.84		
52	«Богодарівка»	бот	50	Миколаївський р-н, Новоодеська міська ТГ		№448 від 23.10.84		
53	«Єлизаветівка»	бот	10	Баштанський р-н Горохівська сільська ТГ		№448 від 23.10.84 № 24 від 02.02.1995		
54	«Пониззя Тилігульського лиману»	орнт	120	Миколаївський р-н, Коблівська сільська ТГ		№ 668 від 20.12.76 №448 від 23.10.84		
55	«Бузький»	орнт	210	Вознесенський р-н Бузька сільська ТГ		№ 448 від 23.10.84		
56	«Веселинівські плавні»	орн	216,08	Вознесенський р-н Веселинівська селищна ТГ	комунальна власність	Рішення Миколаївської облради від 21.12.2021 № 26		
57	«Солоне озеро»	гідр	375	Миколаївський р-н,	Адміністрація НПП	№448 від 23.10.84		

№ п/п	Назва об'єкта ПЗФ	Тип	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження об'єкта ПЗФ (в тому числі квартали та виділи)	Найменування підприємства, установи, організації/Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його, площу тощо	Нааявність Форми 1 ДКПЗФ (рік заповнення, оновлення)	Нааявність
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				Коблівська сільська ТГ	«Білобережжя Святослава»			
58	«Підземне озеро»	гідр	41	Вознесенський р-н Бузька сільська ТГ	ВАТ «Зелений гай»	№448 23.10.84		
59	«Південнобузький»	іхт	40	Вознесенський р-н		№ 448 від 23.10.1984		
60	«Олександрівський»	іхт	62,5	Вознесенський р-н		№ 448 від 23.10.1984		
61	«Щербанівське водосховище»	гідр	385	Вознесенський р-н Баштанський р-н Дорошівська сільська ТГ Новоодеська міська ТГ	Вознесенське управління зрошувальних мереж			
62	«Жовтневе водосховище»	гідр	429	Миколаївський р-н, Миколаївська міська ТГ		№ 281 від 11.12.90		
63	«Софіївське водосховище»	гідр	417	Баштанський р-н Новобузька міська ТГ, Софіївська сільська ТГ	Миколаївське міжрайонне управління водного господарства	№ 281 від 11.12.90		
64	«Катеринівське водосховище»	гідр	330	Вознесенський р-н, Степівська сільська ТГ	Миколаївське міжрайонне управління водного господарства	№ 11 від 12.03.93		
	Разом заказників	64	12 894,118					

№ п/п	Назва об'єкта ПЗФ	Тип	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження об'єкта ПЗФ (в тому числі квартали та виділи)	Найменування підприємства, установи, організації/Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його, площу тощо	Наявність Форми 1 ДКПЗФ (рік заповнення, оновлення)	Наявність
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Всі інші категорії								
Пам'ятки природи								
1	«Курган»	ком п	0,1	Миколаївський р-н, Березанська селищна ТГ		№448 від 23.10.84		
2	«Громоклійська круча»	ком п	58	Баштанський р-н Привільненська сільська ТГ		Рішення Миколаївської облради №13 від 30.12.10		
3	«Ленінське»	бот	11	Баштанський р-н Володимирівська сільська ТГ	філія «Баштанське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№448 від 23.10.84		
4	«Луканівка»	бот	11	Первомайський р-н Кривоозерська селищна ТГ	філія «Врадівське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№448 від 23.10.84		
5	«Дуб черешчатий»	бот	0,01	м. Миколаїв, вул. Адм. Макарова, 1 Миколаївська міська ТГ		№448 від 23.10.84		
6	«Дуб черешчатий по вул. Адміральська, 22»	бот	0,01	м. Миколаїв вул. Адміральська, 22 Миколаївська міська ТГ		№ 7 від 23.04.09		

№ п/п	Назва об'єкта ПЗФ	Тип	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження об'єкта ПЗФ (в тому числі квартали та виділи)	Найменування підприємства, установи, організації/Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його, площу тощо	Наявність Форми 1 ДКПЗФ (рік заповнення, оновлення)	Наявність
1	2	3	4	5	6	7	8	9
7	«Дуб»	бот	0,01	м. Миколаїв, вул. Адм. Макарова, 14 Миколаївська міська ТГ		№448 від 23.10.84		
8	«Дуб»	бот	0,01	м. Миколаїв, вул.В.Морська, 38 Миколаївська міська ТГ		№448 від 23.10.84		
9	«Ювілейне»	бот	11	Баштанський р-н Володимирівська сільська ТГ	філія «Баштанське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№448 від 23.10.84		
10	«Волошка білоперлинна»	бот	0,3	м. Миколаїв, жилмасив «Ліски» Миколаївська міська ТГ	КП «Миколаївські парки»	№ 283 від 05.12.89		
11	«Сквер «Пам'ять»	бот	0,5	м. Миколаїв, Будинок Природи Миколаївська міська ТГ	КП «Миколаївські парки»	№ 281 від 11.12.90		
12	«Себінська»	бот	11	Миколаївський р-н, с.Себіно Новоодеська міська ТГ		№ 11 від 12.03.93		
13	«Зелингорова балка»	бот	5	Вознесенський р-н Єланецька селищна ТГ		№ 7 від 13.05.93		
14	«Балка Широка»	бот	5	Вознесенський р-н	філія «Баштанське лісове	№ 7 від 13.05.93		

№ п/п	Назва об'єкта ПЗФ	Тип	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження об'єкта ПЗФ (в тому числі квартали та виділи)	Найменування підприємства, установи, організації/Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його, площу тощо	Найвність Форми 1 ДКПЗФ (рік заповнення, оновлення)	Найвність
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				Єланецька селищна ТГ	господарство» ДСГП «Ліси України»			
15	«Камениста балка»	бот	5	Вознесенський р-н Єланецька селищна ТГ		№ 7 від 13.05.93		
16	«Балка»	бот	3	Баштанський р-н Березнегуватська селищна ТГ		№ 20 від 18.03.94		
17	«Пришиб»	бот	5	Баштанський р-н Березнегуватська селищна ТГ		№ 20 від 18.03.94		
18	«Мокра Балка»	бот	30	Баштанський р-н Казанківська селищна ТГ	землі державної власності (запас)	№ 24 від 02.02.95		
19	«Каширове»	бот	5	Баштанський р-н Казанківська селищна ТГ	землі державної власності (запас)	№ 7 від 28.04.95		
20	«Балка Пенківська»	бот	25	Баштанський р-н Казанківська селищна ТГ	землі державної власності (запас)	№ 24 від 02.02.1995		
21	«Рубанівський ставок»	бот	15	Баштанський р-н Казанківська селищна ТГ	землі державної власності (запас)	№ 7 від 28.04.95		
22	«Гирло р. Бакшала»	бот	5	Вознесенський р-н		№ 20 від 18.03.94		

№ п/п	Назва об'єкта ПЗФ	Тип	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження об'єкта ПЗФ (в тому числі квартали та виділи)	Найменування підприємства, установи, організації/Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його, площу тощо	Наявність Форми 1 ДКПЗФ (рік заповнення, оновлення)	Наявність
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				Доманівська селищна ТГ				
23	«Старогалцинівська»	бот	8	Миколаївський р-н Галцинівська сільська громада	землі державної власності (запас)	№ 11 від 12.03.93		
24	«Джерело»	гідр	0,01	Баштанський р-н	Олександрівська селищна рада	№448 від 23.10.84		
25	«Джерело»	гідр	0,01	Вознесенський р-н	Новогригорівська сільська рада	№448 від 23.10.84		
26	«Джерело»	гідр	0,01	Вознесенський р-н		№448 від 23.10.84		
27	«Джерело»	гідр	0,01	Миколаївський р-н		№448 від 23.10.84		
28	«Джерело»	гідр	0,01	Вознесенський р-н Вознесенська міська ТГ	Вознесенське ЖКГ	№ 391 від 21.07.72		
29	«Джерело»	гідр	0,5	Вознесенський р-н Прибужанська сільська ТГ	Прибужанська сільська рада	№ 281 від 11.12.90		
30	«Джерело»	гідр	0,5	Первомайський р-н Синюхинобрідська сільська ТГ	Чаусівська сільська рада	№ 281 від 11.12.90		
31	«Джерело»	гідр	0,5	Первомайський р-н		№ 281 від 11.12.90		
32	«Джерело»	гідр	0,5	Миколаївський р-н	Кандибінська сільська рада	№ 281 від 11.12.90		

№ п/п	Назва об'єкта ПЗФ	Тип	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження об'єкта ПЗФ (в тому числі квартали та виділи)	Найменування підприємства, установи, організації/Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його, площу тощо	Нааявність Форми 1 ДКПЗФ (рік заповнення, оновлення)	Нааявність
1	2	3	4	5	6	7	8	9
33	«Джерело»	гідр	0,01	Миколаївський р-н		№448 від 23.10.84		
34	«Джерело мінеральної води»	гідр	0,01	Баштанський р-н		№448 від 23.10.84		
35	«Турецький фонтан»	гідр	0,01	м. Миколаїв Миколаївська міська ТГ	КП «Миколаївські парки»	№448 від 23.10.84		
36	«Зоряний»	гідр	25	Вознесенський р-н Веселинівська селищна ТГ	Новогригорівська сільська рада	№ 16 від 12.03.93		
37	«Виступи граніту біля с.Кам'яно-Костувате»	геол	5	Вознесенський р-н Новомаріївська сільська ТГ	землі державної власності (запас)	№448 від 23.10.84		
38	«Магматити»	геол	5	Вознесенський р-н Єланецька селищна ТГ		№ 448 від 23.10.84		
39	«Виступи граніту біля с.Ясногородка»	геол	5	Вознесенський р-н Єланецька селищна ТГ	землі державної власності (запас)	№ 448 від 23.10.84		
40	«Турецький стіл»	геол	0,01	Первомайський р-н Мигіївська сільська ТГ	філія «Врадіївське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№448 від 23.10.84		
41	«Протичанська скеля»	геол	0,03	Первомайський р-н Мигіївська сільська ТГ	філія «Врадіївське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№ 448 від 23.10.84		

№ п/п	Назва об'єкта ПЗФ	Тип	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження об'єкта ПЗФ (в тому числі квартали та виділи)	Найменування підприємства, установи, організації/Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його, площу тощо	Нааявність Форми 1 ДКПЗФ (рік заповнення, оновлення)	Нааявність
1	2	3	4	5	6	7	8	9
42	«Виступи гранітів біля с.Таборівка»	геол	5	Вознесенський р-н Бузька сільська ТГ	землі державної власності (запас)	№448 від 23.10.84 (5 га)		
43	«Крива пустош»	геол	12,9	Вознесенський р-н Братська селищна ТГ	землі державної власності (запас)	№448 від 23.10.84		
	Разом	43	285,96					
Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва								
1	«Парк»		32	Вознесенський р-н	філія «Вознесенське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№448 від 23.10.84		
2	«Парк ім. Островського»		5	Вознесенський р-н	Вознесенська міська рада	№448 від 23.10.84		
3	«Парк ім. Шевченка»		0,5	Вознесенський р-н		№448 від 23.10.84		
4	«Парк ім.1-го Травня»		3	Вознесенський р-н Вознесенська міська ТГ	Вознесенська міська рада	№448 від 23.10.84		
5	«Парк Вознесенської школи»		1	Вознесенський р-н	Відділ освіти Вознесенської райдержадміністрації	№448 від 23.10.84		
6	«Старий парк»		4	Миколаївський р-н		№448 від 23.10.84		
7	«Володимирівський парк»		7	Баштанський р-н Володимирівська сільська ТГ	філія «Вознесенське лісове господарство»	№448 від 23.10.84		

№ п/п	Назва об'єкта ПЗФ	Тип	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження об'єкта ПЗФ (в тому числі квартали та виділи)	Найменування підприємства, установи, організації/Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його, площу тощо	Наявність Форми 1 ДКПЗФ (рік заповнення, оновлення)	Наявність
1	2	3	4	5	6	7	8	9
					ДСГП «Ліси України»			
8	«Парк»		5	Миколаївський р-н	Обласна спілка мисливців та рибалок	№448 від 23.10.84		
9	«Парк Перемоги»		42	м. Миколаїв, мкр. Соляні Миколаївська міська ТГ	КП «Миколаївські парки»	№448 від 23.10.84		
10	«Флотський бульвар»		3,7	м. Миколаїв Миколаївська міська ТГ	КП «Миколаївські парки»	№448 від 23.10.84		
11	«Народний сад»		10	м. Миколаїв Миколаївська міська ТГ		№448 від 23.10.84		
12	«Ліски»		33	м. Миколаїв, мкр. Ліски Миколаївська міська ТГ	КП «Миколаївські парки»	№448 від 23.10.84		
13	«Аркасівський»		1	м. Миколаїв, вул. Пушкінська Миколаївська міська ТГ	КП «Миколаївські парки»	№448 від 23.10.84		
14	«Сквер юних героїв»		4,7	м. Миколаїв, вул. адм. Макарова Миколаївська міська ТГ	КП «Миколаївські парки»	№448 від 23.10.84		
15	«Парк ім.68 моряків-десантників»		1,4	м. Миколаїв, Соборна площа Миколаївська міська ТГ	КП «Миколаївські парки»	№448 від 23.10.84		

№ п/п	Назва об'єкта ПЗФ	Тип	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження об'єкта ПЗФ (в тому числі квартали та виділи)	Найменування підприємства, установи, організації/Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його, площу тощо	Найвність Форми 1 ДКПЗФ (рік заповнення, оновлення)	Найвність
1	2	3	4	5	6	7	8	9
16	«Парк Юність»		19,6	м. Миколаїв, вул. Космонавтів Миколаївська міська ТГ	КП «Миколаївські парки»	№448 від 23.10.84		
17	«Молодіжний»		4,9	Первомайський р-н Первомайська міська ТГ		№ 448 від 23.10.84		
18	«Дружба народів»		6	Первомайський р-н Первомайська міська ТГ	філія «Вознесенське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№448 від 23.10.84		
	Разом	18	183,8					
Заповідні урочища								
1	«Мар'ївське»		388	Миколаївський р-н, Баштанський р-н, Воскресенська селищна ТГ, Інгульська сільська ТГ	філія «Баштанське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№ 448 від 23.10.84		
2	«Хомутець»		68	Вознесенський р-н Олександрівська сільська ТГ	філія «Вознесенське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№ 448 від 23.10.84		
3	«Лісове»		48	Вознесенський р-н Новомаріївська ТГ	філія «Вознесенське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№448 від 23.10.84		

№ п/п	Назва об'єкта ПЗФ	Тип	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження об'єкта ПЗФ (в тому числі квартали та виділи)	Найменування підприємства, установи, організації/Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його, площу тощо	Нааявність Форми 1 ДКПЗФ (рік заповнення, оновлення)	Нааявність
1	2	3	4	5	6	7	8	9
4	«Мар'їна роца»		60	Вознесенський р-н Вознесенська міська ТГ	філія «Вознесенське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№448 від 23.10.84		
5	«Василева пасіка»		252	Вознесенський р-н Олександрівська сільська ТГ	філія «Вознесенське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№448 від 23.10.84		
6	«Молдова»		103	Вознесенський р-н Мостівська сільська ТГ	філія «Врадіївське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№448 від 23.10.84		
7	«Лабіринт»		247	Вознесенський р-н Олександрівська сільська ТГ	філія «Вознесенське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№448 від 23.10.84		
8	«Курячі лози»		302	Первомайський р-н Кривоозерська селищна ТГ	філія «Врадіївське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№448 від 23.10.84		
9	«Чабанка»		457	Баштанський р-н Новобузька селищна ТГ	філія «Баштанське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№ 391 від 21.07.1972 № 448 від 23.10.1984		

№ п/п	Назва об'єкта ПЗФ	Тип	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження об'єкта ПЗФ (в тому числі квартали та виділи)	Найменування підприємства, установи, організації/Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його, площу тощо	Наявність Форми 1 ДКПЗФ (рік заповнення, оновлення)	Наявність
1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	«Лівобережжя»		226	Первомайський р-н Первомайська міська ТГ	філія «Врадіївське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№448 від 23.10.84		
11	«Дубки»		106	м. Николаїв, Старий Водопій Николаївська міська ТГ	КП «Николаївські парки»	№448 від 23.10.84		
12	«Андріївське»		1294	Николаївський р-н Ольшанська сільська ТГ	філія «Николаївське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№448 від 23.10.84		
13	«Літній хутір Скаржинського»		105,7	Первомайський р-н, Мигіївська сільська ТГ	філія «Врадіївське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№ 24 від 02.02.95		
	Разом:	13	3656,7					
	Всього ПЗФ місцевого значення	143	56 365,84					
	Всього територій та об'єктів ПЗФ	151	105 296, 25					

Таблиця 52 - Водно-болотні угіддя міжнародного значення

Кількість, од.	Усього, тис. га	% від загальної площі території
2	20,2	0,83

11.Формування екологічної мережі

Комплексні дослідження щодо формування екомережі на території Миколаївської області були розпочаті наприкінці 90-х років ХХ ст. науковими співробітниками відділу охорони хребетних тварин Інституту зоології ім. І.І. Шмальгаузена. На виконання Обласної програми охорони довкілля та раціонального природокористування на 2000-2010 рр. південною філією Інституту екології Національного екологічного центру України виконано захід «Формування екологічної мережі Миколаївської області» (2002-2004 рр.). Результати досліджень стали основою для підготовки Цільової програми розвитку екологічної мережі на період до 2015 року (дію продовжено до 2018 року), яку затверджено рішенням Миколаївської обласної ради від 24.06.2011 № 4.

Виконано захід програми «Розробка схеми регіональної екологічної мережі Миколаївської області» (2016-2017 рр.). Підготовлено схему екомережі, первинний перелік та базу даних територій та об'єктів екомережі. Наразі, заходи щодо розбудови екомережі інтегровані в Комплексну програму охорони довкілля Миколаївської області на 2020-2027 роки, затверджену рішенням Миколаївської обласної ради від 23.12.2020 № 16 зі змінами та доповненнями.

Первинна схема екомережі включає 149 територій та об'єктів. Її структура така: ключові території - 109, з них: 10 – загальнодержавного, 99 - місцевого значення; сполучні території - 35, з них: 4 – загальнодержавного, 31 - місцевого значення; буферні території - 5, всі вони загальнодержавного значення.

Ключовими територіями загальнодержавного значення з найбільшою концентрацією біотичного та ландшафтного різноманіття є Бузький, Петропавлівський та Актівський каньйони, заповідні урочища «Василева пасіка» та «Лабіринт», ділянки природного заповідника «Сланецький степ» та «Михайлівський степ», Кінбурнський півострів, Острови Довгий та Круглий, Тилігульський лиман і його узбережжя, Капустяна балка, озеро Солонець-Тузли, Христофорівські плавні та ін. Ключові території місцевого значення представлені об'єктами природно-заповідного фонду, ділянками зі збереженими природними комплексами, що потребують заповідання або встановлення обмежень у їх використанні.

Територією області проходять 4 екокоридори загальнодержавного значення: Південноукраїнський, Прибережно-морський, Бузький, Дніпровський. Вони забезпечують основні комунікативні функції екомережі Миколаївщини з іншими регіональними екомережами Одещини, Кіровоградщини, Дніпропетровщини, Херсонщини.

Таблиця 53 - Складові структурних елементів екологічної мережі
в розрізі адміністративно-територіальних одиниць регіону

№ з/п	Адміністративно-територіальні одиниці регіону	Загальна площа, тис.га	Загальна площа екомережі, тис.га	Складові елементи екомережі, тис. га										
				території та об'єкти природно-заповідного фонду	землі водного фонду	водно-болотні угіддя	водоохоронні зони	землі лісового фонду	полезахисні лісові смуги та інші захисні насадження, які не віднесені до земель лісового фонду	землі оздоровчого призначення з їх природними ресурсами	землі рекреаційного призначення, які використовуються для організації масового відпочинку населення і туризму та проведення спортивних заходів	пасовища, сіножаті	радіоактивно забруднені землі, що не використовуються та підлягають окремій охороні як природні регіони з окремим статусом	інші природні території, об'єкти, землі
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1.	Баштанський	691,2	127,4	1				30,2				83,2	-	
2.	Вознесенський	624,14	134	1,5				39,2				80,2	-	
3.	Миколаївський	719,71	114	0,9				27,3				67,6	-	
4.	Первомайський	390,275	70	-				23,9				36,9	-	
	Всього	2425,325	445,3	3,4				120,6				267,9	0,0	

Таблиця 53.1 - Переліки територій та об'єктів екологічної мережі

№ з/п	Серійний номер	Назва	Назва органу, дата прийняття та № рішення про включення території до переліку	Місце розташування	Площа, га	Обліковий/кадастровий номер та	Власник (користувач) земельної	Стисла характеристика природоохоронної цінності
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I. Загальнодержавного значення								
Ключові								
1.		Бузький каньйон		каньйоноподібна ділянка долини р. Південний Буг від південної околиці с. Мигія Первомайського району до околиці смт. Олександрівка Вознесенського району, а також у долині р. Велика Корабельна від с. Благодатне до с. Семенівка Первомайського району, включаючи гирлові ділянки водотоків, прилеглі береги, заплавні лісові насадження	5034,0			Входить до складу національного природного парку (НПП) «Бузький Гард»
2.		Трикратьський гранітний масив		ділянка на р. Мертвовод від с. Петропавлівка Вознесенського району до с. Актове Вознесенського району, включаючи долину р. Арбузинка від с. Трикрати до с. Актове; інші ділянки – в межах Трикратьської сільської ради Вознесенського району.				Входить до складу НПП «Бузький Гард»
3.		Михайлівський степ		цілісна система балок на лівобережній частині водозбору р. Південний Буг поблизу с. Михайлівка. Більша частина	1343,0			Входить до складу природного заповідника (ПЗ) «Сланецький степ»

				розташована у Новоодеському, відроги балок – у Вознесенському районах.				
4.		Сланецький степ		степові балки Орлова і Прусакова та прилеглі до них ділянки плакору у басейні р. Громоклія на території Баштанського та Миколаївського районів	1675,7			Входить до складу ПЗ «Сланецький степ»
5.		Кінбурнська коса		Кінбурнський півострів Миколаївського району	12465			Входить до складу регіонального ландшафтного парку (РЛП) «Кінбурнська коса», НПП «Білобережжя Святослава»
6.		Тилігульський лиман		узбережжя та прилеглі акваторії Тилігульського лиману в межах Миколаївського району	8195,4			Входить до складу РЛП «Тилігульський»
7.		Капустяна балка		ділянка неподалік від злиття р. Південний Буг з р. Інгул в околицях с. Капустяне Миколаївського району	1200,0			Ділянка потребує надання статусу території природно-заповідного фонду (ПЗФ)
8.		Озеро Солонець-Тузли		між с. Рибаківка та с. Тузли Миколаївського району	900,0			Входить до складу НПП «Білобережжя Святослава»
9.		Христофорівські плавні		Ділянка у долині р. Інгул між с.с. Інгулка та Костичі Баштанського району	1300,0			Входить до складу ландшафтного заказника «Христофорівські плавні»
10.		Рацинська дача		лісовий масив між селами Вознесенське та Малосолоне на території Вознесенського району	1782,0			Входить до складу лісового заказника загальнодержавного значення «Рацинська дача»
Буферні								
1.		Урочище Полігон		на правому березі р. Південний Буг нижче с. Грушівка, прилягає до	250,0			

				Мигійської частини Бузького каньйону на території Первомайського району				
2.		Сланецька		навколо КТ «Сланецький степ»	3610,0			охоронна зона ПЗ «Сланецький степ»
3.		Ягорлицька		східній частині Чорного моря, омиває Кінбурнську косу на території Миколаївської та Херсонської областей				Входить до складу водно-болотного угіддя міжнародного значення «Ягорлицька затока»
Сполучні								
1.		Південно-український коридор		проходить через степову зону України зі сходу на захід. На Миколаївщині займає частково території Вознесенського, Миколаївського адміністративних районів				З'єднує такі ключові території регіональної екомережі Миколаївщини, як: Сланецьку, Андріївську, «Вовчу балку»
2.		Прибережно-морський коридор		простягається смугою від Тилігульського лиману на межі з Одеською областю, далі – вздовж узбережжя Чорного моря в південно-східному напрямку до узбережжя Кінбурнської коси, островів Довгий, круглий. В адміністративному відношенні проходить по території Миколаївського району	53220,0			Він з'єднує по акваторії ключову територію загальнодержавного значення – «Кінбурнська коса», національний природний парк «Білобережжя Святослава», водно-болотне угіддя міжнародного значення «Ягорлицька затока» з національною екомережею
3.		Бузький коридор		розташований навколо річища великої річки Південний Буг, простягається по всій території області від межі з Кіровоградською областю у південно-східному напрямі.				Бузький коридор з'єднує ключову територію загальнодержавного значення Бузький каньйон, ключові території місцевого значення - Кодимську, «Михайлівський степ», Ковалівську, «Новоодеські плавні», «Себінську балку», Петрово-Солониську,

								«Капустяну балку», Балабанівсько-Галіцинівську та ін. з національною екомережею
4.		Дніпровський коридор		займає ділянку басейну р. Інгулець та її правої притоки р. Висунь на сході області, акваторію Дніпровсько-Бузького лиману та ділянку узбережжя Кінбурнської коси - на півдні.	29710,0			Коридор поєднується з ключовими територіями і екокоридорами різних рангів Північної і Південної степових підзон степової зони України.
Відновлювальні								
-	-	-	-	-	-	-	-	-
II. Місцевого значення								
Ключові								
1.		Данилівська		балка та схили правого берега р. Березані біля с. Данилівки Миколаївського району	240,0			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ
2.		Сосицький мис		в місці злиття р. Сасик та р. Березань, долини яких у гирловій частині сьогодні підтоплені і є акваторіями Березанського лиману та Сосицької затоки, на території Миколаївського району	130,0			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ
3.		Кам'янська		цілинні степові схили вздовж лівого берега ставка неподалік с. Жовтень Миколаївського району	15,0			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ
4.		Острів Березань		в місці злиття Дніпровсько-Бузького лиману та Чорного моря. В	24,0			Входить до складу Національного історико-

				адміністративному відношенні знаходиться в Миколаївському районі.				археологічного заповідника «Ольвія»
5.		Прибузька		на схилах правого берега Дніпровсько-Бузького лиману між с. Каталіне та Аджигольською косою в межах Парутинської сільської ради Миколаївського району	143,0			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ
6.		Очаківська		неподалік м. Очаків, колишній військовий аеропорт	474,0			Єдине в області середовище існування колонії ховраха крапчастого – виду, занесеного до Червоної книги України, Червоного списку МСОП
7.		Ольвійська хора		на схилах правого берега Дніпровсько-Бузького лиману та прилеглих акваторіях (200 метрова смуга) в межах двох відокремлених ділянок. Перша знаходиться між с. Каталіне Очаківського району Миколаївської області та Волоською косою. Друга – між історико-археологічним заповідником «Ольвія» та Аджигольською косою.	775,0			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ
8.		Мішково-Погорілівська		на північно-західній околиці с. Мішково-Погорілове Миколаївського району	180,0			Входить до складу лісового заказника місцевого значення «Мішково-Погорілове»
9.		Півострів Піщаний		на правому березі р. Інгул на південь від с. Коларівка, навпроти с. Мішково-Погорілове у Миколаївському районі	260,0			Входить до складу ландшафтного заказника місцевого значення «Півострів Піщаний»

10.		Старогалицинівська		на околиці с. Старогалицинівка неподалік від сільського кладовища та залізничною колією на території Миколаївського району	8,0			Входить до складу ботанічної пам'ятки природи місцевого значення «Старогалицинівська»
11.		Михайло-Ларинська		на лівому березі долини р. Інгул неподалік с. Михайло-Ларине на території Миколаївського району	14,8			Входить до складу ландшафтного заказника місцевого значення «Михайло-Ларинський»
12.		Зайчівська балка		в балці системи р. Інгул, за 29 км від гирла на території Миколаївського району	300,0			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ
13.		Петрово-Солониська		на правому березі р. Південний Буг повздовж берегової лінії р. Південний Буг на території Петрово-Солониської сільської ради Миколаївського району	300,0			Входить до складу ландшафтного заказника місцевого значення «Петрово-Солониський»
13.		Андріївська		займає піщані надзаплавні тераси правого берега р. Південний Буг між селами Андріївка та Ковалівка	1294,0			Входить до складу заповідного урочища місцевого значення «Андріївське»
14.		Трихатська		Знаходиться на правому березі р. Південний Буг нижче с. Трихати Миколаївського району	107,0			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ
15.		Олександрівська		степова балка на північній околиці с. Олександрівка на межі Баштанського району	554,0			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ
16.		Привільненська		правий берег долини р. Інгул на південній околиці с. Привільне Баштанського району	328,3			Входить до складу ландшафтного заказника місцевого значення «Привільний»
17.		Старогороженська		схили лівого берега р. Інгул в околицях с. Новогорожене Баштанського району, а також балка Богомази системи річки до	300,0			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ

				с. Трояни на території Баштанського району				
18.		Мар'ївська		лівий берег долини р. Інгул с. Марівка на території Баштанського та Миколаївського районів	388,0			Входить до складу заповідного урочища місцевого значення «Мар'ївське»
19.		Громоклійська круча		гирлова частина р. Громоклія південніше с. Кашперо-Миколаївка Баштанського району	58,0			Входить до складу комплексної пам'ятки природи місцевого значення «Громоклійська круча»
20.		Лозоватка		розгалужена степова балка між с. Привільне та с. Любарка Баштанського району	520,0			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ
21.		Новобірзулівська		схили правого берега р. Інгул на південь від с. Новобірзулівка вище від гирла р. Громоклія на території Баштанського району	40,0			Входить до складу ландшафтного заказника «Новобірзулівський»
22.		Карлівська		лівий берег р. Громоклія напроти с. Карлівка на території Баштанського району	53,0			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ
23.		Катеринівська		балка на захід від села Катеринівка на території Баштанського району	172,0			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ
24.		Кримки		балка на північ від м. Снігурівка на території Баштанського району	7,0			Входить до складу ботанічного заказника місцевого значення «Кримки»
25.		Єлизаветівська		на лівому березі р. Інгулець, північніше с. Єлизаветівка Баштанського району	10,0			Входить до складу ботанічного заказника місцевого значення «Єлизаветівка»
26.		Лощина		поблизу с. Червона Долина на території Баштанського району	15,0			Входить до складу ботанічного заказника місцевого значення «Лощина»

27.	Івано-Кепінська		на схилах лівого берега річки Інгулець, південніше села Івано-Кепіне в межах Павлівської сільської ради Баштанського району	177,0			Входить до складу проєктованого ландшафтного заказника місцевого значення «Івано-Кепіне»
28.	Висунсько-Інгулецька		на ділянках долин річок Інгулець, Висунь на території Баштанського району	2712,6			Входить до складу РЛП «Висунсько-Інгулецький»
29.	Калузька		на схилі правого берега р. Вісунь біля с. Калуга Баштанського району	70,4			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ
30.	Березнегуватська		система степових балок на північ від смт. Березнеговате	263,9			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ
31.	Тетянівська		на схилах правого берега р. Добра на південь від с. Тетянівка на території Баштанського району	107,3			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ
32.	Володимирівська		неподалік від с. Володимирівка Баштанського району	1338,0			Входить до складу лісового заказника місцевого значення «Володимирівська дача», ботанічної пам'ятки природи загальнодержавного значення «Степок», ботанічних пам'яток природи місцевого значення «Ленінське» та «Ювілейне», парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення «Володимирівський парк»
33.	Водоспад		на правому високому березі р. Боковенька між селами Новоскелеватка і Малофедорівка на території Баштанського району	30,0			Входить до складу ландшафтного заказника місцевого значення «Водоспад»

34.		Попова дача		поблизу смт Казанка на території Баштанського району	15,0			Входить до складу ландшафтного заказника місцевого значення «Попова дача»
35.		Мар'янівська		на північ від села Мар'янівка на території Баштанського району	20,0			Входить до складу ботанічного заказника місцевого значення «Мар'янівський»
36.		Скобелівська балка		на схилах балки, що пов'язана з р. Вісунь, та знаходиться на північ від села Скобелеве на території Баштанського району	10,0			Входить до складу ботанічного заказника місцевого значення «Скобелівська балка»
37.		Каширівська		балка на південному заході від с. Новоскелеватка на території Баштанського району	5,0			Входить до складу ботанічної пам'ятки природи місцевого значення «Каширове»
38.		Рубанівський ставок		знаходиться поблизу с. Лазарівка на території Баштанського району	15,0			Входить до складу ботанічної пам'ятки природи місцевого значення «Рубанівський ставок»
39.		Лагодівська		степова балка неподалік с. Лагодівка на території Баштанського району	138,16			Входить до складу проектного ландшафтного заказника місцевого значення «Лагодівський»
40.		Дорошівська		на лівому березі р. Південний Буг між с. Новогригорівка та Дорошівка на території Вознесенського району	136,0			Входить до складу лісового заказника місцевого значення «Дорошівка»
41.		Підземне озеро		околиці с. Бузьке на території Вознесенського району	41,0			Входить до складу гідрологічного заказника місцевого значення «Підземне озеро»

42	Щербанівське водосховище		ділянка р. Гнилий Єланець в околицях с. Щербані на території Вознесенського району	385,0			Входить до складу гідрологічного заказника місцевого значення «Щербанівське водосховище»
43.	Мартинівська		квартали 43-45 Прибузького лісництва ДП «Вознесенське лісове господарство»	145,0			Входить до складу лісового заказника місцевого значення «Мартинівське»
44.	Білоусівська		на лівому березі долини р. Південний Буг неподалік с. Білоусівка на території Вознесенського району	150,0			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ
45.	Михайлівський кар'єр		територія відпрацьованого кар'єру на лівому березі долини р. Південний Буг неподалік с. Білоусівка на території Вознесенського району	87,2			Входить до складу ландшафтного заказника місцевого значення «Михайлівський»
46.	Мар'їна роща		на півночі м. Вознесенськ, ліворуч від траси на Київ	60,0			Входить до складу заповідного урочища місцевого значення «Мар'ївське»
47.	Черталківська		на правому березі р. Черталка в околиці с. Криворучка на території Вознесенського району	159,02			Входить до складу ландшафтного заказника місцевого значення «Черталківський»
48.	Крива пустош		в долині р. Мертвовод в околицях с. Крива Пустош Вознесенського району	12,9			Входить до складу геологічної пам'ятки природи місцевого значення «Крива пустош»
49.	Хомутець		береги р. Мертвовод між сс. Петропавлівка і Українець	68,0			Входить до складу заповідного урочища місцевого значення «Хомутець»
50.	Лісове		неподалік с. Лісове на території Вознесенського району	48,0			Входить до складу заповідного урочища місцевого значення «Лісове»

51.		Братський парк		на північній околиці смт. Братське на лівому березі р. Мертвовод на території Вознесенського району	32,0			Входить до складу парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення «Парк»
52.		Кам'яно-Костуватська		долина р. Кам'яно-Костувата з каньйоноподібними ділянками і виступами гранітів між селами Пятихатки та Воронине Вознесенського району	523,7			Входить до складу ландшафтного заказника місцевого значення «Кам'яно-Костуватський»
53.		Сергіївська		ділянка долини р. Комишувата в межах Сергіївської сільської ради Вознесенського району	87,7			Входить до складу проєктованого ландшафтного заказника місцевого значення «Сергіївський»
54.		Приінгульська		діляна долини р. Інгул від межі з Кіровоградською областю до території Софіївської сільської ради Баштанського району	3152,7			Входить до складу РЛП «Приінгульський»
55.		Чабанка		околиці с. Анастасіївка на території Баштанського району	457,0			Входить до складу заповідного урочища місцевого значення «Чабанка»
56.		Магматити		в околицях с. Куйбишівка на правому березі річки Солона на території Баштанського району	5,0			Входить до складу геологічної пам'ятки природи місцевого значення «Магматити»
57.		Ясногородська		околиці с. Ясногородка на території Баштанського району	5,0			Входить до складу геологічної пам'ятки природи місцевого значення «Виступи граніту біля с. Ясногородка»
58.		Новопетрівські плавні		ділянка заплави на лівому березі р. Південний Буг та мілководної акваторії р. Південний Буг на південній околиці с.	200,0			Входить до складу ландшафтного заказника місцевого значення «Новопетрівські плавні»

				Новопетрівка на території Миколаївського району				
59.		Вовча балка		в долині р. Гнилий Єланець на північ від с. Троїцьке на території Миколаївського району	250,0			Входить до складу ботанічного заказника місцевого значення «Вовча балка»
60.		Новоодеські плавні		пригирлова ділянка р. Південний Буг між селами Троїцьке і Себіне на території Миколаївського району	2500,0			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ
61.		Новоодеська		балка Ниршина неподалік Кургану Слави на території м. Нова Одеса	20,7			Входить до складу ландшафтного заказника місцевого значення «Новоодеський»
62.		Богодарівська		на схилі р. Гнилий Єланець неподалік с. Богодарівка на території Миколаївського району	50,0			Входить до складу ботанічного заказника місцевого значення «Богодарівка»
63.		Антонівська		неподалік с. Антонівка на території Миколаївського району	72,3			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ
64.		Себінська балка		в долині р. Сухий Єланець між сс. Новошмідтовка та Себіне на території Миколаївського району	2000,0			
65.		Новопетрівський ліс		околиці с. Новопетрівка Миколаївського району	300,0			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ
66.		Олександрівська дача		на правому березі р. Арбузинка в околиці с. Агрономія на території Первомайського району	465,0			Входить до складу лісового заказника місцевого значення «Олександрівська дача»
67.		Новоселівська		долина р. Арбузинка на території Первомайського району	112,7			Входить до складу лісового заказника місцевого значення «Новоселівка»

68.		Воєводська		долина р. Велика Корабельна між с. Воєводське та с. Рябоконеве на території Первомайського району	42,8			Входить до складу ландшафтного заказника місцевого значення «Воєводський»
69.		Любоіванівський ліс		околиці с. Любоіванівка на території Первомайського району	80,0			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ
70.		Варюшинська		піщані надзаплавні тераси правого берега р. Південний Буг в околиці с. Варюшине на території Вознесенського району	632,0			Входить до складу лісового заказника місцевого значення «Варюшине»
71.		Катеринівське водосховище		між селами Новокатеринівка та Катеринівка у верхів'ях балки Калістровська на території Вознесенського району	330,0			Входить до складу гідрологічного заказника місцевого значення «Катеринівське водосховище»
72.		Покровський ставок		в гирловій частині р. Чичиклія біля села Новий Городок на території Вознесенського району	100,0			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ
73.		Чичиклійська		у гирловій частині р. Чичиклія біля с. Новий Городок на території Вознесенського району	115,4			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ
74.		Веселинівські плавні		Заплава річки Чичиклія між селами Райдолина, Калинівка, Луб'янка та Петрівка на території Вознесенського району	150,0			Входить до складу проєктованого орнітологічного заказника місцевого значення «Веселинівські плавні»
75.		Покровська		на правому березі р. Чичиклія південніше села Покровка на території Вознесенського району	120,0			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ
76.		Кодимська		в долині р. Кодима між селами Березки та Кримка в Первомайському районі	1500,0			Входить до складу РЛП «Гранітно-степове Побужжя»

77.		Сировська		на правому схилі балки на південний схід від с.Сирове між смт.Врадіївка та с.Сирове на території Первомайського району	20,0			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ
78.		Мостівський парк		неподалік с. Мостове на території Первомайського району	28,0			Входить до складу парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення «Мостівський парк»
79.		Гора		на схилі правого берегу р.Чичиклія на захід від с. Мостове на території Первомайського району	197,0			Входить до складу ландшафтного заказника місцевого значення «Гора»
80.		Молдова		на південний захід від с.Козубівка на території Первомайського району	101,0			Входить до складу заповідного урочища місцевого значення «Молдова»
81.		Бакшалинські плавні		заплава річки Бакшала між сс.Зелений Яр та Новолікарське на території Первомайського району	96,1			Входить до складу ландшафтного заказника місцевого значення «Бакшалинські плавні»
82.		Луканівська		в межах нижніх надзаплавних терас та частини долинного схилу лівого берега р. Кодима на території Первомайського району.	11,0			Входить до складу ботанічної пам'ятки природи місцевого значення «Луканівка»
83.		Курячі Лози		на околиці с. Курячі Лози Первомайського району на межі з Кіровоградською областю	302,0			Входить до складу заповідного урочища місцевого значення «Курячі лози»
84.		Тридуби		між селами Курячі Лози та Тридуби Первомайського району	300,0			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ
85.		Тернуватська		ділянка долини та річища р. Південний Буг від с.Голоскове до с.Тернувате на території Первомайського району	100,0			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ

86.		Кривоозерська		заплава р. Кодима між смт. Криве Озеро та Криве Озеро Друге на території Первомайського району	10,0				Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ
87.		Підгірна		ділянка долини та річище р. Південний Буг від с. Довга Пристань до с.Підгір'я на території Первомайського району	115,0				Входить до складу ландшафтного заказника місцевого значення «Підгірний»
88.		Літній хутір Скаржинського		околиці с. Софіївка на території Первомайського району	105,7				Входить до складу НПП «Бузький Гард»
89.		Балабанівська		піщана надзаплавна тераса лівого берега Бузького лиману в околиці мікрорайону Балабанівка м. Миколаїв	510,0				Входить до складу лісового заказника місцевого значення «Балабанівка»
90.		Матвіївський ліс		ділянка лівого берега р. Південний Буг в околиці с. Матвіївка (частина м. Миколаїв)					
91.		Каталинська		ділянка правобережжя р. Південний Буг з унікальними, типовими, лучними природними комплексами	160,42				Входить до складу ландшафтного заказника «Каталинський»
92.		Балка Зарубіна		комплекс добре збережених фрагментів між піщано-степовою рослинністю, популяції рідкісних видів рослин	18,82				Входить до складу ландшафтного заказника «Балка Зарубіна»
93.		Сухобалківська		відроги балки Суха в околицях с. Нове Прибужанівської громади	108,10				Входить до складу ландшафтного заказника «Сухобалківський»
Буферні									
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сполучні									
1.		Тридубський коридор		від с. Курячі Лози до с. Ониськово на території Первомайського району					з'єднує південну частину масиву острівного Савранського лісу –

								КТ «Тридуби», «Курячі лози» з долиною р. Південний Буг.
2.		Кодимський коридор		долина р. Кодима у межах області				З'єднує Кодимську КТ з долиною р. Південний Буг
3.		Синюський коридор		долина р. Синюха у межах області				Поєднує регіональну екомережу з Кіровоградською областю
4.		Гнилюський коридор		долина р. Гнилюхи у межах області				З'єднує КТ «Курячі лози» з долиною р. Південний Буг.
5.		Чорноташлицький коридор		долина р. Чорний Ташлик у межах області				Поєднує регіональну екомережу з Кіровоградською областю
6.		Мартинівський коридор		степова балка неподалік лісового заказника місцевого значення «Мартинівське»				Поєднує КТ Мартинівську з р. Південний Буг
7.		Бакшалинський коридор		Долина р. Бакшала у межах області				Поєднує значну територію південно-західного краю Подільської височини
8.		Черталківський коридор		долина р. Черталки у межах області				Поєднує значну територію південно-західного краю Подільської височини
9.		Скаржинський коридор		долина р. Мигійський Ташлик у межах області				Поєднує КТ «Літній хутор Скаржинського», КТ «Бузький каньйон» з долиною р. Південний Буг.
10.		Великкорабельницький коридор		долина р. Велика Корабельна у межах області				Поєднує долину р. Південний Буг з природними комплексами Кіровоградщини, КТ «Любоіванівський ліс», КТ «Бузький каньйон»

11.	Мертвоводський коридор		долина р. Мертвовод у межах області				Поєднує долину р. Південний Буг з природними комплексами Кіровоградщини, КТ «Трикратський гранітний масив» (а саме Петропавлівський та Актівський каньйони) - з долиною р. Південний Буг.
12.	Арбузинський коридор		долина р. Арбузинка у межах області				Сполучає КТ «Олександрівська дача» і «Новоселівка» з КТ «Трикратський гранітний масив».
13.	Кам'яно-Костуватський коридор		долина р. Кам'яно-Костувата у межах області				Поєднує Кам'яно-Костуватську КТ місцевого значення з долиною р. Мертвовод
14.	Камишевацький коридор		долина р. Камишевата у межах області				Поєднує зональні природні комплекси з долиною р. Мертвовод
15.	Чичиклійський коридор		долина р. Чичиклія у межах області				Сполучає Північностепову та Середньостепову підзони, низку ключових територій з долиною р. Південний Буг, в т.ч. з Бузьким коридором загальнодержавного значення
16.	Білоусівський коридор						сполучає Білоусівську КТ з долиною р. Південний Буг
17.	Гнилоеланецький коридор		долина р. Гнилий Єланець у межах області				Сполучає елементи екомережі, розташовані у басейні р. Гнилий Єланець з долиною р. Південний Буг
18.	Великосербулівський коридор		долина р. Солонка та степові балки неподалік сіл Великосербулівка, Малосербулівка в межах області				Поєднує природні комплекси долини р. Гнилий Єланець (її

								приток) з долиною р. Південний Буг
19.		Інгульський коридор		долина р. Інгул в межах області				З'єднає степову зону з півночі на південь, поєднуючи цілу низку ключових територій: Інгульську, Привільненську, Новобірзулівську, «Христофорівські плавні», Мішково-Погорілівську, «Півострів Піщаний», Михайло-Ларинську та інші
20.		Громоклійський коридор		долина р. Громоклія				сполучає елементи екомежі, розташовані в долині р. Громоклія, зокрема, КТ «Карлівський байрак», Катеринівську, «Балка Лозоватка» та ін. з долиною р. Південний Буг
21.		Орловський коридор		степова балка в долині р. Громоклія				Сполучає КТ «Єланецький степ», що розташований в долині р. Громоклія, з долиною р. Південний Буг
22.		Прусаковий коридор		степова балка в долині р. Громоклія				Сполучає КТ «Єланецький степ», що розташований в долині р. Громоклія, з долиною р. Південний Буг
23.		Капустяний коридор		розгалужена степова балка в долині р. Інгул				Сполучає низку елементів екомережі у правобережній частині басейну р. Інгул, зокрема, КТ д «Капустяна балка», та проходить по Середньостеповій та Південностеповій підзонах.
24.		Сухосланецький коридор		долина р. Сухий Єланець у межах області				сполучає низку елементів екомережі, в т.ч. Себінську КТ, у лівобережній частині басейну р. Південний Буг та проходить по

12. Поводження з відходами та небезпечними хімічними речовинами

Керуючись основними принципами державної політики у сфері поведіння з відходами, загальна стратегія управління у сфері поведіння з відходами базується на вирішенні таких основних завдань:

мінімізація кількості утворених відходів;

максимально можливе залучення відходів до господарського обігу, їх матеріально-енергетична утилізація як техногенної сировини;

пошук екологічно безпечних методів переробки відходів з найменшими економічними витратами;

організація ведення обліку утворення, обробки, знешкодження, утилізації та видалення відходів, їх паспортизації, створення та ведення реєстру об'єктів утворення, оброблення відходів, реєстру місць видалення відходів (МВВ).

У зв'язку із внесеними змінами у законодавство, набуттям чинності постанови Кабінету Міністрів України від 07.05.2022 року №556 «Деякі питання подання декларації про відходи», декларації про відходи за 2022 рік подавалися заявниками в електронній формі через онлайн-платформу Еко Система. На підставі поданих заявником відомостей і даних, здійснювалися внесення декларації до реєстру в автоматичному режимі.

Міндовкіллям був створений електронний сервіс інтерактивна мапа сміттєзвалищ - esomara.gov.ua, який використовувався для проведення оперативного реагування на інформацію населення про несанкціоновані звалища з метою їх негайної ліквідації.

Роботу «Екомапи» призупинено з технічних причин, після кібератаки, що сталася в ніч з 13 на 14 січня 2022 року, відновити роботу електронного сервісу не має можливості. Міндовкілля вже працює над новим сучасним сервісом, що дозволить стежити за ліквідацією сміттєзвалищ онлайн «Екомапа 2.0». Новий алгоритм роботи сервісу дозволить українцям стежити за ліквідацією сміттєзвалищ онлайн. Відсутність чи наявність прогресу в цьому напрямку стане більш наочною. Як окремі дані ці дані також стануть доступні на геоінформаційному порталі «Еко Системи».

За звітний період прийнято до розгляду та затверджено 433 технічних паспорти відходів 22 підприємств. Також, прийнято та розглянуто звіти з інвентаризації відходів виробництва 13 підприємств.

Розглянуто та узагальнено зміни до реєстрових карток 36 підприємств - утворювачів відходів, на підставі яких внесено зміни до реєстру об'єктів утворення відходів та об'єктів оброблення, утилізації відходів за 2022 рік.

Затверджено 514 реєстрових карт 15 підприємств. Протягом звітного року до реєстру об'єктів утворення відходів внесено 6 нових підприємств. Сформовано реєстри об'єктів утворення відходів та реєстр об'єктів утворення відходів та об'єктів оброблення, утилізації відходів за 2022 рік.

Також, розглянуто та внесено зміни до реєстру місць видалення відходів (МВВ) (45 паспортів МВВ). Сформовано реєстр МВВ зі змінами 2022 року, внесеними на підставі даних власників МВВ, включених до реєстру. Оновлено 29 паспортів МВВ.

Взаємодія управління з іншими державними органами у сфері поведіння з відходами здійснюється шляхом надання пропозицій Міністерству захисту

довкілля та природних ресурсів України, облдержадміністрації та інших щодо внесення змін до чинного законодавства про відходи, встановлення нормативів плати за розміщення відходів, розробки загальнодержавних та регіональних програм поводження з відходами, погодження місць розміщення об'єктів поводження з відходами, створення інформаційно–аналітичних систем, банків даних про обсяги утворення, збирання, оброблення, утилізації та видалення відходів, їх паспортизації, створення і ведення реєстру об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів, місць видалення відходів, обміну інформацією з відповідними органами влади у сфері поводження з відходами.

Таблиця 54 - Динаміка основних показників поводження з відходами I-IV класів небезпеки, тис. т

№ з/п	Показники	2020 рік	2021 рік*	2022 рік
1	2			
1	Утворено	2536,6		354,961**
2	Одержано від інших підприємств	190,8		-
3	Спалено	48,3		-
3.1	у тому числі з метою отримання енергії	47,6		-
4	Використано (утилізовано)	88,3		-
5	Направлено в сховища організованого складування (поховання)	2099,2		-
6	Передано іншим підприємствам	458,5		-
7	Втрати відходів внаслідок витікання, випаровування, пожеж, крадіжок	-		-
8	Наявність на кінець звітного року у сховищах організованого складування та на території підприємств	58530,0		-

* Згідно листа Головного управління статистики у Миколаївській області надати відомості щодо основних показників поводження з відходами I-IV класів небезпеки по Миколаївській області за 2021 рік немає можливості. Відповідна інформація буде оприлюднена після завершення терміну для подання статистичної звітності, встановленого Законом України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни»;

** Інформація надана Головним управлінням статистики у Миколаївській області за підприємствам, які прозвітували за 2022 рік.

Таблиця 55 - Підприємства – основні накопичувачі промислових відходів

№ з/п	Підприємства	Найменування відходу	Клас небезпеки	Накопичено відходів станом на початок звітного періоду, т	Фактично утворилося відходів на підприємстві за 2022 рік (звітний), т	Накопичено відходів станом на кінець звітного року, т	Місце накопичення відходів
1	2	3	4	5	6	7	8

1	ТОВ «МИКОЛАЇВСЬКИЙ ГЛИНОЗЕМНИЙ ЗАВОД»	Шлами червоні (глиноземного виробництва), що утворюються у термічних процесах металургії алюмінію	4	*	337219,220	*	*
		Шлам газоочисних установок	4	*	911,393	*	*
2	ТОВ “ЮКРЕЙНІАН ШУГАР КОМПАНІ”	Стоки регенерації	4	*	*	*	*
3	ВП «ЮЖНО- УКРАЇНСЬКА АЕС» ДП «НАЦІОНАЛЬНА АТОМНА ЕНЕРГОГЕНЕРУ ЮЧА КОМПАНІЯ «ЕНЕРГОАТОМ»	Відходи тверді, одержані від процесів знесолення води	4	*	*	*	*
		Шлам від очищення вод стічних комунальних (міських)	3	*	*	*	*
		Шлам від очищення вод стічних неспецифічних промислових	3	*	*	*	*
4	ПАТ «ЗАВОД “ФРЕГАТ»	Розчини фторвмісні, відпрацьовані у гальванічних процесах	4	*	*	*	*
5	ПАТ «ВЕСЕЛИНІВСЬК ИЙ ЗАВОД СУХОГО ЗНЕЖИРЕНОГО МОЛОКА»	Відходи рідкі очищення вод стічних	4	*	13000,000	*	*
6	ТОВ «БІОЛОГІЧНІ ОЧИСНІ СПОРУДИ»	Шлам від очищення вод стічних комунальних (міських)	4	*	213,000	*	*
7	МКП «МИКОЛАЇВВОД ОКАНАЛ»	Шлам від очищення вод стічних	4	*	*	*	*

	комунальних (міських)					
	Залишки, одержані у процесі вилучення піску	4	*	1018,437	*	*
	Муловий осад	4	*	2598,824	*	*

* Згідно з листом Головного управління статистики у Миколаївській області надано окремі показники державного статистичного спостереження за формою № 1-відходи (річна) «Звіт про утворення та поводження з відходами» за 2022 рік по зазначеним у запиті підприємствах (попередні дані), інші підприємства не надали звіт відповідно до Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни».

Таблиця 56 - Інфраструктура місць видалення відходів (МВВ) за критерієм екологічної безпеки (на 01.01.2023 року)

№ з/п	Назва адміністративно-територіальної одиниці (область, район)	Місця видалення відходів категорії Г – надзвичайно небезпечні		Місця видалення відходів категорії В – небезпечні		Місця видалення відходів категорії Б – помірно небезпечні		Місця видалення відходів категорії А – малонебезпечні	
		діючі, од.	закриті, од.	діючі, од.	закриті, од.	діючі, од.	закриті, од.	діючі, од.	закриті, од.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Баштанський	-	-	2	-	-	-	2	-
2.	Вознесенський	-	-	4	1	2	-	3	-
3.	Миколаївський	-	-	3	3	3	1	15	1
4.	Первомайський	-	-	1	-	-	-	4	-
	Усього	-	-	10	4	5	1	24	1

Таблиця 57 - Стан обліку та паспортизації місць видалення відходів (МВВ) (на 01.01.2023 року)

№ з/п	Назва адміністративно-територіальної одиниці (область, район)	Кількість непаспортизованих МВВ, од.	Кількість паспортизованих МВВ, од.	Паспортизовано МВВ за звітний період, од.
1	2	3	4	5
1.	Баштанський	120	4	0
2.	Вознесенський	40	10	0
3.	Миколаївський	45	26	0
4.	Первомайський	62	5	0
	Усього	267	45	0

Таблиця 58 - Інфраструктура утилізації та оброблення відходів

Назва адміністративно-територіальної одиниці (область, район)	Пункти приймання/збирання зношених шин, од.	Пункти приймання/збирання відходів електронного та електричного обладнання, од.	Пункти приймання транспортних засобів на утилізацію, од.	Пункти та установки централізованого знешкодження медичних відходів, од.
1	2	3	4	5
Баштанський район				
Вознесенський район	-	1	-	1
Миколаївський район	7	2	4	1
Первомайський район	-	-	3	1
Усього	7	3	7	3

Таблиця 59 - Суб'єкти господарювання, що здійснюють збирання, заготівлю відходів як вторинної сировини

№ з/п	Назва	Місцезнаходження	Контактні дані (веб-адреса, телефон, електронна пошта)	Спеціалізація (види вторинної сировини)
1	2	3	4	5
1	ТОВ «Юж-побут 24»	54003, м. Миколаїв, вул. Колодязна, 10, кв. 129	098-468-6363 067-981-00-33	Збір, заготівля окремих видів відходів як вторинної сировини відходів гумових, відходів полімерних
2	ТОВ «Українська наукова екологічна компанія»	54001, м. Миколаїв, вул. Нікольська, 16А	(0512) 530025 e-mail: unek@ukr.net	Збирання, заготівля окремих видів відходів як вторинної сировини: відходів полімерних, відходи гумових
3	ФОП Новохатько Олексій Іванович	55500, Смт Єланець, пр. Незалежності, 8	0688209002	Збирання, заготівля окремих видів відходів як вторинної сировини: макулатура, склотара, ПЕТ - пляшки
4	ТОВ «НВП «Юнітеп ЛТД»	54025.м. Миколаїв, пр.Героїв України, 39	(0512) 508703	Збирання, заготівля окремих видів відходів як вторинної сировини: макулатури, склобій, відходів полімерних, відходи гумових, матеріалів текстильних вторинних
5	ТОВ «Вторма-Миколаїв»	54055, м. Миколаїв, вул. Садова, 18, кв. 32	(0512) 67-14-42 0990312055	Збирання, заготівля окремих видів відходів як вторинної сировини: макулатури, склобій, відходів полімерних, відходи гумових, матеріалів текстильних вторинних, використаної металевої тари
6	ФОП Зворигін А.В.	54052, м. Миколаїв, пр. Героїв України, 77А, кв. 37		Збирання, заготівля окремих видів відходів як вторинної сировини: відходи полімерні

1	2	3	4	5
7	ТОВ «Артник»	54003, м. Миколаїв, вул. Колодязна, 16, кв. 18	(0512) 24-34-71 0972121163	Збирання, заготівля окремих видів відходів як вторинної сировини: макулатури, склобій, відходів полімерних, відходи гумових, матеріалів текстильних вторинних, використаної металевої тари
8	ТОВ «Укрресурси – 2011»	54000, м. Миколаїв, пр. Центральний, 93В, офіс. 408	(0512)47-37-30	Збирання, заготівля окремих видів відходів як вторинної сировини: відходи полімерні, гумові, макулатура, склобій
9	ТОВ «Науково – виробниче підприємство «Екосвіт»	54000, м. Миколаїв, вул. Лягіна, офіс, 405	0661736514	Збирання, заготівля окремих видів відходів як вторинної сировини: відходи полімерні, гумові, макулатура, скло бій, тара металева
10	КП «Миколаїв-комунтранс»	54000, м. Миколаїв, вул. Кузнєцька, 199	(0512)58-69-60	Збирання, заготівля окремих видів відходів як вторинної сировини: макулатура, склобій, відходи полімерні
11	ТОВ «Втор – Сервіс»	54000, м. Миколаїв, а/с 149	0577597001	Збирання, заготівля окремих видів відходів як вторинної сировини: макулатура
12	ТОВ «АСК-Груп»	57286, Миколаївський район, с. Галицинове, вул. Набережна, 42	(0512) 255948, 593225	Збирання, заготівля окремих видів відходів як вторинної сировини: відходів полімерних, відходи гумових
13	ТОВ «Ековтор-М»	54020, м. Миколаїв, вул. Декабристів, 50/1	0512-50-85-97	Збирання, заготівля окремих видів відходів як вторинної сировини: відходів полімерних, скло бій, макулатура, текстильні відходи
14	ТОВ "ГЕРМЕС ЕКС-ІМ"	55000, м. Южноукраїнськ, пр. Соборності, 5, кв. 101	067-514-44-93	Збирання, заготівля окремих видів відходів як вторинної сировини: відходів полімерних, макулатура
15	ТОВ «ТІМАЛ»	54000, м. Миколаїв, пр. Миру, 2а	055-242-43-89	Збирання, заготівля окремих видів відходів як вторинної сировини: відходів полімерних
16	Комунальне підприємство Очаківської міської ради «Очаків – сервіс»	57508, Миколаївський район, м. Очаків, вул. Гетьманська, 41	(05154) 3 03 33, ochakov.servis@uk r.net	Збирання, заготівля окремих видів відходів як вторинної сировини: відходів полімерних
17	Комунальне підприємство «Миколаївкомун-трас»	54024, Миколаївський район, м. Миколаїв, вул. 1 Інгульська, 1 А	(0512) 58-69-60	Збирання, заготівля окремих видів відходів як вторинної сировини: макулатура, відходи полімерні, ПЕТ тара

Таблиця 60 - Впровадження роздільного збирання небезпечних відходів у складі побутових відходів (приймання/збирання/вилучення небезпечних відходів у складі побутових відходів від населення)

№ з/п	Найменування населеного пункту	Загальна кількість мешканців у населеному пункті, тис. осіб	Кількість приймальних пунктів небезпечних відходів у складі побутових (усього), од.	Кількість місць тимчасового розміщення небезпечних відходів у складі побутових до їх передачі спеціалізованим підприємствам, од.	Загальний обсяг небезпечних відходів, які збираються приймальними пунктами, т	Номенклатура та обсяг небезпечних відходів, які збираються приймальними пунктами
1	2	3	4	5	6	7
1	м. Миколаїв, Миколаївська міська територіальна громада, Миколаївський район	472,36	-	-	-	-
2	м. Вознесенськ, Вознесенська міська територіальна громада, Вознесенський район	34,05	-	-	-	-
3	м. Очаків, Очаківська міська територіальна громада, Миколаївський район	13,93	-	-	-	-
4	м. Первомайськ, Первомайська міська територіальна громада, Первомайський район	63,65	-	-	-	-
5	м. Южноукраїнськ, Южноукраїнська міська територіальна громада, Вознесенський район	39,82	-	-	-	-
6	смт Ольшанське, Ольшанська	4,416	-	-	-	-

№ з/п	Найменування населеного пункту	Загальна кількість мешканців у населеному пункті, тис. осіб	Кількість приймальних пунктів небезпечних відходів у складі побутових (усього), од.	Кількість місць тимчасового розміщення небезпечних відходів у складі побутових до їх передачі спеціалізованим підприємствам, од.	Загальний обсяг небезпечних відходів, які збираються приймальними пунктами, т	Номенклатура та обсяг небезпечних відходів, які збираються приймальними пунктами
1	2	3	4	5	6	7
	селищна територіальна громада, Миколаївський район					
7	с.Чорноморка, Чорноморська сільська територіальна громада, Миколаївський район	2,6	-	-	-	-
8	с. Куцуруб, Куцурубська сільська територіальна громада, Миколаївський район	2,3	-	-	-	-
9	смт Підгородна, Первомайська міська територіальна громада, Первомайський район	2,063	-	-	-	-
10	с.Кінецьпіль, Первомайська міська територіальна громада, Первомайський район	3,603	-	-	-	-
11	с.Лиса Гора, Мигіївська сільська територіальна громада, Первомайський район	3,26	-	-	-	-

№ з/п	Найменування населеного пункту	Загальна кількість мешканців у населеному пункті, тис. осіб	Кількість приймальних пунктів небезпечних відходів у складі побутових (усього), од.	Кількість місць тимчасового розміщення небезпечних відходів у складі побутових до їх передачі спеціалізованим підприємствам, од.	Загальний обсяг небезпечних відходів, які збираються приймальними пунктами, т	Номенклатура та обсяг небезпечних відходів, які збираються приймальними пунктами
1	2	3	4	5	6	7
12	с. Мигія, Мигіївська сільська територіальна громада, Первомайський район	2,142	-	-	-	-
13	сел. Весняне, Веснянська сільська територіальна громада, Миколаївський район	1,513	-	-	-	-
14	сел. Надбузьке, Веснянська сільська територіальна громада, Миколаївський район	0,752	-	-	-	-
15	с. Сливине, Веснянська сільська територіальна громада, Миколаївський район	0,826	-	-	-	-
16	с.Крива Балка, Веснянська сільська територіальна громада, Миколаївський район	1,321	-	-	-	-
17	сел.Зелений Яр, Веснянська сільська територіальна громада,	0,829	-	-	-	-

№ з/п	Найменування населеного пункту	Загальна кількість мешканців у населеному пункті, тис. осіб	Кількість приймальних пунктів небезпечних відходів у складі побутових (усього), од.	Кількість місць тимчасового розміщення небезпечних відходів у складі побутових до їх передачі спеціалізованим підприємствам, од.	Загальний обсяг небезпечних відходів, які збираються приймальними пунктами, т	Номенклатура та обсяг небезпечних відходів, які збираються приймальними пунктами
1	2	3	4	5	6	7
	Миколаївський район					
18	с.Кир"яківка, Веснянська сільська територіальна громада, Миколаївський район	1,321	-	-	-	-
19	с.Петрово-Солониха, Веснянська сільська територіальна громада, Миколаївський район	0,511	-	-	-	-
20	с.Зелене, Веснянська сільська територіальна громада, Миколаївський район	0,266	-	-	-	-
21	с.Петрівка, Веснянська сільська територіальна громада, Миколаївський район	1,074	-	-	-	-
22	с.Шурине, Веснянська сільська територіальна громада, Миколаївський район	0,312	-	-	-	-
23	смт Березанка, Березанська	4,17	-	-	-	-

№ з/п	Найменування населеного пункту	Загальна кількість мешканців у населеному пункті, тис. осіб	Кількість приймальних пунктів небезпечних відходів у складі побутових (усього), од.	Кількість місць тимчасового розміщення небезпечних відходів у складі побутових до їх передачі спеціалізованим підприємствам, од.	Загальний обсяг небезпечних відходів, які збираються приймальними пунктами, т	Номенклатура та обсяг небезпечних відходів, які збираються приймальними пунктами
1	2	3	4	5	6	7
	селищна територіальна громада, Миколаївський район					
24	с. Пересадівка, Воскресенська селищна територіальна громада, Миколаївський район	2,914	-	-	-	-
25	с. Калинівка, Воскресенська селищна територіальна громада, Миколаївський район	3,18	-	-	-	-
26	смт Воскресенське, Воскресенська селищна територіальна громада, Миколаївський район	4,458	-	-	-	-
27	с. Горохівка, Воскресенська селищна територіальна громада, Миколаївський район	0,448	-	-	-	-
28	с. Михайло-Ларине, Воскресенська селищна територіальна громада,	1,827	-	-	-	-

№ з/п	Найменування населеного пункту	Загальна кількість мешканців у населеному пункті, тис. осіб	Кількість приймальних пунктів небезпечних відходів у складі побутових (усього), од.	Кількість місць тимчасового розміщення небезпечних відходів у складі побутових до їх передачі спеціалізованим підприємствам, од.	Загальний обсяг небезпечних відходів, які збираються приймальними пунктами, т	Номенклатура та обсяг небезпечних відходів, які збираються приймальними пунктами
1	2	3	4	5	6	7
	Миколаївський район					
29	с. Грейгове, Воскресенська селищна територіальна громада, Миколаївський район	1,544	-	-	-	-
30	с. Водокачка, Воскресенська селищна територіальна громада, Миколаївський район	0,328	-	-	-	-
31	с. Степове, Воскресенська селищна територіальна громада, Миколаївський район	0,308	-	-	-	-
32	с. Червоне, Воскресенська селищна територіальна громада, Миколаївський район	0,514	-	-	-	-
33	с. Дорошівка, Дорошівська сільська територіальна громада, Вознесенський район	1,963	-	-	-	-
34	с. Білоусівка, Дорошівська сільська	0,911	-	-	-	-

№ з/п	Найменування населеного пункту	Загальна кількість мешканців у населеному пункті, тис. осіб	Кількість приймальних пунктів небезпечних відходів у складі побутових (усього), од.	Кількість місць тимчасового розміщення небезпечних відходів у складі побутових до їх передачі спеціалізованим підприємствам, од.	Загальний обсяг небезпечних відходів, які збираються приймальними пунктами, т	Номенклатура та обсяг небезпечних відходів, які збираються приймальними пунктами
1	2	3	4	5	6	7
	територіальна громада, Вознесенський район					
	Всього	675,5	-	-	-	-

Поводження з непридатними та забороненими до використання пестицидами та отрутохімікатами.

Таблиця 61- Стан зберігання заборонених і непридатних до використання пестицидів та їх знешкодження (станом на кінець 01.06.2023 року)

№ з/п	Назва адміністративно-територіальної одиниці (область, район)	Кількість, т	Кількість складів, од.	Стан складських приміщень		
				добрий, од.	задовільний, од.	незадовільний, од.
1	2	3	4	5	6	7
1	Миколаївський	0,15*	1	-	-	1
2	Первомайський	226,72	5	-	2	3
	Усього	226,87	6	-	2	4

* Дані за 2021 рік, інвентаризація у 2023 році не проведена через замінювання території Галицинівської сільської територіальної громади Миколаївського району Миколаївської області.

13. Радіаційна безпека

Таблиця 62- Експлуатація атомних електростанцій та пунктів захоронення радіоактивних відходів (ПЗРВ)

№ з/п	Назва адміністративно-територіальної одиниці (область, район), назва АЕС та підприємства	Кількість ядерних та радіаційно небезпечних об'єктів (усього), од.	АЕС		Підприємства, що здійснюють захоронення радіоактивних відходів (РАВ)		
			кількість реакторів, од.	радіаційний фон в 30км зоні АЕС,	кількість ПЗРВ, од.	кількість РАВ, м³ загальна активність, Бк	радіаційний фон на території ПЗРВ, мкЗв/год
1	Миколаївська область, м. Южноукраїнськ ВП «Південно-Українська АЕС» ДД «НАЕК «Енергоатом»	1	3	0,12	-	-	-

Таблиця 63 - Використання джерел іонізуючого випромінювання (ДІВ)

№ з/п	Власник ДІВ (найменування/ прізвище, ім'я, по батькові (за наявності))	Місцезнаходження/ Місце проживання	Примітка
1	2	3	4
1	ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО "ДДП"	54056, м. Миколаїв, пр. Миру, 17 Б, кв.54	-
2	ДП "МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАУКОВО- ВИРОБНИЧИЙ ЦЕНТР СТАНДАРТИЗАЦІЇ, МЕТРОЛОГІЇ ТА СЕРТИФІКАЦІЇ"	54029, м. Миколаїв, пр. Центральний, 11/5	-
3	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЮЖТЕПЛОЕНЕРГОМОНТАЖ"	55000, м. Южноукраїнськ, промисловий майданчик. 13А	-
4	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "МИКОЛАЇВСЬКИЙ ГЛИНОЗЕМНИЙ ЗАВОД"	57286, Миколаївський район, с. Галицинове, вул. Набережна,64	-
5	ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО "НАУКОВО-ВИРОБНИЧИЙ КОМПЛЕКС ГАЗОТУРБОБУДУВАННЯ "ЗОРЯ-МАШПРОЕКТ"	54018, м. Миколаїв, пр. Богоявленський,42а	-
6	ДОЧІРНЄ ПІДПРИЄМСТВО "КОСТЯНТИНІВСЬКЕ МОНТАЖНЕ УПРАВЛІННЯ" ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА "ТЕПЛОЕНЕРГОМОНТАЖ"	55000, м. Южноукраїнськ, промисловий майданчик, 13А	-
7	КНП «МИКОЛАЇВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР ОНКОЛОГІЇ» МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ	54018, м. Миколаїв, вул. Миколаївська, буд. 18	-
8	Відокремлений підрозділ – ФЛІЯ "ДЕЛЬТА-ЛОЦМАН" ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА "АДМІНІСТРАЦІЯ МОРСЬКИХ ПОРТІВ УКРАЇНИ"	54017, Миколаївська обл., м. Миколаїв, Центральний район, вул. Лягіна, буд. 27	-
9	ВІДОКРЕМЛЕНИЙ ПІДРОЗДІЛ ВП «ПІВДЕННО-УКРАЇНСЬКА АЕС» ДП «НАЕК «ЕНЕРГОАТОМ»	55001, Миколаївська обл., м. Южноукраїнськ	-

Таблиця 64 - Забруднення території техногенними та техногенно-
підсиленними джерелами природного походження****

№ з/п	Назва адміністративно-територіальної одиниці/зміни відповідно до постанови ВРУ від 17.07.2020 № 807-ІХ (область, район)	Кількість населення, тис. осіб	Радіаційний фон на території, мкЗв/год*	Питома активність забруднюючих радіонуклідів, Бк/кг				
				цезій-137 (техногенний)	стронцій - 90 (техногенний)	радій (природний)	торій (природний)	калій (природний)
1	Арбузинський /Первомайський ***	19,0	0,11 (мінімальний) **	7,611	0,357	19,26	16,65	425,2
			0,15 (середній)	124,0	4,90	22,39	38,52	467,3

			0,19 (максимальний)	287,1	16,0	25,86	40,72	513,1
2	Баштанський	36,0	0,10 (мінімальний)**	6,104	0,99	9,696	25,27	288,6
			0,13 середній	10,38	1,54	15,89	31,46	426,6
			0,14 максимальний	14,65	2,05	22,08	37,64	564,7
3	Березнегуватський/Баштанський	19,1	0,12	7,122	2,50	20,92	34,05	598,9
4	Веселинівський/Вознесенський	22,0	0,12	8,882	1,85	22,06	33,63	572,3
5	Вітовський/Миколаївський	49,1	0,11	7,86	1,00	16,02	43,39	523,8
6	Вознесенський ***	28,8	0,12 (мінімальний)**	8,387	0,357	19,41	17,20	484,6
			0,14 (середній)	15,20	1,12	27,01	37,45	525,2
			0,16 (максимальний)	20,31	2,80	27,89	40,03	550,7
7	Доманівський / Вознесенський ***	24,1	0,11 (мінімальний)**	8,27	0,595	19,30	17,26	429,2
			0,14 (середній)	13,71	1,18	18,97	37,19	462,3
			0,17 (максимальний)	39,96	2,64	22,28	43,25	570,4
9	Новобузький/ Баштанський	29,5	0,12	9,795	1,86	17,57	12,82	543,7
10	Новоодеський/ Миколаївський	32,1	0,10	10,76	2,0	13,16	30,0	425,3
12	Первомайський	28,3	0,12	24,34	2,93	15,53	38,10	421,5
13	Снігурівський/ Баштанський	38,4	0,11	4,958	1,95	20,06	38,36	589,3

* Для районів з кількома радіологічними стаціонарами (розташованих навколо Південно - Української АЕС, на територіях локального забруднення після аварії на ЧАЕС) наведені мінімальний, максимальний та середні рівні.

**Для районів з кількома радіологічними стаціонарами (навколо ВП ЮУ АЕС, на територіях локального забруднення після аварії на ЧАЕС) наведені мінімальний, середній та максимальний рівні;

*** Інформація за 2021 рік надана ВП «Південно-українська АЕС» ДП НАЕК «Енергоатом».

**** 2022 року Миколаївською філією державної установи «Інститут охорони ґрунтів України» моніторинг ґрунтів області не проводився, таким чином дані таблиці надані станом на 01.01.2022

14. Корисні копалини

Таблиця 65 - Інформація у сфері надрокористування

Спеціальні дозволи на користування надрами	За роками		
	2020 рік	2021 рік	2023рік
Кількість виданих	1	-	-
Кількість анульованих	-	-	-

15. Моніторинг навколишнього природного середовища

Таблиця 66 - Мережа спостережень за станом навколишнього природного середовища

№ з/п	Суб'єкти моніторингу	Кількість точок спостережень, од.								
		атмосферне повітря	стаціонарні джерела викидів в атмосферне повітря	поверхневі води	джерела скидів зворотних вод у поверхневі води	морські води	джерела скидів зворотних вод у морські води	підземні води	джерела скидів зворотних вод у глибокі підземні водоносні горизонти	грунти
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Регіональний офіс водних ресурсів у Миколаївській області (Держводагентство)	-	-	7	-	-	-	-	-	-
2.	ДП «Українська геологічна компанія» ВП Південно – Українська гідрогеологічна експедиція (Держгеонадра)	-	-	-	-	-	-	39	-	-
3.	Миколаївська філія державної установи «Інститут охорони ґрунтів України» (Держґрунтоохорона)	-	-	-	-	-	-	-	-	53
4.	Миколаївський обласний центр з гідрометеорології (ДСНС)	4	4	-	-	6	-	-	-	-
5.	ДУ «Миколаївський обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України» (МОЗ)	66	-	18	-	8	-	75	-	26

Таблиця 67 - Доступ до інформації про стан навколишнього природного середовища

№ з/п	Орган, відповідальний за підготовку та висвітлення інформації про стан навколишнього природного середовища	Назва публікації, видання	Періодичність підготовки публікації, видання	Інтернет-посилання
1	2	3	4	5
1	Управління екології та природних ресурсів Миколаївської обласної адміністрації	ecolog.mk.gov.ua розділ «Регіональний центр моніторингу довкілля»	Щомісячно, щорічно	http://ecolog.mk.gov.ua/ua/standovk
2	Регіональний офіс водних ресурсів у Миколаївській області	http://mk-vodres.davr.gov.ua розділ «Моніторинг»	Щомісячно, щорічно	https://mk-vodres.davr.gov.ua/monitoring https://drive.google.com/drive/folders/1mSpxCgCkIcNUXagiVM_XOqzSw0Gmnyq8?usp=sharing

Таблиця 68 - Міжнародне співробітництво

Назва угоди	Дата підписання	Термін дії угоди	Примітка
1	2	3	4
Угода про наміри між Миколаївською обласною державною адміністрацією України та повітом Констанца Румунії	25.06.2021	Безстроково	-

Таблиця 68.1 - Перелік інвестиційних проєктів

№ з/п	Назва проєкту	Строк реалізації	Джерело фінансування	Вартість проєкту	Залишок коштів станом на кінець року	Результати, що мали бути досягнуті відповідно до проєкту	Наявні експертизи проєктної документації
1	2	3	4	5	6	7	8
-	-	-	-	-	-	-	-

*За даними Департаменту економічного розвитку та регіональної політики Миколаївської обласної адміністрації від 18.05.2023 № 569/01.01-01-14 протягом 2022 року реалізація інвестиційних проєктів у сфері охорони довкілля та відтворення природних ресурсів не здійснювалась

Таблиця 68.2 - Перелік проєктів міжнародної технічної допомоги

№з /п	Назва проєкту	Термін реалізації	Джерело фінансування	Вартість проєкту	Залишок коштів станом на кінець року	Результати, що мали бути досягнуті відповідно до ТЗ	Досягнуті результати
1	«Український проєкт бізнес - розвитку плодоовочівництва»	07.08.2014 - 31.03.2022	Уряд Канади через Міністерство закордонних справ, торгівлі та розвитку Канади	19 325 100 канадських дол. (на три області)	-	Проведення 132 тематичних навчальних заходів, у тому числі 29 вебінарів	<p>Для малих та середніх агровиробників організовано та проведено онлайн 132 навчальних заходів та консультацій для 500 учасників, зокрема:</p> <ul style="list-style-type: none"> 2 вебінари з впровадження безпеки харчових продуктів; 4 вебінари в рамках курсу «Актуальні питання у сфері земельних відносин»; 16 вебінарів з земельних питань. <p>Розроблено електронний довідник «Захист винограду», який розміщено на сайті проєкту у вільному доступі: https://uhbdp.org/ua/knowledge-base/viticulture.</p> <p>Сформовано Каталог лікарських та ефіроолійних рослин https://uhbdp.org/category/trav-yaniy-biznes.</p> <p>Видано Довідник з вирощування біоенергетичних культур.</p> <p>Продовжується робота з супроводу груп виробників (агротехнології, бухгалтерський облік та податки, юридичні питання, бізнес та маркетинг), VCD зустрічі, особисті консультації, загальні зустрічі.</p> <p>В рамках проєкту проведено навчання щодо аналізу можливостей, ринків збуту та вирощування однотипної продукції для подальшої її реалізації з 21 групою, серед яких 4 групи ветеранів АТО та СОК «Оберіг-АГРО».</p> <p>В умовах карантину налагоджено зв'язки з компаніями, що мають онлайн платформи та виробниками сільськогосподарської продукції.</p> <p>За програмою зустрічних грантів ТАФ Сервіс отримано 25355 дол. США.</p> <p>За програмою «Відновлення після COVID-19» групам виробників, групам ветеранів АТО, що офіційно зареєструвались та 10 підприємствам критичної інфраструктури перераховано 3,5 млн грн.</p>

2	«Туризм, спадщина та творчість»	26.09.2020 - 25.12.2022	Спільна операційна програма транскордонного співробітництва ЄС «Басейн Чорного моря» 2014-2020 рр.	226 575 євро	-	<p>Проведення 1 конкурсу</p> <p>Створення транскордонних тематичних маршрутів творчого туризму; інформаційних турів</p> <p>Створення місцевих тренінгів, практикумів та семінарів</p>	<p>Проведено практикум для туроператорів. Відповідно до графіку діяльності проекту завершили розробку трьох посібників. Електронні версії опубліковані на https://drive.google.com/drive/folders/1-MJGOajtx8tSc-P2fYzd2ZE6ipJG3HX-?usp=sharing.</p> <p>Проведено конкурс соціальних мереж «Креативні туристичні напрямки BS».</p> <p>ЕтноФест проведено за участю української делегації.</p> <p>Проведено спільну презентацію на Міжнародній ярмарці туризму та спільний семінар «Спадщина як джерело розвитку креативного туризму».</p>
---	---------------------------------	-------------------------	--	--------------	---	---	---

17. Планування природоохоронної діяльності

Таблиця 69 - Перелік регіональних (місцевих) природоохоронних програм

№ з/п	Назва програми	№ та дата прийняття	Кількість коштів у звітному році за програмою		
			виділено, тис. грн	фактично профінансовано, тис. грн	%
1	2	3	4	5	6
	Комплексна програма охорони довкілля Миколаївської області на 2021-2027 роки	23 грудня 2020 року № 16	15350,00	1690,317	11%

Таблиця 70 - Взаємодія із засобами масової інформації та зв'язків з громадськістю

Показники	Одиниця виміру	2020 рік	2021 рік	2022 рік
1	2	3	4	5
1. Інформаційно-просвітницькі заходи, у тому числі із залученням:				
періодичних видань	од.	4	5	-
телебачення	од.	5	-	-
радіомовлення	од.	6	3	-
мережі Інтернет	од.	-	4	4
виставкових заходів	од.	4	4	-
2. Консультації з громадськістю, у тому числі:				
громадські слухання	од.	8	-	-
круглі столи	од.	-	3	-
зустрічі з громадськістю	од.	-	-	-
семінари	од.	2	2	-
громадська приймальня (кількість відвідувачів)	од.	45	-	-
інтернет-конференції	од.	2	6	-
інтерактивне спілкування (теле-, радіодіалоги)	од.	-	3	-

Таблиця 71 - Громадські організації, що діють на території області
(загальнодержавні, місцеві)

№ з/п	Організації	Юридична адреса
1	2	3
1	Громадська екологічна організація «Болеславчик-2000»	55200, Миколаївська область, м. Первомайськ, вул. Корабельна, 44/42.
2	Первомайська філія Миколаївського обласного жіночого центру «Екоініціатива»	55200, Миколаївська область, м. Первомайськ, вул. Кам'яномостівська, 67/3
3	ЕКОБЕРЕЗАНЬ	Миколаївський район, смт Березанка вул. Центральна 80/2
4	Благодійний фонд «Індиго»	54001, м. Миколаїв, вул. В. Морська, 92, indigofond@ukr.net
5	Благодійний фонд МЕТА «Від спільного бачення – до спільних дій»	54007, м. Миколаїв, вул. Потьомкінська, 143-acentr@gorlib.mksat.net
6	Миколаївське міське товариство захисту тварин	м. Миколаїв, вул. Василевського, 46-а, кв. 17 help.animals@mail.ua
7	Зоозахисна громадська організація «Фенікс»	м. Миколаїв, вул. Шевченка, буд. 30, кв. 12 zoofeniks2013@gmail.com
8	Миколаївська обласна молодіжна громадська організація «Зелений Рух»	м. Миколаїв, вул. В. Морська, 45
9	Миколаївське обласний осередок Української екологічної асоціації «Зелений Світ»	м. Миколаїв, вул. Генерала Карпенка, 38, piskyn@mksat.net, livak@gor-eko.mk.ua
10	Миколаївська філія Національного екологічного центру України	54025, м. Миколаїв, пр. Героїв України, 87-Б, кв. 22, Koloanka@gmail.com
11	Південна філія інституту екології Національного екологічного центру України	м. Миколаїв, вул. Велика Морська, 45, derkach@aip.mk.ua
12	Миколаївський клуб сприяння сталому розвитку та побудові громадянського суспільства «Спільні дії»	54000, м. Миколаїв, пр. Центральний, 139, кв. 40, agal@mksat.net
13	Громадська організація «Екологічна студентська асоціація Миколаївської області»	м. Миколаїв, Національний університет кораблебудування, пр. Героїв Сталінграду, 9, a_mozgovyy@mail.ua
14	Миколаївська обласна молодіжна екологічна асоціація «Паросток»	54000, м. Миколаїв, вул. Будьонного, буд. 31, кв. 87
15	Громадський науково-методичний центр «Безпека життєдіяльності та сталий розвиток»	54025, м. Миколаїв, вул. Колодязна, 15-а, кв. 55, vmykhaulyuk@yandex.ua
16	Миколаївська міська громадська організація «Аналітичний центр екологічно безпечного розвитку»	54025, м. Миколаїв, пр. Героїв України, буд. 65, yuriykerbunov@mail.ua
17	Миколаївська обласна молодіжна громадська організація «Екологічний правовий захист»	54010, м. Миколаїв, пров. Транспортний, буд. 2, кв. 6, kuzyuk_andrey@mail.ua
18	Миколаївський обласний жіночий центр	mnv@svitonline.com

	«Екоініціатива»	
19	Миколаївська обласна молодіжна екологічна організація «МАМА-86»	м. Миколаїв, пров.Південний,30 berest84@mksat.net
20	Миколаївська обласна організація Українського товариства охорони природи	м. Миколаїв, вул. Велика Морська, 15/1 lubartsev@mksat.net

Таблиця 72 - Перелік природоохоронних заходів, фінансування яких здійснювалось за рахунок коштів Державного фонду охорони навколишнього природного середовища у 2020 - 2022 роках

№ з/п	Назва природоохоронного заходу	Загальна кошторисна вартість (згідно з проектом), тис. грн	Строк реалізації заходу (згідно з проектом)	Ступінь готовності природоохоронного заходу, %	Обсяг фактичних видатків з Державного фонду, тис. грн	Обсяг фактичних видатків з інших джерел, тис. грн	Інформація щодо стану виконання природоохоронного заходу (завершення або введення в експлуатацію)
1	2	3	4	5	6	7	8
2020 рік							
Кошти з Державного фонду охорони навколишнього природного середовища не виділялися							
2021 рік							
Кошти з Державного фонду охорони навколишнього природного середовища не виділялися							
2022 рік							
Кошти з Державного фонду охорони навколишнього природного середовища не виділялися							

Таблиця 73 - Перелік природоохоронних заходів, фінансування яких здійснювалось за рахунок коштів обласного фонду охорони навколишнього природного середовища протягом 2022 року

№ з/п	Назва природоохоронного заходу	Загальна кошторисна вартість (згідно з проєктом), тис.грн	Строк реалізації заходу (згідно з проєктом)	Ступінь готовності природоохоронного заходу, %	Обсяг фактичних видатків з обласного фонду, тис.грн	Обсяг фактичних видатків з інших джерел, тис.грн	Інформація щодо стану виконання природоохоронного заходу (завершення або введення в експлуатацію)
1	2	3	4	5	6	7	8
2022 рік							
1	Проведення профілактичних протипожежних заходів, спрямованих на запобігання знищенню чи пошкодженню вогнем об'єктів природно-заповідного фонду	1000,00	2022	100	1000,00	-	В рамках виконання заходу 2022 року протипожежними заходами було охоплено територію 24 об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення. Захід виконувався ДП «Веселинівське лісове господарство», ДП «Вознесенське лісове господарство», ДП «Баштанське лісове господарство», ДП «Миколаївське лісове господарство», ДП «Врадіївське лісове господарство». Влаштування та догляди за смугами проводилися на протягом всього пожежонебезпечного періоду з квітня до кінця листопада 2022 року. Було забезпечено догляд приблизно 4000 км мінералізованих смуг.
2	Утримання та матеріально-технічне забезпечення діяльності регіональних ландшафтних парків області («Гранітно-степове Побужжя», «Кінбурська коса», «Тилігульський»,	3000,00	2022	23	690,317	-	Забезпечено статутної діяльності регіональних ландшафтних парків області "Гранітно-степове Побужжя", "Кінбурнська коса", "Тилігульський", "Приінгульський". Фінансування направлено на заходи щодо

№ з/п	Назва природоохоронного заходу	Загальна кошторисна вартість (згідно з проектом), тис.грн	Строк реалізації заходу (згідно з проектом)	Ступінь готовності природоохоронного заходу, %	Обсяг фактичних видатків з обласного фонду, тис.грн	Обсяг фактичних видатків з інших джерел, тис.грн	Інформація щодо стану виконання природоохоронного заходу (завершення або введення в експлуатацію)
1	2	3	4	5	6	7	8
	«Приінгульський»						охорони природних комплексів (придбання паливно-мастильних матеріалів).

18. Найважливіші екологічні проблеми регіону

18.1. Основні чинники та критерії для визначення найважливіших екологічних проблем

1) Забруднення атмосферного повітря викидами забруднюючих речовин від промислових підприємств та автотранспорту:

На стан атмосферного повітря населених пунктів області значною мірою впливають викиди від роботи двигунів пересувних джерел забруднення, які домінують над викидами від стаціонарних джерел.

Для транспортних засобів використовують паливе з різних видів нафтопродуктів і мастил, легкі фракції яких у складі відпрацьованих газів дизельних та бензинових двигунів внутрішнього згорання забруднюють практично всі об'єкти довкілля.

Згідно зі статистичними даними за минулі роки найбільш шкідливого впливу від транспортних засобів та виробничої техніки зазнає атмосфера обласного центру – м. Миколаєва.

На стан атмосферного повітря області значно впливає перевезення вантажів автотранспортом замість використання водного та залізничного транспорту, що протягом 2022 року набуло критичних рівнів внаслідок мінування портової зони та обмеження залізничного сполучення через бойові дії.

2) Забруднення водних об'єктів скидами забруднюючих речовин із зворотними водами промислових підприємств, підприємств житлово-комунального господарства.

Загальний обсяг скиду зворотних вод до водних об'єктів області щорічно становить близько 70 млн м³, з яких об'єм скиду забруднених вод складає біля 28%.

Скид забруднених стічних вод в області здійснюється переважно через неефективну роботу комунальних очисних споруд каналізації, частка скиду яких у загальному об'ємі відведення забруднених стоків дорівнює 98% (мал.18.1.1)

Мал. 18.1.1. - Обсяги скидів 2022 року забруднених стічних вод до водних об'єктів області за галузями економіки, млн.м³

Однією із головних причин такого становища є незадовільний технічний стан каналізаційних очисних споруд. Очисні споруди та каналізаційні мережі, які у більшості побудовані 30-40 років тому, є морально та фізично застарілими, частина з них знаходиться в аварійному стані. Через неефективне очищення каналізаційних стоків м. Миколаєва, протягом останніх років МКП «Миколаївводоканал» є головним забруднювачем водних ресурсів області, обсяг скиду забруднених стічних вод якого складає більше 90 % від загальної кількості скинутих забруднених стоків по області.

3) Проблеми щодо умов скидання шахтних і кар'єрних вод у водні об'єкти:

Річка Інгулець, яка має важливе значення у системі водокористування південно – східних регіонів України, протягом 32 років потерпає від скиду надлишків шахтних вод гірничорудних підприємств Кривбасу, що здійснюється для запобігання аварійній ситуації через переповнення ставка - накопичувача шахтних вод на балці Свистунова Дніпропетровської області.

Цей скид порушує біологічну і гідрохімічну рівновагу екосистемі річки внаслідок чого водойма практично повністю втратила свою здатність до самоочищення.

Щорічно на підставі регламенту скиду до водойми відводиться близько 11 млн м³ високомінералізованих шахтних вод (концентрація сульфатів та хлоридів перевищує встановлені нормативи у десятки разів).

Підвищення мінералізації інгулецьких вод спричиняє погіршення водогосподарської ситуації у Баштанському районі Миколаївської області та впливає на якість зрошення сільськогосподарських угідь двох областей країни - Миколаївської та Херсонської, для яких р. Інгулець є джерелом зрошення.

На початку 2023 року проблема забруднення р. Інгулець для Миколаївської області набула особливого значення. Внаслідок аварійної ситуації на питному водозаборі м. Миколаєва (р. Дніпро Херсонська область) води річки Інгулець стали єдиним альтернативним джерелом водопостачання обласного центру Миколаївської області, де мешкає близько 470 тис. населення.

4) Забруднення підземних водоносних горизонтів:

Для Миколаївської області, де водопостачання більшості сільських населених пунктів та райцентрів здійснюється за рахунок водозабору з підземних водоносних горизонтів, проблема захисту та раціонального використання підземних вод є актуальною.

26% від загального обсягу прогнозних ресурсів підземних вод в області (349,87 тис.м³/добу) складає обсяг підземних вод з мінералізацією більше 1,5 г/дм³ (91,73 тис.м³/добу) – води не питної якості.

Крім обмеженості запасів обсягів підземних питних вод, проблема ускладнюється:

нерівномірністю розповсюдження питних підземних горизонтів на території області. Основна частина експлуатаційних запасів підземних вод належить до басейну р. Південний Буг, де знаходяться 9 ділянок родовищ

підземних вод (Вознесенський та Первомайський райони), що становить 82% від загальної кількості ділянок родовищ підземних вод, які експлуатуються на території області;

збільшенням випадків буріння підземних водозаборів, особливо під час воєнного стану, без розроблення відповідної проектної документації та дотримання будівельних норм щодо захисту підземних водоносних горизонтів від забруднення;

відсутністю централізованої каналізаційної мережі з відповідною системою очищення каналізаційних стоків. Каналізаційними очисними спорудами в області забезпечені лише обласний та районні центри де мешкає біля 710 тис. населення - 65% від загальної кількості населення області. За відсутності очисних споруд каналізаційні стоки накопичуються у індивідуальних вигрібних ямах та полях фільтрації, що спричиняє забруднення підземних водоносних горизонтів каналізаційними стоками.

5) Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок області:

На території Миколаївської області налічується 279 малих річок загальною довжиною 4348,388 км, стан яких, під дією господарської діяльності характеризується як нестабільний.

Більшість малих та середніх річок в області, у зв'язку з тим, що замулені та заболочені, потребують проведення робіт з розчистки русел. Особливо це стосується водних об'єктів таких, як Березань, Гнилий Єланець, Секретарка і Бакшала, що використовуються для господарсько-побутових потреб населення.

Додатково проблему забруднення малих водотоків ускладнює проведення розпаювання земель до урізу води та їх сільськогосподарське використання без урахування обмежень діяльності на території водоохоронних зон та прибережних захисних смуг водних об'єктів.

Все перелічене у комплексі негативно впливає на екологічний стан водних ресурсів Миколаївської області.

б) Підтоплення земель та населених пунктів області:

Миколаївська область є однією з багатьох на території України, де спостерігається періодичне підтоплення населених пунктів поверхневими та ґрунтовими водами. Основними причинами цього явища є розміщення населених пунктів на понижених ділянках місцевості та активна господарська діяльність без проведення необхідних інженерно – захисних заходів.

Розвиток процесу підтоплення у Миколаївській області пов'язаний з наявністю великих плоских безстічних вододільних просторів, які характеризуються дуже низькою природною дренажістю, ускладнені численними балками і ярами, а в південно-східній і південній частинах - подами і западинами. Причому, більшість зрошувальних систем розташована саме на цих вододільних рівнинах. Площа поширення підтоплення на території міст та селищ області складає 996,7 км², що становить 4 % ураженості регіону (підтоплено 496 населених пунктів в межах ділянок глибини залягання рівня

грунтових вод 0-2 м, 761 населений пункт – 0-4 м).

Серед міських населених пунктів найбільш потерпають від шкідливої дії вод міста Миколаїв, Вознесенськ і Первомайськ. Площа можливого підтоплення у сільських населених пунктах становить 17,5 тис. га. Потерпають від шкідливої дії вод 511 населених пунктів, з них 13 міст і селищ міського типу.

7) Поводження з відходами I–III класів небезпеки:

Питання щодо виконання повного комплексу робіт з очищення території Миколаївської області від залишків непридатних пестицидів та агрохімікатів, накопичених за попередні роки, визначене облдержадміністрацією як одне з найважливіших для області з точки зору екологічної безпеки, санітарно - епідеміологічного благополуччя населення.

З метою уточнення даних щодо залишків непридатних пестицидів та агрохімікатів 2023 року проведена чергова інвентаризація залишків непридатних хімічних засобів захисту рослин (далі – ХЗЗР).

За результатом інвентаризації, на території двох районів Миколаївської області залишається 226,87 тонни непридатних ХЗЗР в т.ч. тари від них - 120 т. залізобетонних контейнерів з-під непридатних пестицидів, забрудненого ґрунту та залишків будівель, а саме: у Миколаївському районі - 0,15 т, у Первомайському - 226,72 т, в інших районах – непридатні пестициди відсутні.

8) Утилізація відходів гірничодобувної, металургійної, енергетичної та інших галузей промисловості.

На території Миколаївської області здійснює свою виробничу діяльність підприємство ТОВ «МГЗ». Це найбільше в Україні і одне з найбільших в Європі підприємств кольорової металургії.

2022 року внаслідок збройної агресії російської федерації (артилерійські та ракетні обстріли) та блокування розрахункових операцій Національним Банком України в межах проведення кримінальних справ, виробничу діяльність ТОВ «МГЗ» була припинена. Це призвело до зупинення виробничої діяльності заводу та порушення режиму нормальної експлуатації шламосховищ червоного шламу (накопичувачів відходу IV класу небезпеки в об'ємі 49,06 млн. тонн).

У виробничому процесі ТОВ «МГЗ» задіяно оборотний цикл використання підшламових вод, що регулював обсяги їх накопичення на шламосховищах. Зупинка виробництва призвела до системного поповнення шламосховищ за рахунок поверхневого стоку з території підприємства.

На весні 2023 року ситуація на шламосховищах підприємства стала аварійною:

наповнення підшламовими водами (лужність стоків 3 г/мг) робочої чаші шламосховища №1 перейшло допустимий рівень, що загрожує перетіканням та скидом підшламових вод до акваторії Бузького лиману (відстань до урізу води 300м);

рівень накопичення підшламових вод на шламосховищі № 2 є критичним, до того ж лужність підшламових вод, які відводились на шламосховище №2, вища і дорівнює 5г/мг. Переповнення зазначеного накопичувача призведе до

забруднення прилеглих до нього сільськогосподарських угідь;

за несприятливих погодних умов (висока швидкість вітру, підвищення температури) шламосховище №2 може спричинити значне забруднення атмосферного повітря через пиління червоного шламу. Метод накопичення відходу виробництва на зазначеному шламосховищі «сухий» і вимагає постійного контролю та впровадження заходів щодо зволоження поверхні накопичувача. З цією метою на підприємстві функціонувала спринклерна система пилопригнічення, яка за допомоги програмного забезпечення, автоматично реагувала на зміни погодних умов та вчасно вмикала систему дрібнодиспесного зрошення. В результаті бойових дій та регулярних обстрілів території ТОВ «МГЗ», трубопроводи та мережі електропостачання цієї системи пошкоджено. Наразі шламосховище № 2 орошається водою за рахунок використання тракторної техніки, що є малоефективним, враховуючи значну площу накопичувача – 150 га.

Таким чином, причинами можливих аварійних ситуацій є:
 відсутність регулярного відбору підшлямових вод на виробничі потреби;
 пошкодження та припинення роботи системи пилопригнічення шламонакопичувача №2.

9) Поширення екзогенних геологічних процесів (далі –ЕГП):

У Миколаївській області мають розвиток 1152 зсуви, загальною площею 66,3 км², що складає 0,27 % ураженості області. На забудованих територіях зафіксовано 51 зсув. У всіх районах області, де спостерігаються зсуви, площа їх не перевищує 1,0 км² на район, окрім узбережжя Чорного моря, де розташовані ділянки з найбільшою динамікою розвитку ЕГП та значним техногенним навантаженням.

Абразійно-зсувна активність складає 39 %, що є середньою зсувною активністю для морського узбережжя. Максимальна активізація спостерігається на ділянці узбережжя, що розташована між с. Рибаківка та Бузьким лиманом (колишній Березанський район). Абразійно-зсувна ділянка узбережжя Чорного моря від м. Очаків до с. Морське складається з частин: ділянка поміж Тилігульським і Березанським лиманами протяжністю 16 пог. км, ділянка поміж Березанським лиманом та мисом Очаків протяжністю 7,3 пог. км, ділянка від тилової частини Лагерної коси до західного краю міста Очаків протяжністю 2,8 пог. км, ділянка абразійно-зсувного схилу правого борту Бузького лиману від м. Очаків до с. Кир'яківка протяжністю 111, 5 пог. м.

Основними техногенними чинниками, які обумовлюють розвиток абразії є геолого-геоморфологічні (літологія порід, неотектоніка, сейсміка, морфологія берега і пляжу), гідрометеорологічні (хвильовий, вітровий та рівневий режим моря) умови та господарська діяльність людини.

10) Проблеми природно-заповідного фонду:

10.1. Низький відсоток заповідності Миколаївської області:

Державною стратегією регіонального розвитку на період до 2020 року, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 року № 385 передбачено збільшення площі природно-заповідного фонду

Миколаївської області до 2021 – до 218,8 тис. га. Таким чином передбачене збільшення відсотка заповідності Миколаївської області до 8,9%, тобто, майже в три рази у порівнянні із наявним рівнем 3,17%.

Низький відсоток заповідності Миколаївської області понижує середній відсоток заповідності всієї країни, впливаючи на важливий для євроінтеграції показник.

10.2. Проблема виділення земельних ділянок у постійне користування для об'єктів ПЗФ :

Природному заповіднику «Єланецький степ» не надано в постійне користування земельну ділянку площею 1334, 95 га в межах Миколаївського та Вознесенського районів Миколаївської області. На клопотання заповідника Головним управлінням Держгеокадастру у Миколаївській області у вересні 2017 року був наданий дозвіл на розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки у постійне користування. Починаючи із 2019 року адміністрацією заповідника надсилаються до Міндовкілля запити про виділення коштів для розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельних ділянок природному заповіднику «Єланецький степ» та оформлення прав користування земельними ділянками.

Зокрема, у 2021 році один запит був направлений на суму 652,53 тис. грн, другий, після врахування зауважень, на суму 300 тис. грн. До цього часу кошти не виділені.

10.3. Негативний вплив військових дій на стан об'єктів ПЗФ.

На території Миколаївської області зафіксовано численні випадки завдання територіям та об'єктам природно-заповідного фонду шкоди внаслідок ворожих дій військ РФ. До них належать забруднення території вибухонебезпечними предметами, як внаслідок мінування так і через обстріли, пожежі в екосистемах, знищення рідкісних та зникаючих видів флори та фауни, переміщення родючого шару ґрунту, вирубування дерев та кущів.

18.2. Аналіз найважливіших екологічних проблем

Проблеми області, що вимагають вирішення на загальнодержавному рівні:

1) Забруднення атмосферного повітря викидами забруднюючих речовин від промислових підприємств та автотранспорту:

В області найбільше від загазованості атмосферного повітря через дію автотранспорту страждає обласний цент – м. Миколаїв.

З метою зменшення викидів в атмосферу в місті задіяно електротранспорт для здійснення громадських перевезень. Довжина тролейбусних ліній 59 км, трамвайних - 73 км.

Використання водного транспорту також є одним з шляхів вирішення проблеми забруднення атмосферного повітря у м. Миколаєві та є стратегічною ціллю розвитку інфраструктури міста. Але для кардинального вирішення проблеми загазованості міста, необхідне будівництво нового мостового переходу (на автомобільному шляху Ростов-на-Дону-Одеса) через р. Південний Буг та об'їзної дороги. Це дозволить:

значно зменшити викиди забруднюючих речовин в атмосферу м. Миколаєва;

вивести з міста потік транзитного транспорту (особливо це стосується вантажівок);

розвантажити діючі мости через річки Південний Буг і Інгул, що знаходяться у аварійному стані;

зменшити пошкодження міських доріг, які розбиваються завантаженим транспортом.

Фінансування такого масштабного будівництва не можливе лише за рахунок місцевого бюджету, вимагає державної фінансової підтримки та інвестицій.

2) Забруднення водних об'єктів скидами забруднюючих речовин із зворотними водами промислових підприємств, підприємств житлово-комунального господарства.

З метою зменшення обсягів скиду забруднених стоків у водні об'єкти області:

рішенням Миколаївської обласної ради від 23.12.2020 № 16 затверджено Комплексну програму охорони довкілля Миколаївської області на 2021 - 2027 роки, в межах якої передбачено комплекс заходів щодо реконструкції та модернізації каналізаційних очисних споруд, що експлуатуються комунальними підприємствами області з вартістю реалізації – 354,125 млн грн.;

рішенням Миколаївської обласної ради від 29.09.2021 № 4 затверджено Обласну програму «Питна вода Миколаївщини» на 2021-2025 роки, в межах якої передбачено комплекс заходів щодо будівництва, реконструкції та ремонту водопровідних та каналізаційних очисних споруд і мереж в області з загальною вартістю реалізації – 1441,5 млн грн.

Фінансування за рахунок обласного бюджету (в тому числі з обласного фонду охорони навколишнього природного середовища), враховуючи втрати бізнесу та промисловості протягом воєнного часу, достатньо обмежене та не дає можливості виконати вкрай необхідні заходи з реконструкції каналізаційних мереж та очисних споруд. Тому залучення інвестицій та держане фінансування є єдиним ефективним рішенням цієї проблеми.

Так, реконструкція каналізаційних очисних споруд м. Миколаєва, скид забруднених стоків від роботи яких є найбільшим в області, здійснюється за рахунок реалізації спільного з Європейським інвестиційним банком (далі – ЄІБ) інвестиційного проекту «Розвиток системи водопостачання та водовідведення в місті Миколаїв». Загальна вартість робіт, згідно з проектом, становить 31,08 млн євро, в т. ч. кредит ЄІБ – 15,54 млн євро. Станом на 01.01.2022 загальна сума коштів, яка була профінансована на реалізацію інвестиційного проекту з початку реалізації (2015рік) - становить 187 178 тис. грн., з яких: 135 717 тис. грн.- кредитні кошти ЄІБ, 27 687 тис. грн.- грантові кошти надані за Програмою «Е5Р» між Україною та ЄІБ, 23 774 тис. грн.- власні кошти МКП «Миколаївводоканал».

3) Проблеми щодо умов скидання шахтних і кар'єрних вод у водні об'єкти:

Необхідність утилізації надлишкових шахтних вод Кривбасу визнана, як гостра екологічна проблема державного рівня. Її заручниками є мешканці трьох областей.

Для Миколаївської області це стало причиною погіршення водогосподарських умов у Баштанському районі (Снігурівська міська територіальна громада).

Близько 112 тис. га сільськогосподарських угідь, що складає 60% загальної кількості зрошувальних земель області, залежать від якості води річки Інгулець, яка є джерелом водозабору однієї з найбільших та потужніших зрошувальних систем в країні – Інгулецької зрошувальної системи.

З метою прийняття збалансованого рішення щодо існування господарської діяльності, яка пов'язана з використанням вод р. Інгулець та збереження природної екосистеми водойми, розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.12.2021 № 1802-р затверджено План управління шахтними водами Кривбасу (далі - План).

За цим Планом, до впровадження альтернативної системи управління шахтними водами, передбачено здійснення заходу щодо екологічного оздоровлення р. Інгулець шляхом промивання русла дніпровською водою протягом зрошувального періоду. Регламент проведення заходу розробляється та затверджується Держводагентством спільно з Мінагрополітики та Національною аграрною академією, відповідно до пункту 21 Плану.

2022 року регламент екологічного оздоровлення р. Інгулець був затверджений 17.03.2022, але захід не виконано через військову агресію російської федерації.

Внаслідок технічних ускладнень з подачею дніпровської води традиційною схемою Карачунівське водосховище – канал Дніпро – Інгулець, господарське використання вод р. Інгулець на зрошувальний сезон 2023 року можливе тільки за умов реалізації проєкту «Антиріка», який передбачає подачу дніпровської води руслом р. Інгулець (протитоком).

Станом на 06.06.2023 на реалізацію цього проєкту з резервного фонду державного бюджету виділено 120 млн грн.

Наразі Урядом вирішується питання перегляду термінів виконання заходів встановлених Планом управління шахтними водами Кривбасу.

4) Забруднення підземних водоносних горизонтів:

Вирішення проблеми забруднення підземних водоносних горизонтів не можливе без такої складової, як моніторинг за станом підземних вод та облік їх використання.

За інформацією відокремленого підрозділу Південно - Української гідрологічної експедиції ДП «Українська геологічна компанія» (лист від 11.05.2023 № 47/01), через відсутність фінансування, протягом 2021-2023 років роботи за об'єктами «Моніторинг підземних вод у Миколаївській та Херсонських областях» та «Ведення ДВК, державного обліку використання підземних вод, моніторингу ресурсів та запасів підземних вод та території Одеської, Миколаївської та Херсонської областей» не проводяться.

Відсутність державного моніторингу за якістю та використанням підземних вод на території Миколаївської області, яка відноситься до маловодних регіонів України, ускладнює проблему збереження та вчасного реагування на загрозу забруднення експлуатаційних підземних водоносних горизонтів, загострює проблеми забезпечення населення та критичної інфраструктури якісним питним водопостачанням.

За таких умов, виділення державного фінансування на проведення геологічних робіт з моніторингу за станом підземних водоносних горизонтів області є вкрай необхідним заходом для оцінки та планування природоохоронної діяльності у відповідності до критеріїв сталого розвитку.

5) Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок області:

Збереження малих річок України є основою сталого управління водними ресурсами та одним із пріоритетів досягнення безпечного стану навколишнього середовища.

Для Миколаївської області це особливо актуально, оскільки більшість обласних водотоків – малі річки з нерівномірним та мізерним стоком, використання якого неможливе без регулювання витрат води за рахунок створення водосховищ і ставків.

За даними Регіонального офісу водних ресурсів у Миколаївській області складено перелік малих річок, які потребують впровадження заходів щодо відновлення їх природної водності та поліпшення санітарно-епідеміологічного стану.

Нагальна потреба у першочерговій розчистки русла існує для малих річок Сосик, Березань, Гнилий Єланець, Секретарка і Бакшала.

До комплексу заходів щодо охорони та відтворення водності малих річок належать:

заліснення берегів та берегоукріплення;

ліквідація замулення водойм, поступова ліквідація гребель, ставків, строк експлуатації яких завершився;

інвентаризації існуючих гідротехнічних споруд, їх відновлення, ремонт, модернізації або демонтаж;

винесення в натуру прибережних захисних смуг та водоохоронних зон, дотримання режиму їх охорони, забезпечення відновлення та належного облаштування водоохоронних зон.

З метою вирішення проблеми захисту малих водотоків області і отримання фінансування в межах реалізації Державної бюджетної програми КПКВ 2407070 «Захист від шкідливої дії вод сільських населених пунктів і сільськогосподарських угідь», щорічно, за погодженням з Миколаївською облвійськкадміністрацією, Регіональним офісом водних ресурсів у Миколаївській області подаються до Держводагентства пропозиції заходів щодо розчищення русел малих річок області та проведення необхідного ремонту гідротехнічних споруд. З 2011 року фінансування, згідно з вказаною бюджетною програмою, на відновлення малих річок Миколаївської області не виділялось.

На 2023 рік Миколаївською облдержадміністрацією погоджено запит Регіонального офісу водних ресурсів у Миколаївській області на державне фінансування за бюджетною програмою КПКВК 2707070 «Об'єкти, що забезпечують захист від шкідливої дії вод» на загальну суму 14,973 млн грн.

6) Підтоплення земель та населених пунктів області:

На території Миколаївської області процес підтоплення повільно розвивається. Це пов'язано з розвитком комплексу природних та техногенних чинників, основним з яких є водогосподарська діяльність (наявність великих за площею систем зрошування).

За гідрогеолого - меліоративним станом на зрошуваних та прилеглих до них землях Миколаївської області стежить Снігурівська гідрогеолого – меліоративна партія, яка виконує спостереження на загальній площі 264,7 тис. га, з них 190,3 тис. га зрошувані та 56,9 тис. га – прилеглі землі.

В області з метою утримання задовільного меліоративного стану земель та захисту від підтоплення населених пунктів збудовані системи горизонтального дренажу на загальній площі 51,654 тис. га, з якої 46,992 тис. га – на зрошенні.

Всього на зрошенні та богарних землях Миколаївської області збудовано 117 автономних дренажних ділянок на загальній площі 51654 га, у тому числі: 49424 га – закритий, та 2230 га – відкритий горизонтальний. Відвід дренажних вод з 23 дренажних ділянок проводиться примусово за допомогою перекачувальних насосних станцій, а з інших дренажних ділянок скидні води відводяться самопливним способом.

В 37 населених пунктах для захисту від підтоплення побудовано колекторні дренажні мережі, а саме за районами: Баштанський (колишній Снігурівський) район – 13; Вознесенський район – 5; Миколаївський район – 13; Баштанський район – 6.

На площі 9720 га дренажні води відводяться примусовою відкачкою побудованими ДНС в кількості 30 од. у тому числі: Баштанський район – 17 од.; Миколаївський район – 11 од.; Вознесенський район – 2 од.

7) Утилізація відходів гірничодобувної, металургійної, енергетичної та інших галузей промисловості.

На території ТОВ «МГЗ», в межах Галицинівської сільської територіальної громади, знаходяться два найбільших в області накопичувачів відходів IV класу небезпеки – шламосховища, де розміщено 49,06 млн. тонн червоного шламу.

Внаслідок зупинки 2022 року виробництва ситуація на шламосховищах підприємства стала аварійною, для вирішення якої необхідний системний підхід.

З метою пошуку виходу зі складної ситуації Миколаївською облвійськадміністрацією проведено:

06.03.2023 профільну виїзну нараду щодо розв'язання проблемних питань пов'язаних з експлуатацією шламонакопичувачів №1 та №2 ТОВ «МГЗ»;

09.04.2023 позачергове засідання регіональної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій при Миколаївській облвійськкадміністрації.

За результатами нарад надано пропозиції щодо модернізації системи поверхневого водовідведення (для шламонакопичувача №1) та відновлення спринклерної системи пилопригнічення (для шламонакопичувача №2).

Але головним проблемним питанням, що гальмує роботу з налагодження системи обслуговування та захисту від руйнувань шламосховищ, залишається відсутність на ТОВ «МГЗ» фінансових активів.

Поки підприємство не працює, впровадження конструктивних заходів щодо реконструкції та посилення безпеки переробки, накопичення і зберігання відходів виробництва, є складним для реалізації через високу вартість робіт.

Як наслідок, Миколаївська область отримує на довгі роки проблему потенційної загрози здоров'ю та безпеці населення у разі аварійної ситуації на шламосховищах ТОВ «МГЗ».

Враховуючи це, захід «Експлуатація шламосховища № 2 від позначки 42,5м до позначки 82,5 м, будівництво дамб нарощування ТОВ «МГЗ» з обсягом фінансування 182,4 млн грн. включено до Комплексної програми охорони довкілля Миколаївської області на 2021-2027 роки.

8) Поширення екзогенних геологічних процесів (далі –ЕГП):

Внаслідок хвильових впливів (штормів) Чорного моря відбувається постійний розмив північно-західної частини берегової лінії і, як наслідок, зменшення пляжної зони, руйнування будівель баз відпочинку, пансіонатів та приватних домоволодінь курортної зони Коблеве Миколаївського району.

З метою збереження територій баз відпочинку, розширення пляжів, що існують, підвищення рівня використання рекреаційного потенціалу морського узбережжя та поліпшення стану морської акваторії в межах зони відпочинку Коблеве, планується встановлення захисних гідротехнічних споруд – хвилеломів, головна функція яких полягає в природному накопиченні й утриманні піщаних пляжів, що перешкоджають розмиву корінного берега прибійними хвилями та запобігають процесам хвильової абразії.

Для планованої діяльності щодо будівництва комплексу берегоукріплюючих споруд Коблівської сільської ради управлінням екології та природних ресурсів Миколаївської обласної державної адміністрації здійснено процедуру оцінки впливу на довкілля та надано висновок з оцінки впливу на довкілля від 06.02.2019 № 22/2019 за № справи 20189281818 у Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля, що допускає провадження зазначеної планованої діяльності.

До Комплексної програми охорони довкілля Миколаївської області на 2021-2027 роки включено захід «Будівництво комплексу берегоукріплюючих споруд для поліпшення стану морської акваторії та благоустрою узбережжя с. Коблеве». Фінансування зазначеного заходу передбачено за рахунок

державного та місцевого бюджетів.

2022 року ситуація щодо впровадження заходів з берегоукріплення ускладнилась через військові дії, внаслідок яких морське узбережжя заміноване.

Повернення до вирішення питання щодо берегоукріплення лінії чорноморського узбережжя в межах області можливе лише після проведення робіт з розмінування.

9) Проблеми природно-заповідного фонду:

Внаслідок військової агресії російської федерації проблемою номер один, яка гальмує розвиток природоохоронних діяльності на території області є засмічення земель вибухонебезпечними предметами.

Для комплексного відновлення навколишнього середовища Миколаївщини, збереження та розвитку об'єктів природно-заповідного фонду необхідне забезпечення розмінування територій об'єктів природно-заповідного фонду, в першу чергу на деокупованих територіях, а саме регіонального ландшафтного парку «Висунсько-Інгулецький», лісового заказника «Балабанівка», ботанічних заказників «Івано-Кепіно» та «Єлизаветівка». Після деокупації території Кінбурнського півострову розмінування його території також буде найважливішою умовою для відновлення Регіонального ландшафтного парку «Кінбурнська коса» та Національного природного парку «Білобережжя Святослава».

Іншою проблемою, що ускладнює роботу зі збереження та розвитку природно - заповідного фонду області, є необхідність вирішення питання передачі у постійне користування Природному заповіднику «Єланецький степ» земельної ділянки площею 1334, 95 га в межах Миколаївського та Вознесенського районів.

Для вирішення цієї проблеми необхідне, за сприянням Міндовкілля України, виділення з державного бюджету України коштів на розроблення відповідної проектної документації.

Проблеми області, що вимагають вирішення на місцевому рівні:

1) Поводженням з відходами I–III класів небезпеки:

Проблема непридатних пестицидів знаходиться на постійному контролі Миколаївської облвійськкадміністрації та виноситься на розгляд регіональної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій.

Здійснення заходів з утилізації непридатних та заборонених до застосування хімічних засобів захисту рослин включено до Стратегії розвитку області на період до 2027 року.

Комплексною програмою охорони довкілля Миколаївської області на 2021-2027 роки також передбачено виконання заходу «Забезпечення екологічно безпечного збирання та знешкодження (перезатарювання, транспортування до місця знешкодження, утилізація, переробка чи видалення) непридатних та

заборонених до використання хімічних засобів захисту рослин, у тому числі пестицидів)». Обсяг заплановано фінансування становить 12,00 млн. грн.

Станом на 01.01.2023 кошти з обласного бюджету на здійснення утилізації непридатних пестицидів не виділялись.

До моменту передачі непридатних ХЗЗР на знешкодження (утилізацію) територіальні громади забезпечують безпечні умови їх зберігання та несуть відповідальність за їх порушення.

18.2.1. Екологічні проблеми, спричинені збройною агресією проти України

2022 року Державною екологічною інспекцією Південно – Західного округу (Миколаївська та Одеська області) розраховано збитків, завданих навколишньому природному середовищу Миколаївської області внаслідок збройної агресії російської федерації проти України, на загальну суму 66 015 626,7 тис. грн., в тому числі:

збитки, завдані водним ресурсам – 39 928 515,9 тис. грн.;

збитки, завдані атмосферному повітрю – 22 948 903,1 тис. грн.;

збитки, завдані земельним ресурсам – 3 138 207,7 тис. грн.

Зазначені розрахунки виконано на підставі Постанови Кабінету Міністрів України від 20.03.2022 №326 «Про затвердження Порядку визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації», та відповідно до затверджених методик розрахунку шкоди, заподіяної земельним, водним ресурсам та атмосферному повітрю.

Крім того, під час розрахунку інспекцією збитків, нанесених земельним ресурсам внаслідок їх засмічення відходами, визначено показник загального об'єму утворених відходів. Так, за 2022 рік загальний об'єм відходів, що утворилися від руйнувань та пошкоджень будівель, споруд, уламків бойових частин ракет, снарядів тощо, склав 10 585 м³

За даними Державного спеціалізованого лісогосподарського підприємства «Ліси України» Південний лісовий офіс, на територіях районів області, що частково були протягом 2022 року під окупацією військ російської федерації, лісові господарства зазнали втрат лісового фонду:

Баштанське лісове господарство (Баштанський район) – знищено лісові насадження на площі 38,0 га, пошкоджено лісові насадження на площі 66,0 га, площа забруднена вибуховими речовинами – 5825,0 га;

Миколаївське лісове господарство (Миколаївський район) – знищено лісові насадження на площі 842,0 га, пошкоджено лісові насадження на площі 2210,0 га, площа забруднена вибуховими речовинами – 10334,0 га.

Об'єкти природно-заповідного фонду також постраждали внаслідок ворожих дій військ рф.

Територіям півострову Кінбурнська коса, а саме природним комплексам національного природного парку «Блобережжя Святослава» та регіонального ландшафтного парку «Кінбурнська коса» діями загарбників завдано значної

шкоди. Станом на 01.08.2023 Кінбурнська коса знаходиться на тимчасово окупованій території, і точні обсяги збитків, спричинених внаслідок дій окупантів встановити не вдається. Однак згідно наявної інформації територія значно постраждала від пожеж, точно визначити обсяги шкоди, завданої екосистемам внаслідок пересування воєнної техніки, знищення біорізноманіття та забруднення станом на сьогодні не є можливим.

На території регіонального ландшафтного парку «Висунсько-Інгулецький» впродовж березня – листопада 2022 року велися активні бойові дії, інформація щодо масштабів та видів шкоди, завданої природним екосистемам внаслідок їх ведення потребує уточнення, але станом на сьогодні, здійснення оцінки завданої шкоди неможливе. Територія потребує заходів щодо знешкодження боєприпасів та розмінування.

У лісовому заказнику місцевого значення «Балабанівка» за період з лютого 2022 року внаслідок обстрілів сталися вісім значних пожеж загальною площею понад 40 га лісових насаджень та степових ділянок. Територія заказника потребує заходів щодо знешкодження боєприпасів, до їх здійснення детальна оцінка завданої шкоди неможлива.

В природному заповіднику «Сланецький степ» 19 березня сталася пожежа на загальній площі 100 га, після цього злочинів проти довкілля на території заповідника не зафіксовано.

У лісовому заказнику місцевого значення «Балабанівка» за вказаний період внаслідок обстрілів сталися вісім пожеж загальною площею понад 30 га. Територія заказника потребує заходів щодо знешкодження боєприпасів, обстріли зазначеної території з боку ворожих військ продовжуються, і детальна оцінка завданої шкоди неможлива.

Ретельна оцінка завданої шкоди екосистемам області можлива лише після остаточного закінчення військових дій та розмінування територій і об'єктів природно-заповідного фонду Миколаївщини.

Назва установи	Керівник	Таблиці №
Управління екології та природних ресурсів Миколаївської облвійськкадміністрації	Олександра ЄФИМЕНКО (0512) 46 04 27	3,5,34,37,1,37.2,38,39,40,41,47,48,49, 50,51,52,53,53.1,56,57,58,59,60, 61,62,67,69,70,71,72,73
Державна екологічна інспекція Південно-Західного регіону (Одеська та Миколаївська області)	Владислав ХРУЩ (048)705 40 02	Розділ 18.2.1
Головне управління Держпроспоживслужби в Миколаївській області	Володимир БОВНЕГРА (0512) 30-45-25	37,41
Головне управління статистики у Миколаївській області	Зоя ЛУК'ЯНЕНКО (0512) 37 51 51	1,2,4,5,6,17,54,55
Південне міжрегіональне управління лісового та мисливського господарства (м. Миколаїв)	Олег ТКАЧ (0512) (0512) 46-00-26	25,26,27,28,29,30,31,32,33,42,43,46 ,47,49
Управління державного агентства меліорації та рибного господарства у Миколаївській області	Євген МІЩЕНКО (0512) 37 55 36	44,45
Управління житлово-комунального господарства Миколаївської облвійськкадміністрації	Євген ГЛАДКОВ (0512)47 07 84	61
Регіональний офіс водних ресурсів у Миколаївській області	Наталія ЖАДАН (0512) 37 91 42	8,9,10,11,12,13,14,15,20,22,23,66,67
Сектор Держводагентства у Миколаївській області	Оксана МАЙСТРЕНКО (0512)47 09 95	7
Миколаївський обласний центр з гідрометеорології	Людмила ДУРАНИК (0512) 47 22 92	4,13,14,66
Миколаївська філія ДУ «Держгрунтохорона»	Костянтин КРАВЧЕНКО, (0512) 68 71 75	21, 24, 24.1, 24.2, 24.3, 24.4, 66
ВП «Південно -Українська АЕС»	(05136) 4 11 70	62,63,64
Причорноморське державне регіональне геологічне підприємство Державної служби геології та надр України	Сергій ОШАРІН (048) 715 46 12	16
Головне управління Держгеокадастру у Миколаївській області	Олег КОЛЕСНИК, (0512) 765684	17, 18, 19, 25
Департамент агропромислового розвитку Миколаївської облвійськкадміністрації	Олена ПІСКУН (0512) 377840	23
Південна інспекція з ядерної та радіаційної безпеки (на правах самостійного управління)	Сергій КОБИЛІНСЬКИЙ (0482) 34 43 08	63,64
Департамент економічного розвитку та регіональної політики Миколаївської облдержадміністрації	Олександр КОРОЛЬОВ (0512) 37 09 32	68,68.1,68.2
Миколаївський обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України»	Володимир КЛОЧКО (0512) 41 56 52	14,66
Південне міжрегіональне управління Державної служби з питань праці	Юрій КОЗЛОВСЬКИЙ (0512) 50 01 34	65